

**T.C. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

AYDIN-MUĞLA-DENİZLİ PLANLAMA BÖLGESİ

**1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI
DEĞİŞİKLİĞİ**

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

AYDIN – MUĞLA – DENİZLİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ PLAN AÇIKLAMA RAPORU

1. GİRİŞ	1
2. AMAÇ, HEDEF ve KAPSAM.....	3
2.1. Planın Amacı	3
2.2. Planın Hedefi.....	3
2.3. Planın Kapsamı	3
3. PLANLAMA YAKLAŞIMININ ANA HATLARI	4
3.1. GENEL YAKLAŞIM.....	4
3.2. YASAL ve DOĞAL EŞİKLER	5
3.3. PLANLAMA VİZYONU	6
3.3.1. AYDIN	10
3.3.1.1. EFELER İLÇESİ (MERKEZ İLÇE).....	11
3.3.1.1.a. Umurlu.....	12
3.3.1.1.b. Çeştepe	12
3.3.1.1.c. Tepecik	13
3.3.1.1.d. Ovaeymir.....	13
3.3.1.1.e. Dalama.....	13
3.3.1.2. BOZDOĞAN	13
3.3.1.2.a. Yazıkent.....	14
3.3.1.3. BUHARKENT	14
3.3.1.4. ÇİNE.....	15
3.3.1.4.a. Akçaova.....	15
3.3.1.5. DİDİM.....	16
3.3.1.5.a. Akbük	16
3.3.1.5.b. Akyeniköy	16
3.3.1.6. GERMENCİK	17
3.3.1.6.a. Hıdırbeyli.....	17
3.3.1.6.b. Mursallı	18
3.3.1.6.c. Ortaklar.....	18
3.3.1.7. İNCİRLİOVA.....	18
3.3.1.7.a. Acarlar	19
3.3.1.8. KARACASU	19
3.3.1.8.a. Ataeymir	20
3.3.1.8.b. Geyre	20
3.3.1.8.c. Yenice.....	20
3.3.1.9. KARPUZLU.....	20
3.3.1.10. KOÇARLI	21
3.3.1.10.a. Bıyıklı	22
3.3.1.10.b. Yeniköy	22
3.3.1.11. KÖŞK.....	22
3.3.1.12. KUŞADASI.....	22
3.3.1.12.a. Davutlar	23
3.3.1.12.b. Güzelçamlı	24
3.3.1.13. KUYUCAK.....	24
3.3.1.13.a. Başaran	24

3.3.1.13.b. Horsunlu	25
3.3.1.13.c. Kurtuluş	25
3.3.1.13.d. Pamukören.....	25
3.3.1.13.e. Yamalak.....	25
3.3.1.14. NAZİLLİ	25
3.3.1.14.a. Pirlibey	26
3.3.1.15. SÖKE	26
3.3.1.15.a. Atburgazı	27
3.3.1.15.b. Bağarası.....	28
3.3.1.15.c. Güllübahçe.....	28
3.3.1.15.d. Sarıkemer	28
3.3.1.15.e. Savuca.....	28
3.3.1.15.f. Sazlı.....	28
3.3.1.15.g. Yenidoğan	29
3.3.1.16. SULTANHİSAR	29
3.3.1.16.a. Atça.....	29
3.3.1.16.b. Salavatlı.....	30
3.3.1.17. YENİPAZAR	30
3.3.2. MUĞLA	30
3.3.2.1. MENTEŞE İLÇESİ (MERKEZ İLÇE).....	31
3.3.2.1.a. Bayır	32
3.3.2.1.b. Kafaca.....	33
3.3.2.1.c. Yerkesik.....	33
3.3.2.1.d. Yeşilyurt	33
3.3.2.2. BODRUM	33
3.3.2.2.a. Bodrum Merkez.....	35
3.3.2.2.b. Bitez	36
3.3.2.2.c. Konacık.....	37
3.3.2.2.d. Ortakent-Yahşi	37
3.3.2.2.e. Turgutreis	37
3.3.2.2.f. Gümüşlük.....	38
3.3.2.2.g. Yalıkavak	38
3.3.2.2.h. Gündoğan	38
3.3.2.2.i. Göltürkbükü	38
3.3.2.2.j. Yalı	38
3.3.2.2.k. Mumcular	39
3.3.2.3. DALAMAN	39
3.3.2.4. DATÇA	40
3.3.2.5. FETHİYE	40
3.3.2.5.a. Çamköy.....	41
3.3.2.5.b. Çiftlik	42
3.3.2.5.d. Göcek	42
3.3.2.5.f. Karaçulha	42
3.3.2.5.i. Ölüdeniz	43
3.3.2.5.k. Yeşilüzümlü	43
3.3.2.6. SEYDİKEMER	43
3.3.2.6.a. Eşen	44
3.3.2.6.c. Kadıköy	44
3.3.2.6.e. Karadere	44

3.3.2.5.j. Seki.....	45
3.3.2.6. KAVAKLIDERE	45
3.3.2.6.a. Çamlıbel	46
3.3.2.6.b. Çayboyu	46
3.3.2.6.c. Mentеше.....	46
3.3.2.7. KÖYCEĞİZ	46
3.3.2.7.a. Beyobası	47
3.3.2.7.b. Toparlar	47
3.3.2.8. MARMARIS	48
3.3.2.8.a. Armutalan	48
3.3.2.8.b. Beldibi	49
3.3.2.8.c. Bozburun	49
3.3.2.8.d. İçmeler.....	49
3.3.2.8.e. Turunç.....	49
3.3.2.9. MİLAS	49
3.3.2.9.a. Bafa.....	50
3.3.2.9.b. Beçin.....	50
3.3.2.9.c. Güllük	51
3.3.2.9.d. Ören.....	51
3.3.2.9.e. Selimiye.....	51
3.3.2.10. ORTACA	51
3.3.2.10.a. Dalyan.....	52
3.3.2.11. ULA.....	53
3.3.2.11.a. Akyaka.....	53
3.3.2.11.b. Gökova	54
3.3.2.12. YATAĞAN	54
3.3.2.12.a. Bencik.....	54
3.3.2.12.b. Bozarmut	55
3.3.2.12.c. Bozüyük.....	55
3.3.2.12.d. Turgut	55
3.3.2.12.e. Yeşilbağcılar	55
3.3.3. DENİZLİ	55
3.3.3.1. MERKEZEFENDİ İLÇESİ (MERKEZ İLÇE).....	57
3.3.3.1.a. Aşağışamlı	58
3.3.3.2 PAMUKKALE (AKKÖY).....	58
3.3.3.1.b. Gözler	59
3.3.3.2.a. Gölemezli	59
3.3.3.2.b. Karahayıt	59
3.3.3.2.c. Pamukkale	59
3.3.3.1.e. Uzunpınar	60
3.3.3.2. ACIPAYAM.....	60
3.3.3.2.a. Akalan.....	61
3.3.3.2.b. Alaattin	61
3.3.3.2.c. Darıveren	61
3.3.3.2.d. Dedebağı.....	62
3.3.3.2.e. Dodurgalar	62
3.3.3.2.f. Gölcük.....	62
3.3.3.2.g. Kelekçi	62
3.3.3.2.h. Kumafşarı	63

3.3.3.2.1. Yassihöyük	63
3.3.3.2.i. Yazır	63
3.3.3.2.j. Yeşildere	63
3.3.3.2.k. Yeşilyuva.....	63
3.3.3.2.l. Yumrutaş	64
3.3.3.4. BABADAĞ	64
3.3.3.5. BAKLAN	65
3.3.3.5.a. Boğaziçi.....	65
3.3.3.5.b. Dağal	65
3.3.3.6. BEKİLLİ	66
3.3.3.6.a. Kutlubey	66
3.3.3.7. BEYAĞAÇ.....	66
3.3.3.8. BOZKURT	67
3.3.3.8.a. İnceler	67
3.3.3.9. BULDAN	68
3.3.3.9.a. Yenicekent.....	68
3.3.3.10. ÇAL	69
3.3.3.10.a. Akkent	69
3.3.3.10.b. Belevi	69
3.3.3.10.c. Denizler	70
3.3.3.10.d. Hançalar	70
3.3.3.10.e. İsabey.....	70
3.3.3.10.f. Ortaköy	70
3.3.3.10.g. Selcen	71
3.3.3.10.h. Süller	71
3.3.3.11. ÇAMELİ.....	71
3.3.3.12. ÇARDAK.....	72
3.3.3.12.a. Beylerli	72
3.3.3.12.b. Gemiş	73
3.3.3.13. ÇİVRİL.....	73
3.3.3.13.a. Çıtak	74
3.3.3.13.b. Emirhisar	74
3.3.3.13.c. Gümüşsu	74
3.3.3.13.d. Gürpınar	74
3.3.3.13.e. Irgıllı	74
3.3.3.13.f. Işıklı	75
3.3.3.13.g. Kıralan.....	75
3.3.3.13.h. Kızılcasöğüt.....	75
3.3.3.13.ı. Özdemirci.....	75
3.3.3.14. GÜNEY	76
3.3.3.14.a. Eziler.....	76
3.3.3.15. HONAZ.....	76
3.3.3.15.a. Kaklık	77
3.3.3.15.b. Karaçay.....	77
3.3.3.15.c. Kızılyer	77
3.3.3.15.d. Kocabaş	78
3.3.3.16. KALE	78
3.3.3.16.a. Gölbaşı.....	78
3.3.3.16.b. Karaköy	79

3.3.3.17. SARAYKÖY	79
3.3.3.17.a. Ahmetli	80
3.3.3.17.b. Duacılı	80
3.3.3.17.c. Sığma	80
3.3.3.17.d. Tosunlar	80
3.3.3.18. SERİNHİSAR	80
3.3.3.18.a. Yatağan	81
3.3.3.19. TAVAS	81
3.3.3.19.a. Baharlar	82
3.3.3.19.b. Çağırğan	82
3.3.3.19.c. Garıpköy	82
3.3.3.19.d. Karahisar	82
3.3.3.19.e. Kızılcıca	83
3.3.3.19.f. Kızılcabölük	83
3.3.3.19.g. Nikfer	83
3.3.3.19.h. Pınarlar	83
3.3.3.19.i. Solmaz	84
3.3.3.19.i. Ulukent	84
3.4. DENİZLİ PLANLAMA ALT BÖLGESİ	84
4. GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI	86
4.1. KENTSEL KULLANIM ALANLARI	86
4.1.1. YERLEŞME ALANLARI	86
4.1.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları	86
4.1.1.2. Kırsal Yerleşme Alanları	86
4.1.1.3. Yayla Yerleşme Alanları	86
4.1.2. ÇALIŞMA ALANLARI	87
4.1.2.1. Sektörel Yapıya İlişkin Kararlar	87
4.1.2.2. Sanayi Tesis Alanları	90
4.1.2.2.a. Organize Sanayi Bölgeleri	90
4.1.2.2.b. Sanayi ve Depolama Alanları	90
4.1.2.2.c. Tarımsal Sanayi ve Depolama Alanları	91
4.1.2.2.d. Organize Tarım Alanları	91
4.1.2.2.e. Küçük Sanayi Sitesi Alanları	92
4.1.2.3. Serbest Bölge Alanı	92
4.1.2.4. Depolama Alanları	92
4.1.2.5. Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları	92
4.1.2.6. Askeri Alanlar ve Güvenlik Bölgeleri	93
4.1.2.7. Büyük Alan Gerektiren Kamu Kuruluş Alanları	93
4.1.2.8. Su Ürünleri Üretim Alanları	93
4.1.2.9. Turizm Tesis Alanları	94
4.1.2.9.a. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri	94
4.1.2.9.b. Günübirlik Tesis ve Kamping Alanları	95
4.1.2.9.c. Yayla Turizmi Alanları	95
4.1.2.9.d. Termal Turizm Alanları	95
4.1.2.9.e. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları	96
4.1.2.9.f. Eko-Turizm Alanları	96
4.1.2.9.g. Nehir Turizmi Alanları	96
4.1.2.9.h. Trekking Turizmi Alanları	96
4.1.2.9.i. Golf Turizm Alanları	96

4.1.2.9.j. Tercihli Kullanım Alanları	96
4.1.3. ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR	97
4.1.3.1. Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇK)	97
4.1.3.2. Ekolojik Öneme Sahip Hassas Alanlar	98
4.1.3.2.a. Milli Parklar	98
4.1.3.2.b. Tabiat Parkı ve Tabiatı Koruma Alanları	98
4.1.3.2.c. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	98
4.1.3.2.d. Doğal Yaşam Alanları	98
4.1.4. SİT ALANLARI	99
4.1.5. ÖZEL PLANLAMA ALANLARI	100
4.1.5.1. Aydın-Merkez İlçe Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı	100
4.1.5.2. Bodrum-Bitez Özel Planlama Alanı	100
4.1.6. SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARI	101
4.1.6.1. Büyük Kentsel Yeşil Alanlar / Bölge Parkları	101
4.1.6.2. Mesire Yerleri	101
4.1.6.3. Üniversite Alanları	101
4.1.6.4. Ulaşım	102
4.1.6.4.a. Karayolu Ulaşımı	102
4.1.6.4.b. Demiryolu Ulaşımı	103
4.1.6.4.c. Havayolu Ulaşımı	103
4.1.6.4.d. Denizyolu Ulaşımı	103
4.1.6.4.e. Turizmi Destekleme Amaçlı Tur Güzergahları	104
4.1.6.5. Doğalgaz Boru Hatları	105
4.1.6.6. Enerji İletim Hatları	105
4.1.6.7. Katı Atık Bertaraf ve Depolama Alanları	105
4.1.6.8. Arıtma Tesis Alanları	105
4.2. YERLEŞİM DIŞI ALANLAR	106
4.2.1. TARIM ALANLARI	106
4.2.2. ORMAN ALANLARI	106
4.2.3. DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALANLAR	106
4.2.4. SU TOPLAMA HAVZALARI VE KORUMA KUŞAKLARI	107
5. MEVCUT PLAN VE PROJELER	108
6. PLANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DENETLEMeye YÖNELİK ÖRGÜTSEL KARARLAR	109
6.1. Merkezi Yönetim	109
6.2. Yerel Yönetimler	109
6.3. Sivil İnisiyatif	109
6.4. Planın İzlenmesi, Denetimi, Güncel ve Geçerli Tutulması	110
7. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	111

1. GİRİŞ

Bölgesel kalkınma anlayışı ile ilişkilendirilen *sürdürülebilir gelişme* kavramının, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda önemle vurgulanması, bütüncül planlama yaklaşımının gerekliliği ve öneminin Türkiye gündemine yeniden girmesine neden olmuştur. Bu Kalkınma Planı'nda "ülke coğrafyasında ve farklı kesimler arasında dengeli bir gelişme sağlanması hedefi, ülke ekonomisi için hedef alınan yüksek bir kalkınma hızı kadar önemli görülmektedir. Dengeli gelişme amacı doğrultusunda alınması gereken tedbirlerin ve uygulanacak politikaların beşeri ve fiziki kaynakların dağılım deseni ile tutarlı olması ve kamu yatırımlarının dağılımında ekonomik coğrafyanın, bölgesel gelişmenin ve sosyal faydanın dikkate alınması, kısaca; mekan ve sosyal yapı ile ilişkinin sağlanması önemle belirtilen hedefler arasında yer almaktadır".¹

"İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, Avrupa Birliği'ne üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" hedefi ve vizyonu çerçevesinde hazırlanmış olan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda, hızlı nüfus artışı ve sanayileşme sürecinin, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı üzerinde önemli bir baskı unsuru olmaya devam ettiği; doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki karmaşasının da buna eklenmesi ile çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilendiği belirtilmektedir. Ayrıca, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın "sadece kamu kesimi için değil, toplumun geneli için uzun vadeli bir perspektif ve hedef birliği sağlamaya hizmet edeceği; bu çerçevede, kamu kesimi ile özel kesim ve sivil toplum arasında iletişime ve ortak hedeflere dönük işbirliğine katkıda bulunacağı; böylece, tüm kesimlerin sahiplenmesiyle, toplumsal potansiyelimizin tamamının harekete geçirildiği bir ortamda, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırarak, kapsayıcı bir kalkınma süreci çerçevesinde halkımızın yaşam kalitesinin artırılacağı" ifade edilmektedir.²

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planları, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma ve Dokuzuncu Kalkınma Planları'nda belirlenen bu ana hedeflere ulaşma amacının bir parçası olarak, planlama bölgelerinde koruma-kullanma dengesini sağlayacak ana arazi kullanımı ve strateji kararlarının verilmesine olanak sağlayan; ayrıca planlama bölgesindeki tüm sosyal aktörlerin plana katılımını ve sahiplenmesini amaçlayan bir planlama yaklaşımı içermektedir.

Bu yaklaşımın bir örneği olan, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, *Planlama Bölgesi*, Ege Bölgesi'nde bulunmaktadır. *Planlama Bölgesi*'ndeki illerden Aydın, Büyük Menderes Havzası; Muğla Batı Akdeniz Havzası'nda kalırken, Denizli'nin büyük bir bölümü Büyük Menderes, küçük bir bölümü de Batı Akdeniz Havzası'nda yer almaktadır. Bu nedenle, sürdürülebilir kalkınmada anahtar girdilerden biri olan su kaynaklarının en uygun biçimde değerlendirilebilmesi için, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nden oluşan bölgenin bir bütün olarak ele alınıp planlanması doğru bir yaklaşım olacaktır. Nitekim, TÜBİTAK tarafından desteklenen ekolojik dengelerle ilgili çeşitli araştırmalarda, sürdürülebilir kalkınmada havza bütününde yaklaşımın mutlak önemi kanıtlanmıştır.³

¹ D.P.T (2003), İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması.

² D.P.T – Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013).

³ 8.Beş Yıllık Kalkınma Planı – Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu Raporu-2000.

Planlama Bölgesi, ekolojik değerler yanı sıra önemli doğal ve kültürel değerler ile istihdam olanakları içermekte ve bu özellikleri nedeni ile çeşitli nüfus hareketlerine sahne olmaktadır. Daha açık bir ifade ile, *Planlama Bölgesi* tarım, sanayi ve turizm gelişmelerine paralel olarak hareketlilik yaşamaktadır.

Planlama Bölgesi'ndeki illerden Aydın tarıma dayalı sanayi kapasitesi yüksek bir il olarak dikkat çekerken; Muğla Türkiye'de doğal, turistik değerler açısından potansiyeli ve önemi tartışılmaz bir ildir. Denizli ise özellikle tekstil sanayi alanında Türkiye'deki sayılı iller arasında yer almaktadır.

Büyük Menderes Havzası'nda yer alan Aydın İli'nde önemli ölçüde verimli tarım topraklarının bulunması yanı sıra iklimin polikültür tarıma uygun olması, tarım ve bununla eşgüdüm halinde gelişmesi beklenen sanayi sektörünün gelişmesini destekleyecek en güçlü yöndür. Buna ilaveten, tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik küçük çaplı tesislerin yer alması ilin kalkınması için önemli bir fırsat durumundadır. Buna karşın, mekansal gelişmenin verimli tarım toprakları ile sınırlanmış olması ve buna bağlı olarak tarım arazilerinin yapılaşma baskısı altında bulunması kalkınma sürecinde önemli bir engel olarak değerlendirilmektedir.

Muğla, doğal güzellikleri ve denizi ile Türkiye'nin, uluslararası turizm literatüründe yer alan sayılı illerinden birisidir. Buna bağlı olarak, ilin ekonomik gelişimi ve kalkınması öncelikle turizme sektörüne bağlı olmuştur ve olacaktır. Bununla birlikte, kontrolsüz yapılaşma, doğanın ve denizin kirletilmesi turizm sektörünün gelişimini etkileyecek önemli bir tehdit olarak görülmektedir. Kalkınma sürecinde, bu tehdidin ortadan kaldırılmasına yönelik bir gelişmenin desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Muğla İli'nde tarım sektörü de sürdürülebilir kalkınmada önemli bir güç olarak değerlendirilmektedir. Zeytin ve narenciye gibi özel mahsul üreticiliği ve bu ürünlerin turistik potansiyel de yaratabilecek küçük işletmelerde katma değere dönüştürülmesi kalkınmada önemli bir potansiyel ve fırsat olarak görülmektedir.

Denizli, Türkiye'de tekstile yönelik sanayi sektörü gelişimi ile dikkat çeken illerden birisidir. Buna karşın, ilde, Acıpayam ve Çivril Ovaları ile önemli ölçüde tarım potansiyeli de bulunmaktadır. Tekstil sektörünün küreselleşme ile tehdit altında bulunması dikkate alındığında alternatif sanayi potansiyeli ile tarım potansiyelinin eşgüdüm halinde gelişmesinin desteklenmesi kalkınma sürecinde önemli bir güç oluşturacaktır.

2. AMAÇ, HEDEF ve KAPSAM

2.1. Planın Amacı

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, 2025 yılını hedef alarak, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri bütününde, sürdürülebilir, yaşanabilir bir çevre yaratılmasını; tarımsal, turistik ve tarihsel değerlerin korunmasını ve Türkiye'nin kalkınma politikaları kapsamında, sektörel gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri doğrultusunda, planlı bir gelişme ve büyümeyi amaçlamaktadır.

2.2. Planın Hedefi

- Bölgede koruma-kullanma dengelerini kurmak,
- Bölgenin doğal, tarihsel, kültürel, sosyal ve ekonomik değerlerini geliştirerek ve katma değerlerini artırarak korumak,
- Çarpık kentleşme ve kontrolsüz sanayileşmeyi önlemek,
- Koruma-kullanma ilkesi çerçevesinde mevcut potansiyellerin harekete geçirilmesini sağlamak,
- Bölge sınırları içinde gelişme potansiyelleri ve iç dinamikler çerçevesinde yerleşmeler arasında kademelenmeyi sağlamak,
- İllerdeki ve bölgedeki potansiyellerin değerlendirilmesi sonucu oluşacak katma değerlerin adil dağılımını desteklemek,
- Planlama Bölgesi'nde mevcut ve gelişmesi olası sektörlerde uzmanlaşacak merkezler oluşturmak,
- 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın onaylanmasını takiben, tüm bölgede bu üst ölçekli plana uygun alt ölçekli planların yapılmasını sağlamaktır.

2.3. Planın Kapsamı

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nin bütününe kapsayan plan onama sınırları içinde; planın amacına yönelik planlama ilke ve hedeflerini, planlama ana kararlarını, gelişme önerilerini ve sorunlara müdahale stratejilerini kapsamaktadır.

3. PLANLAMA YAKLAŞIMININ ANA HATLARI

3.1. GENEL YAKLAŞIM

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın genel yaklaşımı beş temel kavram üzerine kurulmuştur: **Bütünlük, Koruma, Gelişme, Planlama ve Katılım**.

Havza ölçeğinde *bütünlük kavramı*, Türkiye'de planlama gündemine 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları ile girmiştir. Bu yaklaşımla, havza bazında oluşturulan planlama bölgeleri ile sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine olanak verecek fiziksel planlarla desteklenmesi ilkesi benimsenmiştir. *Koruma*, uzun süredir gündemde olan bir kavramdır; ancak bu kavram da ilk kez 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planlarında, tek tek koruma anlayışından farklı olarak, korunacak bir alanın veya bölgenin çevresel değerlerle etkileşiminin irdelendiği bir anlayışla ele alınmıştır. *Gelişme*, uzun yıllardır ekonomi kavramı ile ilişkilendirilmiş ve tek yönlü olarak değerlendirilmiş bir kavramdır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planlarında gelişmenin ekonomik boyutunun yanı sıra sosyal ve mekansal boyutu da dikkate alınmıştır. *Planlama* mekansal kararların sektörel kararlarla örtüşmesini sağlayan bir anlayışla yapılmıştır. *Katılım* planlamanın temel prensiplerinden biridir. Bu kavram, planlama çalışmalarında uygulanabilirlik açısından kilit yaklaşım olmuş ve bu plan çalışması sırasında, hem Planlama Bölgesi bütününde yürütülen arazi çalışmaları, hem de Aydın, Muğla ve Denizli İl Merkezleri'nde yapılan katılım ve bilgilendirme toplantıları ile plan kararlarının etkileyeceği tüm sosyal aktörlerin planlama sürecine katılımı sağlanmıştır.

Bu çerçevede, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'ndaki genel yaklaşımlar şu şekilde özetlenebilir:

- Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'ni kapsayan Planlama Bölgesi havza ölçeğinde bir bütün olarak irdelenip, değerlendirilmiştir.
- Ekonomik kalkınma, sosyo-kültürel kalkınma, gelişmişlik düzeyi ve koruma-kullanma dengesinin sağlanmasının kalkınmada bir bütün olduğu ilkesi benimsenmiştir.
- Çevrenin sürdürülebilirliğine yönelik olarak, ekolojik öneme sahip hassas alanlar, özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, yaban hayatı geliştirme sahaları, doğal yaşam alanları ve önemli doğa alanları, koruma-kullanma dengesi çerçevesinde sürdürülerek korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Kültürel ve doğal mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak üzere, arkeolojik, kentsel ve doğal sit alanları, ilgili mevzuat çerçevesinde korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Kalkınma sürecinde büyük öneme sahip olan tarım arazilerinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde değerlendirilmesi ve korunması ilkesi benimsenmiştir.
- Su havzaları koruma kuşakları mutlak korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları, tabiat anıtları, yaban hayatı geliştirme sahaları gibi özel kanunlara tabi alanlarda bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında mevcut arazi kullanımını gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca

verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

- Mevcut 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları sınırları içinde, planlamada eşik oluşturan kullanımlar, tarım, orman, jeolojik sakıncalı alanlar vb. alanlar korunmuştur.
- Planlamada verilecek mekansal kararların, ekonomik sektörler ve sektörler arasındaki eşgüdüm ya da koordinasyona bağlı olarak üretilmesi gerekliliği kabul edilmiştir.
- Mekansal planlama kararlarının, istihdam alternatiflerinin yaratılması amacıyla, potansiyel sunan öz kaynaklar doğrultusunda üretilmesi ilkesi benimsenmiştir.
- Sürdürülebilir ekonomik kalkınmada tarım sektörünün tartışmasız rol oynadığı kabulü ile tarım ve tarıma dayalı sanayinin eşgüdüm halinde desteklenmesi gerekliliği kabul edilmiştir.
- Turizm sektörünün yarattığı katma değerinin adil paylaşımını desteklemek amacıyla, potansiyel sunan tüm yerleşmelerde bu sektörün desteklenmesi yönünde kararlar üretilmiştir. Bu kapsamda, Planlama Bölgesi'nde önemli bir yer tutan deniz ve yat turizmi potansiyelinin desteklenmesine yönelik olarak mevcut yapılaşmalar ve onaylı imar planları ile açılmış alanlar dışında, kıyıların korunmasına yönelik bir yaklaşım izlenmiştir.
- Finans kaynaklarının israfını önlemek amacıyla özellikle sanayi yatırımları için belirli çekim merkezleri oluşturulmuştur.
- Katılımcı planlama yaklaşımı benimsenmiş; planlamanın her aşamasında plan yapılan illerdeki tüm sosyal paydaşların plan kararlarına katılımı sağlanmıştır.
- 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın hazırlanması sırasında yapılan araştırmalar, mevcut imar planlarında, projeksiyonlarla belirlenen nüfus eşiklerinin aşıldığını göstermiştir. Pek çok imar planında ihtiyacın çok üstünde bir nüfusa yetecek alanlar imara açılmıştır. Bu bağlamda, bu planın nüfus kabulleri doğrultusunda imar planlarındaki yoğunluk dağılımlarının yeniden düzenlenmesi yaklaşımı benimsenmiştir.

3.2. YASAL ve DOĞAL EŞİKLER

Planlama Bölgesi'nde, su havzaları, barajlar, baraj koruma kuşakları; akarsular, göller, göletler ve lagünler; tarım arazileri; orman alanları; eğimli araziler ve heyelan alanları; doğal yaşam ya da önemli doğa alanları; milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları ile yaban hayatı geliştirme sahaları gibi özel statülü alanlar, planlamada rol oynayan eşikler olmuştur.

3.3. PLANLAMA VİZYONU

Planın hedef yılı 2025 olarak kabul edilmiştir. Plan kararlarına baz oluşturacak senaryoların geliştirilmesi ve buna bağlı olarak il, ilçe ve beldeler özelinde vizyon tespitleri tüm yerleşmelerin bugünkü kimlikleri ve potansiyelleri dikkate alınarak saptanmıştır. Başka bir deyişle, uluslararası literatürde SWOT Analizi olarak adlandırılan, “güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler (GZFT)” analizi dikkate alınarak, illerin 2025 yılında kazanacakları kimlikleri tespit edilmiştir. Mekansal planlama kararları bu kimlikler baz alınarak üretilmiştir.

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile planlama alanını oluşturan Aydın, Muğla ve Denizli illeri sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Anılan Kanun ile köylerin mahalleye geçiş süreçlerine ilişkin herhangi bir geçiş hükmü düzenlenmemekle birlikte 6360 Sayılı Kanun’a istinaden 3194 Sayılı İmar Kanunu’nun planların hazırlanması ve yürürlüğe konulmasına ilişkin 8. Maddesine 12/7/2013 tarihinde eklenen (ğ) bendi ile “Büyükşehir belediyesi sınırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen, nüfusu 5.000’in altında kalan ve kırsal yerleşim özelliği devam eden yerlerdeki uygulamalar, büyükşehir belediye meclisince aksine bir karar alınmadıkça, uygulama imar planı yapılıncaya kadar 27. madde hükümlerine göre yürütülür...” hükmü eklenmiştir. Planlama Bölgesi içerisindeki kırsal yerleşimler her ne kadar Kanun ile mahalle statüsüne geçse de bu alanların kırsal yerleşim özellikleri devam etmektedir. Bu kapsamda bu kır-kent ayrımı üzerine oturan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nın temel örgüsü aynen korunmuştur. Bu sebeple planda kentsel nüfuslar 6360 sayılı Kanun öncesi idari sınırlar esas olmak üzere kentsel özellik gösteren il, ilçe ve belde merkezleri nüfuslarından oluşmaktadır. Kapatılan belde nüfusları mahalle olarak bağlandıkları ilçelerin kentsel nüfusuna eklenmiş olup 2025 yılı kentsel nüfus hesapları bu doğrultuda hazırlanmıştır. Nüfusların kabulünde nüfus projeksiyonları ile onaylı imar planlarının nüfus taşıma kapasiteleri değerlendirilerek projeksiyonlardan gelen nüfus ile imar planlarından gelen nüfusların ortalaması alınmıştır.

Planın bütününe hakim olan bu yaklaşım plan açıklama raporunun diğer bölümlerinde de sürdürülmüştür. Plan açıklama raporunda, planlama bölgesi kapsamında kalan her bir il ayrı başlıklar altında irdelenmektedir. Bu illerin sınırları içerisinde kalan her bir ilçe ve beldeye ilişkin veriler ve plan kararları 6360 sayılı Kanun öncesi idari sınırlar esas olmak üzere her bir il bölümü altında yer alan alt başlıklar halinde yer almaktadır.

Nüfus Hesapları

Planlama Bölgesi’nde yer alan tüm yerleşimler için, 2025 yılı hedef yılı kabul edilerek üç farklı yöntemin kullanıldığı nüfus projeksiyonları yapılmıştır. Bu yöntemler; Doğrusal Artış Yöntemi, Bileşik Faiz Yöntemi ve Üssel Artış Yöntem’dir.

Yerleşimlerin hedef yılı nüfus kabulleri, nüfus projeksiyonlarının ortalamaları ve onaylı imar planlarının nüfus taşıma kapasiteleri dikkate alınarak saptanmış olup köy yerleşme planları ve mevzii imar planlarının nüfusları bu planın nüfus kabullerine dahil değildir.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Planlama Bölgesi'ndeki illerin 2000 yılı toplam nüfusları ile planın hedef yılı olarak kabul edilen 2025'de oluşması beklenen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLLER	TOPLAM NÜFUS (kentsel+kırsal)	
	2000	2025
AYDIN	950.757	1.966.131
MUĞLA	715.328	1.643.034
DENİZLİ	850.029	2.025.117
PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	2.516.114	5.634.282

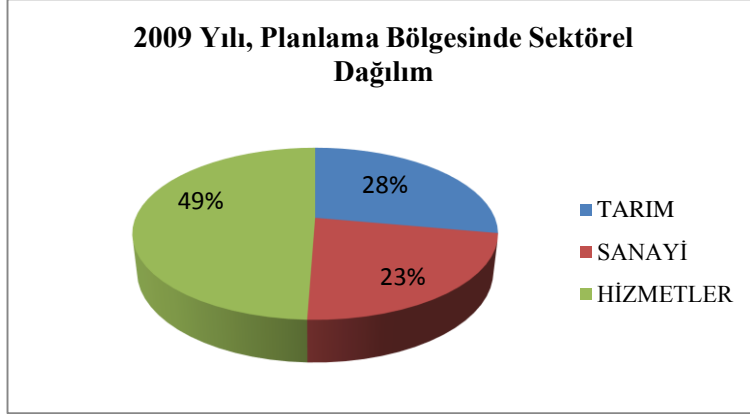
2025 HEDEF YILI NÜFUSLARI			
İLLER	KENTSEL	KIRSAL	TOPLAM
AYDIN	1.706.806	259.325	1.966.131
MUĞLA	1.374.539	268.495	1.643.034
DENİZLİ	1.851.682	173.435	2.025.117
PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	4.933.027	701.255	5.634.282

Sektörel Hesaplar

Planlama Bölgesini oluşturan illerde sektörel olarak tek tip bir yapı mevcut değildir. Verimli tarım topraklarına sahip olan Aydın, ekonomik açıdan tarım sektörünün gelişmiş olduğu iller arasında yer alırken Muğla'da ağırlıklı olarak turizmin gelişmiş olmasından kaynaklı olan hizmetler sektörü baskın sektörü meydana getirmektedir. Yine Denizli İli'nde baskın sektörü hizmetler sektörü meydana getirirken ülkemizin tekstil sanayiindeki önemli merkezlerden biri olma özelliği ile sanayi sektörünün yarattığı istihdam kaynağı da yadsınmaz.

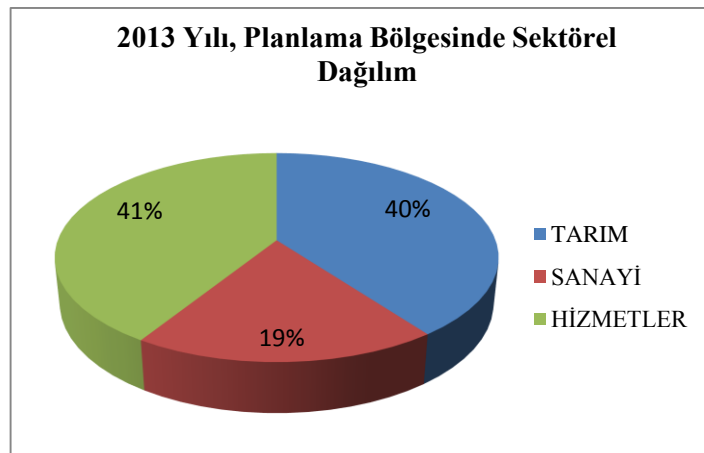
2009 yılı TÜİK verilerine bakıldığında planlama bölgesinde hizmetler sektörünün baskın sektörü meydana getirdiği ve bunu birbirine yakın değerlerle tarım ve hizmetler sektörünün takip ettiği görülmektedir. Tabloda planlama bölgesindeki temel sektörler göre 2009 yılı istihdam verileri görülmektedir.

TEMEL SEKTÖRLER	İSTİHDAM SAYILARI (Kişi)	YÜZDE
TARIM	266.000	28%
SANAYİ	217.000	23%
HİZMETLER	472.000	49%
TOPLAM	955.000	100%

2013 yılı TÜİK verilerine bakıldığında ise planlama bölgesinde hizmetler sektörünün yine baskın sektörü oluşturduğu buna karşın sanayi sektörünün genel dağılım içerisindeki payında ciddi bir düşüş olduğu gözlenmektedir. Tabloda planlama bölgesindeki temel sektörlere göre 2013 yılı istihdam verileri görülmektedir.

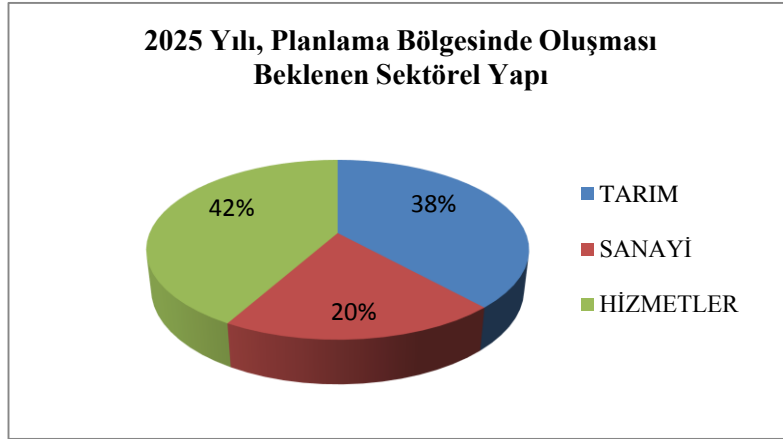
TEMEL SEKTÖRLER	İSTİHDAM SAYILARI (KİŞİ)	YÜZDE
TARIM	478.000	40%
SANAYİ	230.000	19%
HİZMETLER	493.000	41%
TOPLAM	1.201.000	100%

2025 yılında Planlama Bölgesinde oluşması beklenen sektörel yapı yukarıda değinilen sektörel eğilimler çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup projeksiyon hesaplarında aritmetik yöntem, üssel artış ve bileşik faiz yöntemi kullanılmıştır. Projeksiyon hesap yöntemleri, bölgesel, ulusal ve küresel eğilimler ve gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda 2025 yılında planlama bölgesinde baskın sektörü yine hizmetler sektörünün meydana getireceği düşünülmektedir. Küresel eğilimler, ulusal politikalar ve planlama politikaları sonucunda

tarıma dayalı sanayi kollarındaki büyüme ile tarım sektöründeki artış eğiliminin bir kısmının sanayi sektörüne kayacağı bununla birlikte bölgenin geleneksel yapısı, verimli tarım arazilerinin önemli bir yer tutması ve küresel düzeyde popülaritesi her geçen gün artan organik tarım uygulamalarını teşvik eden politika ve plan kararları sebebiyle tarım sektörünün planlama bölgesi içindeki önemini koruyacağı öngörülmektedir. Tabloda temel sektörlerle göre planlama bölgesinde 2025 yılında oluşması beklenen istihdam verileri görülmektedir.

TEMEL SEKTÖRLER	İSTİHDAM SAYILARI (Kişi)	YÜZDE
TARIM	1.102.586	38%
SANAYİ	573.696	20%
HİZMETLER	1.205.718	42%
TOPLAM	2.882.000	100%

Tabloda temel sektörlerle göre 2009 ve 2013 yıllarındaki istihdam oranları ve 2009-2025 yılları arasında istihdam oranlarında beklenen değişim görülmektedir.

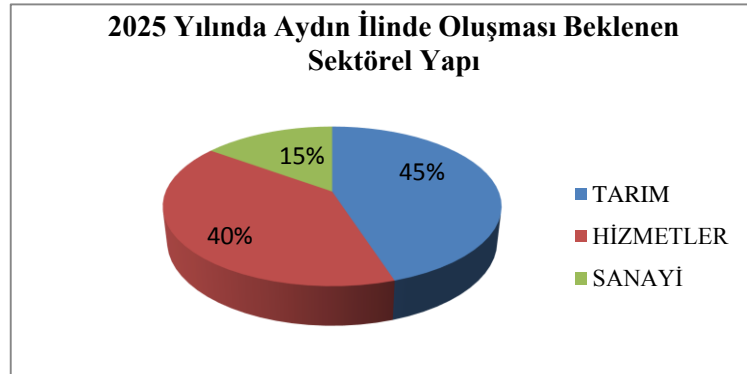
	2009 YILI	2013 YILI	2025 YILI	2009-2025 YILLARI ARASI
SEKTÖRLER	YÜZDE	YÜZDE	YÜZDE	DEĞİŞİM MİKTARI
TARIM	28%	40%	38%	+10%
SANAYİ	23%	19%	20%	-3%
HİZMETLER	49%	41%	42%	-7%
TOPLAM	100%	100%	100%	

2009 ve 2025 yılları arasında sektörlerin toplam istihdam içerisindeki payına bakıldığında en yüksek düşüş yüzdesinin hizmetler sektöründe olduğu görülmektedir. Diğer yandan bu düşüşe rağmen hizmetler sektörü bölgenin ekonomisi içerisindeki başatlık

özelliğini sürdürmektedir. En yüksek artış yüzdesinin ise tarım sektöründe olduğu görülmektedir. Tarım sektörünün 2009-2013 yıllarında sürdürdüğü düzenli artış seyrinin ilerleyen yıllarda da devam edeceği öngörülmektedir. Buna karşın 2009-2013 yılları arasında sanayi sektöründe yaşanan keskin düşüşün tarıma dayalı sanayi kollarındaki büyüme ile yerini düzenli bir büyümeye bırakacağı öngörülmektedir.

3.3.1. AYDIN

Büyük Menderes Havzası'nda yer alan Aydın İli, Büyük Menderes Ovası'nda kurulmuştur. Önemli ölçüde verimli tarım topraklarına sahip olan Aydın, ekonomik açıdan tarım sektörünün gelişmiş olduğu iller arasında yer almaktadır. Bu durum, Aydın İli'nin kalkınma sürecindeki en önemli avantajı olarak görülmektedir. Ayrıca, deniz, termal ve kültür turizmi potansiyeli de Aydın İli'nin diğer güçlü yönleridir. Aydın İli, aynı zamanda, madenler, jeotermal kaynaklar ve doğal su kaynakları bakımından zengin bir bölgede yer almaktadır. Bu potansiyellerin, tarım ve turizm sektörlerinin desteklenmesine yönelik değerlendirilmesi ilin ekonomik gelişiminde diğer güçlü yönler olarak görülmektedir. Yapılan sektörel hesaplar doğrultusunda 2025 yılında Aydın İli ekonomisinde tarım sektörünün baskın sektörü meydana getireceği ve turizmin etkisiyle gelişen hizmetler sektörünün tarım sektörünü takip edeceği öngörülmektedir. İldeki mekansal planlama kararları bu girdiler doğrultusunda üretilmiştir.

Aydın'ın, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı döneminde, tarım topraklarının korunduğu ve tarım sektörünün tarımsal sanayi ile eşgüdüm halinde geliştiği bir il olarak kalkınması desteklenmektedir. Aydın, 1970'lerden sonra, Türkiye'de yaşanan hızlı ve kontrolsüz kentleşme-sanayileşme dalgasından büyük oranda etkilenmeden gelişme göstermiş bir il olmakla birlikte; son yıllarda gelişen sanayi, turizm ve kentleşme ildeki nitelikli ve verimli tarım topraklarını tehdit edecek boyuta gelmiştir.⁴ Plan döneminde, kalkınmada kilit rol oynayacağı kabul edilen tarım sektörü önündeki bu tehdidin kaldırılması hedeflenmektedir.

Aydın'da, Aydın-Denizli Karayolu aksı üzerinde bulunan Germencik, İncirliova, Merkez, Köşk, Sultanhisar, Nazilli, Kuyucak ve Buharkent İlçeleri'nin bu aks boyunca, birbirleri ile etkileşim halinde, lineer bir gelişme göstermesi beklenmektedir. Bu güzergahta, Aydın Merkez ve Nazilli İlçeleri kentsel çekim merkezleri olarak ön plana çıkacaktır. İlin,

⁴ Aydın İl Çevre Durum Raporu – 2005.

batısında ise Kuşadası, Söke ve Didim İlçeleri arasında Söke merkezli etkileşim ve gelişme eğilimi söz konusu olacaktır. Bunun dışında, ilin güney kesimindeki dağlık alanlarda kalan Bozdoğan ve Karacasu İlçeleri'nin kendi etrafında bir gelişim gösterecekleri öngörülmüşken; Koçarlı'nın merkeze yakınlığı nedeni ile merkezle ilişkili olarak; Yenipazar'ın karayolu üzerindeki yerleşmeler ile etkileşim halinde; Karpuzlu ve Çine'nin ise Çine çekim merkezi olmak üzere kendi içinde gelişme göstermeleri beklenmektedir. Çine İlçesi ise yine Aydın İl Merkezi ile etkileşim halinde gelişecektir.

Aydın İli'nde, Merkez, Nazilli, Germencik, Söke, Çine ve Bozdoğan İlçeleri tarımsal sanayi gelişim odakları olarak belirlenmiştir. Kuşadası ve Didim İlçeleri deniz ve kültür turizmi; Karacasu ve Sultanhisar İlçeleri kültür turizmi; Buharkent İlçesi ise termal turizm açısından ildeki odak noktaları olacaktır. İncirliova, Karpuzlu, Koçarlı, Köşk, Kuyucak ve Yenipazar, öncelikle, tarım sektörü odaklı gelişmesi öngörülen ilçelerdir.

İl bütününde, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen kentsel nüfus 1.706.806kişi; kırsal nüfus 259.325 kişi olup, toplam nüfus 1.966.131 kişidir.

3.3.1.1. EFELER İLÇESİ (MERKEZ İLÇE)

6360 sayılı “On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Aydın, sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup Aydın Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Aydın Merkez İlçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Efeler İlçesi ve Belediyesi kurulmuştur.

Efeler İlçesi, Büyük Menderes Ovası'nın suladığı verimli tarım toprakları üzerinde kurulmuştur. İzmir-Aydın-Denizli Karayolu güzergahında yer alan İl Merkezi, karayolu ve demiryolu ulaşımı açısından kolay ulaşılabilir bir noktada bulunmaktadır. İl Merkezi'ne Çıldır Havaalanı ile havayolu ulaşım potansiyeli de bulunmakla birlikte, bu havaalanı günümüzde sivil yolcu taşımacılığına kapalıdır.

Efeler İlçesi, hizmetler ve birbiriyle eşgüdüm oluşturan tarım ve tarıma dayalı sanayinin ön planda olduğu bir kent kimliğine sahiptir. İlin ihracat yapısını salamura zeytin, konserve, işlenmiş incir gibi tarımsal ürünler, tarım ve zeytinyağı makineleri, pamuklu dokuma, otomotiv yan sanayi ürünleri ve beyaz eşya ürünleri oluşturmaktadır. Bu ürünler dünyanın bir çok ülkesine ihraç edilmektedir.

Efeler İlçesi'nde biri İl Merkezi diğeri Umurlu Mahallesi'nde olmak üzere iki organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Organize sanayi bölgelerinde il için öngörülen vizyon doğrultusunda tarımsal sanayi tesislerinin desteklenmesi uygun görülmektedir. Bu dengenin kurulması Merkez İlçe ekonomisi için büyük önem taşımaktadır.

Efeler İlçesi, İl Merkezi'nde yer alan Tralleis Antik Kenti ile önemli bir kültür turizmi potansiyeline sahiptir. İlin kuzeyinde, jeotermal potansiyellerin değerlendirilmesi amacı ile ilan edilmiş “Tralleis Termal Turizm Merkezi” bulunmaktadır. Turizm merkezinin değerlendirilmesi ile plan döneminde turizm sektörünün il ekonomisindeki payı artış gösterecektir. Bu doğrultuda, İl Merkezi'nde turizm tesis alanları planlanmıştır.

Jeotermal kaynaklar açısından zengin bir bölgede yer alan Aydın İli'nde, bu kaynakların katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesine yönelik olarak, termal kaynak tespiti yapılan alanlar çevresinde, bu kaynakları kullanacak olan tarım (organize sera) ve turizm sektörüne yönelik yatırımların desteklenmesi önerilmektedir.

Efeler İlçesi'nde, Merkez ile Çeştepe, Ovaeymir ve Tepecik mahallelerinin mekansal gelişimi bütünleşme eğilimi göstermektedir. Plan döneminde, İl Merkezi bu beldeler ile tamamen bütünleşmiş bir mekansal yapıya sahip olacaktır. Bu mekansal yapı içinde, üretim faaliyetlerini desteklemek amacıyla sanayi, organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir. Bu kullanımların yanı sıra, İl Merkezi'nde, kentsel hizmet sunumlarını arttıracak teknopark ile büyük kentsel yeşil ve temalı park alanları planlanmıştır. Bunlara ilaveten, İl Merkezi'nde planlanan hafif raylı toplu taşıma güzergahı da plana işlenmiştir.

Mevcut imar planı kapasitelerinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı merkez ilçede, kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

İlçe bütününde, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
EFELELER İLÇESİ (MERKEZ İLÇE)	373.106	35.980	409.086

6360 sayılı “On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Aydın, Merkez İlçe sınırları içerisinde yer alan Umurlu, Çeştepe, Tepecik, Ovaeymir ve Dalama belde belediyeleri kapanmış olup Efeler İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Efeler İlçesi kentsel nüfusuna, Efeler İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.1.a. Umurlu

Umurlu, İl Merkezi'nin doğusunda yer almaktadır. Yerleşim, mevcut organize sanayi bölgesi ile küçük bir sanayi yerleşmesi niteliğindedir. Yerleşme'nin mevcut karakterinin plan döneminde de devam edeceği öngörülmekle birlikte, sulama alanları ile çevrili beldede tarım sektörü gelişiminin de yönlendirilmesi amacıyla tarıma dayalı sanayinin desteklenmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.1.b. Çeştepe

Çeştepe'nin, 2025 yılı kentsel gelişimi İl Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Buna bağlı olarak, Yerleşmede sanayi ve hizmetler sektörünün ön planda olacağı bir kentsel gelişme gösterecektir.

3.3.1.1.c. Tepecik

Tepecik'in 2025 yılı kentsel gelişimi İl Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Buna bağlı olarak, Yerleşme sanayi ve hizmetler sektörünün ön planda olacağı bir kentsel gelişme gösterecektir.

3.3.1.1.d. Ovaeymir

Ovaeymir'in 2025 yılı kentsel gelişimi İl Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Buna bağlı olarak, Yerleşme sanayi ve hizmetler sektörünün ön planda olacağı bir kentsel gelişme gösterecektir.

3.3.1.1.e. Dalama

Dalama, verimli tarım toprakları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. İl genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi kararına uygun olarak Yerleşim'in gelişiminin tarım sektörüne dayalı olarak devam etmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, bir organize tarım alanı önerilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.2. BOZDOĞAN

Bozdoğan, Aydın İli'nin güneyindeki dağlık kesimlerinde yer almaktadır. Sulama alanları ve verimli tarım arazileri ile çevrili Bozdoğan'da en önemli bitkisel ürünler tütün, nar ve cevizdir. Ayrıca ilçe etrafında yeni zeytin plantasyonlarına elverişli alanlar bulunmaktadır. Bozdoğan'da Madran Memba Suyu kaynağı ve dolun tesisleri de yer almaktadır.

Bozdoğan İlçesi, aynı zamanda Koyuncular Köyü'ndeki Neopolis ve Haydere Köyü yakınlarındaki Piginda Antik Kentleri ile kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Bu kültürel zenginlikler, katma değer yaratmaları amacıyla, Planlama Bölgesi'nde önerilen kültürel tur güzergahları kapsamına alınmıştır.

Bozdoğan İlçesi, plan döneminde çevre yerleşmeleri için bir çekim merkezi olacaktır. Bu amaçla, ilçede bölgedeki tarım ürünlerinin işlenmesi ve depolanmasına yönelik sanayi tesisleri ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen Bozdoğan İlçesi kentsel nüfusu 17.556 kişi olarak kabul edilmiştir. Bozdoğan İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Bozdoğan İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BOZDOĞAN	17.556	20.225	37.781

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Bozdoğan İlçe sınırları içerisinde yer alan Yazıkent belde belediyesi kapanmış olup Bozdoğan İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Bozdoğan İlçesi kentsel nüfusuna, Bozdoğan İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.2.a. Yazıkent

Yazıkent , tarımsal üretim kimliğine sahip küçük bir yerleşmedir. Yerleşme’nin plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir.

3.3.1.3. BUHARKENT

Buharkent, Aydın İli’nin Büyük Menderes Ovası’nda yer alan ilçelerinden biridir. Denizli İl sınırına komşu olan İlçe, zengin jeotermal kaynaklarının bulunduğu bir bölgede yer almaktadır. İlçe topraklarının büyük bir bölümü, jeotermal kaynakların değerlendirilmesi amacıyla ilan edilen “Aydın-Buharkent Termal Turizm Merkezi” içinde kalmaktadır. Buharkent İlçesi’nin, İlçe Merkezi’nin yerleşik dokusunun yer aldığı küçük bir kısım dışında, büyük kısmı bu turizm merkezi sınırları içinde kalmaktadır.

Buharkent İlçesi, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında termal turizm gelişiminin öncelikle desteklenmesi önerilen bir yerleşim olarak belirlenmiştir.

Buharkent’te, Denizli İl Merkezi’ne yakınlığı nedeniyle Denizli’deki bazı firmalara fason üretim yapan küçük işletmeler bulunmaktadır. Ayrıca, ilçe merkezinin batısında yer seçimi tamamlanmış bir organize sanayi bölgesi yer almaktadır. Bu organize sanayi bölgesinde tarım sektörü gelişimine katkı sağlamak üzere tarımsal sanayi tesislerinin yer alması desteklenmektedir.

Buharkent İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BUHARKENT	15.842	6.100	21.942

3.3.1.4. ÇİNE

Çine Aydın İli'nde tarım ve sanayi sektörünün birlikte gelişme gösterdiği ilçelerden biridir. Bulunduğu konum nedeniyle çevre yerleşmeler için kentsel bir merkez niteliği taşımaktadır. İlçede, pamuk, tütün, zeytin ve yer fıstığı gibi geleneksel ürünlerin yanı sıra son yıllarda meyve, sebze üretiminde ve seracılıkta önemli bir gelişme söz konusudur. Hayvancılıkta özellikle süt inekçiliği ve besicilik yapılmaktadır. Çine aynı zamanda il genelinde en fazla balmumunun üretildiği ilçedir. Maden kaynakları bakımından da zengin bir bölgede yer almaktadır. Küçük ve orta ölçekte pek çok sanayi tesisi ile küçük sanat ünitelerinin yer aldığı ilçede bir organize sanayi bölgesi yer seçimi yapılmıştır.

Çevre Düzeni Planı kararlarına göre Çine, tarımsal ürünlerin depolanacağı ve işleneceği bir merkez olarak belirlenmiştir. Tarımsal üretim kapasitesi yüksek olan ilçede, tarım sektörünün sanayi sektörü ile eşgüdüm halinde gelişmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda yer seçimi yapılmış organize sanayi bölgesinde tarımsal sanayi tesislerinin yer alması desteklenmelidir. Buna ilaveten, üretim kapasitesinin artırılması amacıyla ilçede, organize sanayi bölgesi civarında depolama ve organize tarım alanları önerilmiştir. İlçe merkezinde ise konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. İlçe Merkezi'nin kuzeyinde, Kırkışık Mahallesi istikametinde ise yer seçimi yapılmış bir düzenli katı atık depolama tesisi plana işlenmiştir.

Aydın İl Merkezi ile Güllük Limanı arasındaki öneri demiryolu güzergahının Çine'den geçmesi ilçedeki üretim kapasitesi ve ekonomik kalkınmada önemli rol oynayacak bir faktör olacaktır.

Çine, üniversite kampus alanı da planlanmış bir ilçe olup bu kullanım kentsel gelişime ivme kazandıracaktır.

Çine İlçe Merkezi kentsel nüfusu 40.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Çine İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, ilçe merkezinde yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çine İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇİNE	44.425	27.675	72.100

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Çine İlçe sınırları içerisinde yer alan Akçaova belde belediyesi kapanmış olup Çine İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Çine İlçesi kentsel nüfusuna, Çine İlçesine mahalle olarak bağlanan Akçaova Beldesinin nüfusu da dahildir.

3.3.1.4.a. Akçaova

Akçaova, tarım sektörü kimliğinin ön planda olduğu bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, Yerleşmede bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.5. DİDİM

Büyük bir bölümü “kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi” olarak ilan edilmiş olan Didim İlçesi, Aydın İli’ndeki en önemli turistik merkezlerden birisidir. Uluslararası kültür turizmi odak noktalarından Apollon Tapınağı ile Miletos Antik Kenti Didim’de bulunmaktadır. İlçe aynı zamanda hem yerli hem de yabancı turistler tarafından ilgi gören bir deniz turizmi merkezidir. Plan döneminde de bir kültür ve deniz turizmi odağı olarak gelişmeye devam edecektir.

Didim İlçesi, Batıköy ve Akköy’ü mahallelerini de içine alan Büyük Menderes Deltası Önemli Kuş Alanları, Bafa Gölü Önemli Kuş Alanları ve Batı Menteşe Dağları Önemli Bitki Alanları ile ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının yer aldığı bir bölgede kalmaktadır. Ekolojik açıdan hassas olan bu bölgelerde korunma-kullanma dengesinin, Didim’de gelişmeye devam edecek olan turizm sektörü ile eşgüdüm halinde olacak şekilde sağlanması gerekmektedir.

Didim İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
DİDİM	340.853	9.560	36.413

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Didim İlçe sınırları içerisinde yer alan Akbük ve Akyeniköy belde belediyeleri kapanmış olup Didim İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Didim İlçesi kentsel nüfusuna, Didim İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.5.a. Akbük

Akbük Didim İlçesi’nin ikinci konut gelişimi ile ön plana çıkan bir yerleşim olup büyük bir bölümü turizm merkezi statüsüne sahiptir.

Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam edecektir.

3.3.1.5.b. Akyeniköy

Akyeniköy Didim İlçesi’nin kuzeyinde yer alan kırsal nitelikli bir yerleşimdir. Bafa Gölü ve Büyük Menderes Deltası arasında yer alan yerleşim ekolojik açıdan hassas bir noktada bulunmaktadır. Assesos Antik Kenti beldede yer almaktadır. Akyeniköy Beldesi tarım arazileri ile çevrilidir. Bu nedenle, beldenin plan döneminde tarım sektörünün ön planda olduğu bir kimlikle gelişmesi desteklenirken; turizm potansiyelinin de değerlendirilmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.6. GERMENCİK

Germencik, Büyük Menderes Ovası'nın verimli arazileri üzerinde yer alan bir yerleşimdir. İlçede tarım sektörü oldukça gelişmiştir. İncir, zeytin ve pamuk yetiştiriciliği ile seracılık ve besicilik yaygın olarak yapılmaktadır. Tarımsal ürün verimliliğine paralel olarak ilçede bu ürünlerin işlenmesine yönelik sanayi tesisleri başta olmak üzere farklı faaliyet kollarında sanayi tesisleri yer almaktadır. İlçeye bağlı Ortaklar Mahallesi'nde bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Germencik, aynı zamanda jeotermal kaynaklar açısından zengin bir bölgede yer almaktadır.

Germencik, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarında tarımsal sanayi öncelikli olmak üzere, termal turizm potansiyelinin de desteklenmesi hedeflenen bir ilçe olarak belirlenmiştir. İlçede tarımsal sanayinin desteklenmesi amacıyla Hıdırbeyli Mahallesi sınırları içinde sanayi tesis alanı planlanmıştır. Termal turizmin desteklenmesi amacıyla jeotermal kaynakların bulunduğu Ömerbeyli Mahallesi'nde turizm tesis alanı önerilmiştir. Ayrıca, yine aynı amaçla çevre yerleşmelerde de pansiyonculuğun desteklenmesi uygun görülmektedir.

Germencik İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Germencik İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
GERMENCİK	51.636	16.680	68.316

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Germencik İlçe sınırları içerisinde yer alan Hıdırbeyli, Mursallı ve Ortaklar belde belediyeleri kapanmış olup Germencik İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Germencik İlçesi kentsel nüfusuna, Germencik İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.6.a. Hıdırbeyli

Hıdırbeyli, özel mahsul alanları ile çevrelenmiş, tarım sektörü kimliği ön planda olan kırsal bir yerleşimdir. Plan döneminde de Yerleşme'nin bu karakterini koruyarak gelişmesi önerilmektedir. Germencik İlçe Merkezi'ne çok yakın olan ve mevcut imar planı gelişme alanları ile ilçe merkezine bitişik olan Yerleşmede, ilçe geneline hizmet verecek tarımsal sanayi tesisleri planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.6.b. Mursallı

Mursallı, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili kırsal nitelikli bir yerleşimdir. Yerleşme'nin plan döneminde bu kimliğini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Yerleşmede, verimli tarım topraklarının korunması amacıyla mevcut yerleşik alan dışında kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.6.c. Ortaklar

Ortaklar, Aydın İli'nde organize sanayi bölgesi bulunan yerleşimlerden biridir. Bu nedenle, plan ana kararlarında tarımsal sanayi ve depolama odak noktalarından biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, organize sanayi bölgesinin bulunduğu bölgede depolama, büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanı ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Ortaklar, aynı zamanda, termal turizm potansiyeline sahiptir. Yerleşme'nin plan döneminde bu potansiyellerin birlikte gelişme göstereceği bir kimliğe sahip olacağı öngörülmektedir.

Tarım topraklarının korunması amacıyla, mevcut oluşum dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.7. İNCİRLİOVA

İncirlioğa, Büyük Menderes Ovası'nın verimli arazileri üzerinde kurulmuş, sulama alanları ile çevrili bir ilçedir. Çevre Düzeni Planı kararlarında, Aydın İli'nin tarım sektörü kimliğinin desteklenmesi gereken ilçelerinden biri olarak belirlenmiştir. İlçe ekonomisi, tarım ve buna bağlı sanayi işletmelerine dayalıdır. İncir, pamuk ve zeytin, ova genelinde olduğu gibi ilçede de en önemli tarım ürünleridir. İlçede tarımsal üretimi desteklemek amacıyla, planlı olan sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları korunmuştur. Bunun yanı sıra, ilçede planlı olan büyük kentsel yeşil alan da planda gösterilmiştir.

İncirlioğa mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

İncirlioğa İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
İNCİRLİOVA	45.346	14.050	59.396

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile

İncirliova İlçe sınırları içerisinde yer alan Acarlar belde belediyesi kapanmış olup İncirliova İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan İncirliova İlçesi kentsel nüfusuna, İncirliova İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.1.7.a. Acarlar

Acarlar, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarında, tarım sektörü potansiyelinin desteklenmesi gereken yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir. Belde sulama alanları ile çevrilidir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.8. KARACASU

Karacasu, Aydın İli'nin güneyindeki yüksek kesimlerinde, Dandalas Çayı Vadisi'nde yer alan bir ilçedir. İlçe genelinde elma başta olmak üzere, ceviz, zeytin ve üzüm gibi ürünler ile tütün yetişmektedir. Özel mahsul alanları ile çevrili olan ilçe merkezinde bölgede yetişen bitkisel ürünlerin işlenmesine yönelik küçük çaplı sanayi tesisleri bulunmaktadır. Karacasu, Türkiye'nin ve dünyanın sayılı müzelerinden ve ören yerlerinden biri olan Geyre Beldesi-Afrodisas Örenyeri ile kültür; Çamarası Köyü'nde bulunan, ancak henüz turizme açılmamış olan Sırtlanini Mağarası ve yaylalık alanlar ile doğa ve yayla turizmi potansiyeline sahiptir.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda ilçedeki bu potansiyeller dikkate alınarak, Karacasu'nun öncelikle bir turizm odağı olarak da gelişmesi desteklenmektedir. Bu amaçla, Geyre'de turizm tesis alanı planlanmış olup Kahvederesi ve Tekke Yaylaları'nda pansiyonculuğun da desteklenmesi önerilmektedir.

İlçe'ye bağlı olan Ataköy, Yeniköy, Palamutçuk, Işıklar ve Dikmen mahallelerinde daha çok aile işletmeciliği şeklinde yapılmakta olan dokumacılığın desteklenmesi de ilçe ekonomisi açısından önemli görülmektedir.

Karacasu İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Karacasu İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KARACASU	29.533	10.700	40.233

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Karacasu İlçe sınırları içerisinde yer alan Ataeymir, Geyre ve Yenice belde belediyeleri kapanmış olup kentsel özellik gösteren bu beldeler Karacasu İlçesine mahalle olarak

bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Karacasu İlçesi kentsel nüfusuna, Karacasu İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.8.a. Ataeymir

Ataeymir, tarım sektörü kimliği ön planda olan kırsal nitelikli bir yerleşimdir. Yerleşme'nin plan döneminde de tarım ve tarımsal üretime yönelik bir kimlikle gelişmesi desteklenmektedir. Bu amaçla organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. Yerleşmede, ayrıca, büyük kentsel yeşil alan önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.8.b. Geyre

Kırsal nitelikli ve tarım sektörünün ön planda olduğu Geyre, ayrıca dünyaca ünlü Afrodisas Örenyeri ile Aydın İli'ndeki önemli turizm odaklarından biridir. Plan döneminde Yerleşme'nin öncelikle turizm potansiyelinin değerlendirildiği bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu amaçla, turizm tesis alanları önerilirken, pansiyonculuğun da desteklenmesi önemli görülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.8.c. Yenice

Yenice, Karacasu İlçe Merkezi gibi özel mahsul alanları ile çevrili, kırsal nitelikli bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliğini koruması desteklenmektedir. Yerleşmede tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla tarımsal sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.9. KARPUZLU

Çine Çayı'nda ayrılan Karpuz Çayı Vadisi'nde kurulmuş olan Karpuzlu İlçesi, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrilidir. İlçe, tarım sektörünün ön planda olduğu bir kimliğe sahiptir ve 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Yaylakavak Barajı'nın işletmeye açılmış olması İlçedeki tarımsal ürün verimliliği arttıracak önemli bir faktör olacaktır. Bu veriler dikkate alınarak, Karpuzlu İlçesi, Aydın İli'nde tarım sektörünün destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. İlçedeki tarımsal ürünlerin depolanması ve işlenmesinin Çine İlçesi'ndeki tesislerde yapılması önerilmektedir.

Alında Antik Kenti'nin de bulunduğu ilçede, bu potansiyelin katma değerini artıracak çalışmaların yapılması ve turizm sektörünün Karpuzlu ekonomisine katkıda bulunması sağlanmalıdır.

Karpuzlu İlçesi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Karpuzlu İlçesi'nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KARPUZLU	2.726	8.650	11.376

3.3.1.10. KOÇARLI

Koçarlı Büyük Menderes Ovası'ndaki pek çok yerleşim gibi sulama ve özel mahsul alanları ile çevrili, ekonomisinin tarım ve tarımsal ürünlerin işlendiği sanayiye dayandığı bir ilçedir. Koçarlı'da yüksek kalitede pamuk ve zeytin ile incir, kestane ve narenciye üretilmektedir. Ayrıca, ilçenin dağlık kesimlerdeki özel ağaçlandırma alanlarında çamfıstığı yetiştirilmekte olup bu ürün dağ köylerindeki en önemli ekonomik girdiyi oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra ilçede arıcılık ve hayvancılık da yapılmaktadır. Bu nedenle, Koçarlı, Çevre Düzeni Planı döneminde tarım sektörünün öncelikle desteklenmesi gereken ilçelerden biri olarak tespit edilmiştir.

Koçarlı İlçesi'nde, Çakmar Mahallesi yakınında bir üniversite alanı önerilmiştir. Üniversitenin açılması ilçedeki sosyal ve ekonomik kalkınmayı hızlandıracak önemli bir faktör olacaktır.

Amyzon Antik Kenti, Koçarlı ilçe sınırları içinde bulunmakla birlikte, ilçe merkezine uzak bir noktadadır. Antik kentin tanıtımı, Mersinbeleni ve Gaffarlar mahallelerinde'nde güneybirlik turizm hareketlerine neden olabilecektir.

Koçarlı İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Koçarlı İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KOÇARLI	26.964	14.895	41.859

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Koçarlı İlçe sınırları içerisinde yer alan Bıyıklı ve Yeniköy belde belediyeleri kapanmış olup Koçarlı İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Koçarlı İlçesi kentsel nüfusuna, Koçarlı İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.10.a. Bıyıklı

Bıyıklı, tarım sektörü kimliğine sahip kırsal bir yerleşmedir. Çevre Düzeni Planı döneminde bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.10.b. Yeniköy

Yeniköy, tarım sektörü kimliğine sahip kırsal bir yerleşmedir. Çevre Düzeni Planı döneminde bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Yeniköy’de mevcut imar planı sınırları içinde yer alan büyük kentsel yeşil alan, beldede gününbirlik turizm hareketlerine neden olacaktır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.11. KÖŞK

Köşk İlçesi, Büyük Menderes Ovası’nda, verimli tarım toprakları ile çevrelenmiş kırsal nitelikte bir yerleşmedir. Menderes Ova’sındaki diğer yerleşmelerde olduğu gibi Köşk İlçesi’nde de tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik küçük ölçekli sanayi tesisleri bulunmaktadır. Bununla birlikte, plan döneminde ilçede artması beklenen tarımsal ürünlerin depolanmak ve işlenmek üzere Nazilli ya da İl Merkezi’ndeki sanayi tesislerine gönderileceği öngörülerek, tarımsal verimliliğin korunması amacıyla ilçede ilave sanayi tesisleri ve bir organize tarım alanı önerilmemiştir. Bu çerçevede Köşk İlçesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarında öncelikle tarım sektörünün destekleneceği yerleşimler arasında yer almaktadır.

Köşk İlçesi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Köşk İlçesi’nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KÖŞK	15.014	15.560	30.574

3.3.1.12. KUŞADASI

Kuşadası Türkiye’ye deniz yoluyla çok sayıda turistin giriş ve çıkış yaptığı önemli bir liman kentidir. İzmir Adnan Menderes Hava Limanı’na yakın olması; yüksek tonajlı gemilerin yanaşabildiği uluslararası bir limana ve yine uluslararası bir yat limanına sahip olması Kuşadası’nı turizm yönünden çok önemli bir nokta haline getirmiştir.

Bununla birlikte, Kuşadası önceki yıllarda turizm tesislere teşvik amacı ile verilen yüksek yapılaşma hakları ile Türkiye’de doğanın hızla yok edildiği yerleşimler açısından dikkate değer bir örnektir. İlçede desteklenen yoğun yapılaşma önemli miktarda zeytinlik alanların yok olmasına neden olurken, İlçe’yi turistik bir yerleşim yerine, kontrolsüz gelişmenin yaşandığı yoğun bir kent haline getirmiştir. Oysa, İlçe ekolojik açıdan da hassas bir bölgede yer almaktadır. Bu bölgelerden uluslararası literatüre geçmiş olanlar Kuşadası-Didim Arası Akdeniz Foku Yaşam Alanları ile Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası Önemli Bitki Alanları’dır. Yerleşimin içinde ve çevresinde önemli kültürel değerler ve sit alanları da bulunmaktadır.

Deniz turizmi potansiyeli turizm tesisler ile ikinci konut oluşumlarının Kuşadası’nda yığılmasına neden olmuştur. 1990’lı yıllara kadar doruklara ulaşan bu talepler, son on yılda hızını yitirmiştir. Zira günümüzde Kuşadası’na olan talebi yaratan deniz, tarih ve doğa, kontrolsüz kentleşme yüzünden yok olma durumundadır. Son yıllarda oluşan yabancıların mülkiyet edinme talebi, ilçede ikinci bir hızlı yapılaşma dalgası yaratma durumundadır.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararları üretilirken, ilçenin yaşadığı bu süreç dikkate alınmıştır. Kuşadası plan döneminde yerleşmiş turistik kimliğini korumalıdır. Bu doğrultuda, İlçede, uygulama imar planı sınırlarının korunduğu; ancak 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nda önerilen, halen yapılaşma olmamış “gelişme zonları”nın yerleşime kapatıldığı bir planlama kararı alınmıştır.

Kuşadası İlçesi Kirazlı Mahallesi’nde ekolojik tarım ve eko-turizm desteklenmektedir. İlçedeki proje halinde olan katı atık depolama ve arıtma tesisi alanları da plana işlenmiştir.

Kuşadası İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KUŞADASI	285.060	4.835	289.895

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Kuşadası İlçe sınırları içerisinde yer alan Davutlar ve Güzelçamlı belde belediyeleri kapanmış olup Kuşadası İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Kuşadası İlçesi kentsel nüfusuna, Kuşadası İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.12.a. Davutlar

Davutlar bağlı olduğu Kuşadası İlçesi gibi deniz turizmi potansiyeli nedeniyle, özellikle ikinci konut yerleşmelerinin yoğun olarak yer aldığı bir yerleşimdir. Davutlar, Çevre Düzeni Planı kararlarında, deniz turizmi potansiyeline bağlı olarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak tespit edilmiştir. Yerleşme, jeotermal kaynaklar nedeni ile termal turizm potansiyeline de sahiptir ve bu yönde desteklenmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.12.b. Güzelçamlı

Güzelçamlı, Davutlar gibi deniz turizmi potansiyeli nedeniyle, özellikle ikinci konut yerleşmelerinin yoğun olarak bulunduğu bir yerleşimdir. Güzelçamlı Milli Parkı'nın yer aldığı Yerleşmede, Çevre Düzeni Planı kararlarında, deniz ve doğa turizmi potansiyeline bağlı olarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.13. KUYUCAK

Büyük Menderes Ovası'nda, Aydın-Denizli Karayolu üzerinden yer alan Kuyucak, kuzeyinde dağlık ve engebeli araziler, güneyinde ise Büyük Menderes Ovası düzlükleri ile çevrelenmiş bir ilçedir. Yerleşimin dağlık kesimlerinde zeytin; ovalık kesimlerindeki sulama alanlarında ise mısır, hububat ve yem bitkileri yetiştirilmekte ve bağ-bahçe tarımı yapılmaktadır. Tarımsal üretim kapasitesi yüksek olan Kuyucak İlçesi Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım sektörünün destekleneceği yerleşmeler arasında bulunmaktadır. Bu amaçla, ilçedeki planlı sanayi alanları korunurken, yeni sanayi alanları da önerilmiştir.

Kuyucak İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Kuyucak İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KUYUCAK	37.844	9.880	47.724

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Kuyucak İlçe sınırları içerisinde yer alan Başaran, Horsunlu, Kurtuluş, Pamukören ve Yamalak belde belediyeleri kapanmış olup Kuyucak İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Kuyucak İlçesi kentsel nüfusuna, Kuyucak İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.13.a. Başaran

Başaran, tarım sektörü kimliğinin ön planda olduğu bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Ayrıca, kuzeyinde bulunan Antiochia Antik Kenti nedeni ile kültür turizmi potansiyeline de sahiptir. Plan döneminde bu potansiyelin katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi amacıyla Başaran'da pansiyonculuk ve ticaret gelişiminin desteklenmesi uygun görülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.13.b. Horsunlu

Horsunlu Büyük Menderes Ovası'nda, özel mahsul alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Bu nedenle, Horsunlu Beldesi, Çevre Düzeni Planı kararlarında, tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, belde tarımsal üretimi desteklemek amacıyla tarımsal sanayi alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığından Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.13.c. Kurtuluş

Kurtuluş, Büyük Menderes Ovası'nda yer alan bir yerleşimdir. Kurtuluş, Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, tarımsal üretimi desteklemek amacıyla bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.13.d. Pamukören

Pamukören, Büyük Menderes Ovası'nda tarım arazileri ile çevrili bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.13.e. Yamalak

Yamalak Büyük Menderes Ovası'nda sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Yamalak, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.14. NAZİLLİ

Nazilli Aydın İli'nin hem nüfus hem de sosyo-ekonomik açıdan en gelişmiş ilçesidir. Cumhuriyet'in ilanından sonra Türkiye'de sanayi gelişiminin desteklediği ilk yerleşmelerden biri olan Nazilli, geniş kapasiteli sanayi kuruluşlarının yanı sıra zeytin, pamuk gibi tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik değişik kapasitede pek çok sanayi tesisi ile bir sanayi ve ticaret merkezi haline gelmiştir.

Bu doğrultuda, Nazilli İlçesi, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarında Aydın İli'ndeki tarımsal sanayi odaklarından biri olarak belirlenmiştir. İlçede mevcut bir organize

sanayi bölgesi, küçük sanayi sitesi ve konut dışı kentsel çalışma alanları bulunmaktadır. İlçede üretimin desteklenmesi amacıyla, mevcut sanayi tesislerine ilaveten, organize sanayi bölgesinin batısında yeni sanayi ve depolama alanları planlanmıştır. İlçenin doğusunda tarımsal üretimi canlandırmak ve desteklemek üzere konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Nazilli İlçesi, Gedik Köyü'ndeki termal kaynaklar ile termal turizm; Mastavra Ören Yeri ile kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Plan döneminde bu potansiyellerin değerlendirilmesi önerilmektedir.

Nazilli İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, İlçe Merkezi ile batıdaki Dallica Mahallesi arasındaki bölgede, kuzeydoğuda yer alan Arslanlı Mahallesi ile Nazilli İlçe Merkezi'ni birbirine bağlayan yol aksında ve batıda yer alan İsabeyli Mahallesi'nde, plan döneminde oluşması beklenen nüfusun gereksinimini karşılayacak yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Nazilli İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
NAZİLLİ	200.171	29.345	229.516

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Nazilli İlçe sınırları içerisinde yer alan Pirlibey Belde Belediyesi kapanmış olup Nazilli İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Nazilli İlçesi kentsel nüfusuna, Nazilli İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.14.a. Pirlibey

Pirlibey, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım sektörünün desteklenmesi hedeflenen yerleşimler arasında yer almaktadır. Pirlibey'de tarımsal üretimi desteklemek ve tarım ürünlerinin katma değerini artırmak amacıyla tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik sanayi alanları planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15. SÖKE

Büyük Menderes Havzası'nda, İlin en geniş ovasında yer alan Söke'de, ilçe topraklarının büyük bir bölümü düzlük arazilerden oluşmaktadır. Söke, bu özelliğinden dolayı ilin verimli tarım topraklar bakımından en zengin ilçelerinden birisidir. Söke, aynı zamanda, uluslararası öneme sahip ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının bulunduğu bir bölgede kalmaktadır. Bunlar, ilçenin güneyinde, Didim ve Milas İlçeleri sınırındaki Bafa Gölü Önemli Kuş Alanları ve Batı Menteşe Dağları Önemli Bitki Alanları; ilçe sahillerindeki Büyük Menderes Deltası Önemli Kuş Alanları ile Güzelçamlı Milli Parkı'dır. Söke, bu

alanlardaki doğa turizmi potansiyelinin yanı sıra, Priene Antik Kenti, Thebai ve Myus Ören Yerleri ile önemli bir kültür turizmi odağıdır.

Söke, yakın çevresindeki yerleşmeler, özellikle Kuşadası, Davutlar ve Güzelçamlı için kentsel bir merkez niteliği taşımaktadır. İlçede ticaret ve sanayi gelişmiştir. Söke’de bir organize sanayi bölgesi kurulma çalışmaları devam etmektedir. Gelişme potansiyeli yüksek olan Söke İlçesi’ndeki bu kullanımlar Çevre Düzeni Planı kararları doğrultusunda desteklenmektedir.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı döneminde, Söke İlçesi’nin mevcuttaki eğilime paralel olarak bir kentsel merkez niteliği ile gelişmesi desteklenmektedir. İlçe, planda Aydın İli’nde belirlenen tarımsal sanayi ve depolama merkezlerinden biri olacaktır. Bu doğrultuda, Söke mevcut imar planında yer alan sanayi, organize sanayi ve organize sera bölgelerinin, plan döneminde gelişmesi beklenen kapasite için yeterli olacağı öngörülmektedir.

Turizmi desteklemek amacıyla turizm tesis alanlarının planlandığı Söke İlçesi, üniversite alanı ile ildeki eğitim merkezlerinden biri olacaktır.

Söke İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Söke İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SÖKE	187.485	27.100	214.585

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Söke İlçe sınırları içerisinde yer alan Atburgazı, Bağarası, Güllübahçe, Sarıkemer, Savuca, Sazlı, Yenidoğan belde belediyeleri kapanmış olup Söke İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Söke İlçesi kentsel nüfusuna, Söke İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.15.a. Atburgazı

Atburgazı, Dilek Yarımadası Milli Parkı ve Büyük Menderes Deltası Önemli Kuş Alanları sınırında, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Atburgazı, doğa, kültür ve termal turizm potansiyeline sahiptir. Bu doğrultuda, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı döneminde, beldenin tarım ve turizm sektörünün birlikte gelişeceği bir kimliğe sahip olacağı öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.b. Bağarası

Bağarası, Söke İlçesi'nin özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili, tarım potansiyeli yüksek yerleşimlerinden biridir. Çevre Düzeni Planı kararlarında beldenin tarım sektörü potansiyeline bağlı bir kimlikle gelişmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.c. Güllübahçe

Güllübahçe, doğa ve termal turizm potansiyeline sahip, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde, Güllübahçe'nin tarım sektörünün desteklendiği; bunun yanı sıra, Priene Antik Kenti ile kültür turizmi ve buna bağlı hizmet sektörü gelişiminin devam edeceği bir kimliğe sahip olacağı öngörülmektedir. Planlı bulunan tarımsal sanayi alanları Yerleşmede tarımsal üretime ivme kazandıracaktır. Buna ilaveten, yeni sanayi alanları da önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.d. Sarıkemer

Sarıkemer, Bafa Gölü Sulak Alanı'nın kuzeybatısında yer almaktadır. Büyük Menderes Nehri yerleşimin içinden geçmektedir. Büyük bir kısmı sulama alanları içinde kalmaktadır. Sarıkemer, bu konumu nedeni ile tarım sektörünün ön planda olduğu bir kimliğe sahiptir ve Çevre Düzeni Planı döneminde de bu yönde gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Sarıkemer Beldesi, yürürlükteki imar planında turizm tesisi ve Dipsizgöl etrafında büyük kentsel yeşil alanlarının planlı olduğu bir yerleşimdir. Plan döneminde, bu kullanımlar beldedeki ekonomik gelişimi canlandıracak önemli etkenler olacaktır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.e. Savuca

Savuca, Söke İlçe Merkezi'nin hemen güneyinde yer alan bir yerleşimdir. Savuca, Çevre Düzeni Planı döneminde, Söke İlçe Merkezi ile birlikte gelişme gösterecektir. Bu nedenle, plan döneminde ilçe merkezinde oluşması beklenen nüfus da göz önüne alınarak yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.15.f. Sazlı

Sazlı, Söke İlçe Merkezi'nin hemen kuzeyinde, Yer alan bir yerleşimdir. Sazlı, Çevre Düzeni Planı döneminde, Söke İlçe Merkezi ile birlikte gelişme gösterecektir. Yerleşmede bulunan jeotermal kaynak potansiyelinin, plan döneminde, ekonomiye katkı sağlayacak

şekilde desteklenmesi önerilmektedir. Ayrıca Söke İlçe Merkezi'ne de hizmet etmesi düşünülen konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.g. Yenidoğan

Yenidoğan Söke İlçe Merkezi'nin güneyinde yer alan bir yerleşimdir. Yenidoğan, Çevre Düzeni Planı döneminde, Söke İlçe Merkezi ile birlikte gelişme gösterecektir. Yerleşmede tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla sanayi tesis alanı planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesi plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığından yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.16. SULTANHİSAR

Aydın-Denizli Karayolu üzerinde yer alan Sultanhisar, ekonomisi tarım ve tarıma yönelik üretime dayanan bir ilçedir. Tarımsal üretim küçük çaplı sanayi tesislerinde yapılmaktadır.

Sultanhisar, Nysa Antik Kenti ile kültür turizmi; Salavatlı'daki jeotermal kaynak ile termal turizm potansiyeline sahiptir. Plan döneminde, Sultanhisar İlçesi'nin turizm sektörü kimliğinin ön planda olduğu; ancak bunun yanı sıra tarım sektörünün de desteklendiği bir gelişim göstereceği öngörülmektedir. Bu doğrultuda, ilçede turizm tesis ve organize tarım alanları önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığı ilçede, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Sultanhisar İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SULTANHİSAR	24.305	620	24.925

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Sultanhisar İlçe sınırları içerisinde yer alan Atça ve Salavatlı belde belediyeleri kapanmış olup Sultanhisar İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Sultanhisar İlçesi kentsel nüfusuna, Sultanhisar İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.1.16.a. Atça

Büyük Menderes Ovası'nda yer alan Atça, özellikle çilek yetiştiriciliğine dayanan tarımsal üretim potansiyeline bağlı olarak tarım sektörü kimliği ön planda olan bir

yerleşimdir. En önemli özelliği, yerleşim planının Paris kent planının bir eşi olmasıdır. Plan döneminde bu özelliğin ön plana çıkarılması ve bir günübürlük turizm uğrak noktası olması önerilmektedir. Yerleşimde tarımsal üretim potansiyelinin desteklenmesi için bir organize tarım alanı da planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşimde yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.16.b. Salavatlı

Özel mahsul alanları ile çevrili Salavatlı, kırsal nitelikli bir yerleşimdir. Bu nedenle, Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım sektörünün desteklenmesi önerilen yerleşimlerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir. Bunun yanı sıra, Salavatlı jeotermal kaynak potansiyeline de sahiptir; plan döneminde bu potansiyelin değerlendirilmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşimde yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.17. YENİPAZAR

Yenipazar, Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım sektörünün ön planda olacağı ilçelerden biri olarak belirlenmiştir. İlçe verimli tarım toprakları ve özel mahsul alanları ile çevrilidir. Bu nedenle, ilçede sürdürülebilir kalkınmanın tarım arazilerinin korunması ile sağlanması hedeflenmektedir. Burada yetiştirilen tarımsal ürünlerin işleme merkezinin ise Nazilli İlçesi olacağı öngörülmektedir.

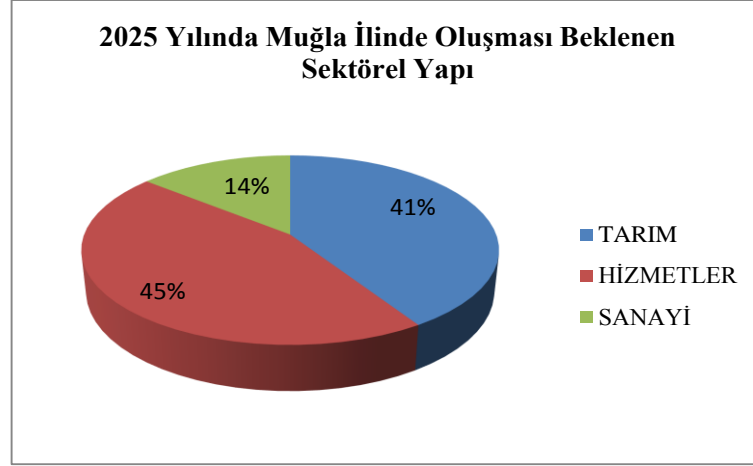
Mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, İlçe’de imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Yenipazar İlçesi’nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
YENİPAZAR	8.940	7.470	16.410

3.3.2. MUĞLA

Muğla, Türkiye’de turizm sektörü denince ilk akla gelen illerden biridir. İlin, Merkez İlçe ile Yatağan ve Kavaklıdere dışındaki tüm ilçeleri, Ege ya da Akdeniz sahillerinde, uluslararası öneme sahip turistik noktalardır. Bu nedenle, Çevre Düzeni Planı kararları çerçevesinde Muğla, sürdürülebilir kalkınmanın öncelikle turizme dayalı hizmetler sektörüne bağlı olacağı bir il olarak tespit edilmiştir. Bu sektör, kalkınma sürecinde ilin en güçlü yönüdür. Bununla birlikte ildeki tarım ve sanayi potansiyelinin de kalkınmayı güçlendirecek şekilde desteklenmesi kentin gelişmesinde büyük önem taşıyacaktır.

Muğla’da kentsel yerleşme alanları iç kesimlerdeki yerleşmeler ve kıyı yerleşmeleri şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Muğla, mekansal gelişmesi dağlık ve ormanlık alanlar ile özel çevre koruma bölgeleri, turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ve sit alanları gibi, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” olarak tanımlanmış eşiklerle belirgin olarak sınırlanmış bir ildir.

İç kesimlerde yer alan Muğla Merkez, Yatağan, Kavaklıdere ve Ula İlçeleri’nin Merkez İlçe ya da İl Merkezi odaklı bir gelişim ve etkileşim göstereceği öngörülmektedir. Milas İlçesi ile Muğla İli’nin güney sahil kesimindeki Bodrum, Datça, Marmaris ve Fethiye İlçeleri’nin kendi içlerinde bir gelişim göstereceği; buna karşın Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman İlçeleri’nin ise birbirleri ile etkileşim halinde olacağı öngörülmektedir.

Plan döneminde, Muğla İli’nde, Yatağan ve Milas İlçeleri’nin, yer seçimi yapılmış organize sanayi bölgeleri ile birer sanayi odağı olmaya devam edeceği; Fethiye İlçesi’nde, özellikle Eşen Ovası’nın bulunduğu bölgenin tarım sektörü odağına dönüşeceği öngörülmektedir. Sahil kesimindeki ilçeler ise birer turizm odağı olmaya devam edecektir. Özetle, Muğla İli, özel çevre koruma bölgeleri, turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri, kentsel, doğal ve arkeolojik sitler ile milli parklar, önemli bitki ve kuş alanları gibi ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının korunduğu ve bu yolla, öncelikle turizm gelirinin arttırılmasının hedeflendiği bir il olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, tarım sektörünün canlandırılması ve tarımsal ürünlerin katma değerinin artırılması da bu planda Muğla İli için önemle vurgulanan bir diğer vizyon olmuştur.

İl bütününde, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen kentsel nüfus 1.374.538 kişi; kırsal nüfus 268.495 kişi olup, toplam nüfus 1.643.033 kişidir.

3.3.2.1. MENTEŞE İLÇESİ (MERKEZ İLÇE)

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Muğla, sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup Muğla Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Muğla Merkez İlçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Menteşe İlçesi ve Belediyesi kurulmuştur.

Menteşe İlçesi Merkez İlçe, ilin orta kısımlarında bulunmaktadır olupdağlık alanlar arasında bir çanakta kurulmuştur. Düzensiz kentleşme ve sanayileşme rüzgarından korunabilmiş, yaşanabilir ölçekte gelişmiş; kentsel sit alanı ile kendine has karakteri olan bir İlçedir.

Muğla, yüksek turizm potansiyeli ile bilinen bir il olmakla birlikte Mentese İlçesi'nde turizm potansiyelinden çok, mal ve hizmet sunumu ile bir idari ve ticari merkez konumundadır. Hizmetler sektöründen sonra, Mentese İlçesi ekonomisinde en önemli yeri mermer kaynaklarına dayalı sanayi sektörü oluşturmaktadır. Sektörün niteliği gereği, il genelinde dağınık olarak bulunan ocaklar doğanın sürdürülebilirliği ile çelişmektedir. Dolayısıyla, hem bu sanayi dalının desteklenmesi hem de mermer ocaklarının tahrip ettiği doğanın korunmasına yönelik stratejik kararların üretilmesi büyük önem taşımaktadır.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarında, Mentese İlçesi'nin öncelikle bir kültür turizmi kenti olarak gelişmesi desteklenmektedir. Mentese İlçesi, ayrıca, üniversite ile Muğla İli'nde bir eğitim merkezi olarak gelişimine devam edecektir.

Doğal ve kentsel eşiklerden ötürü parçalı bir gelişme gösterecek olan kentte, mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, Akçaova Köyü civarlarında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Menteşe İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MENTEŞE İLÇESİ (MERKEZ İLÇE)	142.828	28.980	171.808

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Muğla, Merkez İlçe sınırları içerisinde yer alan Bayır, Kafaca, Yerkesik ve Yeşilyurt belde belediyeleri kapanmış olup Mentese İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Mentese İlçesi kentsel nüfusuna, Mentese İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.2.1.a. Bayır

Bayır, İl Merkezi'nin kuzeybatısında, önemli mermer yataklarına sahip bir yerleşimdir. Büyük sanayi kullanımlarının planlı olduğu Yerleşme, yakınlığı nedeni ile İl Merkezi ile etkileşim halinde gelişecektir. Bu özelliğinden dolayı, Çevre Düzeni Planı döneminde Merkez İlçe geneline hizmet verecek sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanlarının yer alacağı bir merkez olacağı öngörülmektedir. Bu doğrultuda, planlı sanayi alanlarına ilaveten sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.1.b. Kafaca

Kafaca, tarım toprakları ile çevrili ve tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. İl Merkezi'ne yakın bir konumda bulunan Yerleşme'nin, Muğla İli genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi ilkesine uygun olarak, tarım sektörüne dayalı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir. Tarımsal üretimi desteklemek amacıyla, beldeye bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.1.c. Yerkesik

Yerkesik Beldesi tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Muğla İli genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi kararına uygun olarak Yerleşme'nin gelişiminin tarıma dayalı olması önerilmektedir. Bu doğrultuda, İl Merkezi mücavir alanında önerilen organize tarım alanının Yerkesik'e de hizmet edeceği düşünülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.1.d. Yeşilyurt

Yeşilyurt, tarım arazileri ile çevrili ve tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Muğla İli genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi kararına uygun olarak belde gelişiminin tarıma dayalı olması önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.2. BODRUM

Bodrum, Muğla İli'nin dünyaca ünlü turistik ilçelerinden birisidir. İlçe gerek Türkiye gerekse Muğla İli ekonomisinde stratejik öneme sahiptir. Bodrum Yarımadası, Merkez İlçe, Bitez, Konacık, Ortakent-Yahşi, Turgutreis, Gümüşlük, Yalıkavak, Gündoğan, Göltürkbükü, Yalı ve Mumcular yerleşimleri ile bütünlük içeren bir mekansal yapıya sahiptir. Mumcular ve Yalı dışındaki mahallelerde yerleşik alanlar birbirileri ile bütünleşmiş durumdadır. Bu nedenle Bodrum Yarımadası, bir bütün halinde düşünülerek planlanması gereken bir özellik taşımaktadır.

1967'lerde başlayıp, 1980'lerden sonra neredeyse kontrol edilemez bir hızla gelişen turizm sektörü ve ikinci konut gelişimi Bodrum Yarımadası'nın mekansal ve sosyo-ekonomik yapısında önemli değişikliklere neden olmuştur. Bodrum, turizm sektörünün gelişimi ile bir Ege kasabasından, hızla, uluslararası bir turistik merkez niteliğine ulaşan, dolayısıyla çarpıcı bir şekilde kimlik değiştirmiş yerleşmelere bir örnektir.

Bugün Bodrum bir ikileme karşı karşıyadır. Turizm talebinin başladığı ilk yıllarda Bodrum'un çekiciliği doğasının güzelliğinden ve tarihi değerlerinden kaynaklanmaktadır. Ne var ki, bu çekicilik ilçenin kısa bir sürede taşıma kapasitesini zorlayan bir mekansal gelişme göstermesine neden olmuştur. Bu durum kısa vadede gerek yerel halk gerekse yatırımcılar için kârlı, fakat koruma-kullanma dengesinin sağlanamadığı bir sürecin yaşanmasına neden olmuştur. Başka bir ifade ile, ekonomik büyümenin doğanın tahrip edilmesine rağmen gerçekleşmiş olması, turizm sektörünü giderek olumsuz yönde etkilenmeye başlatmıştır.

Oysa, bilindiği gibi Bodrum Yarımadası'nın uluslararası alanda tanınmasının belli başlı üç ana faktörü bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, kültür ve deniz turizminin bir arada yer aldığı turizm potansiyeli; ikincisi, doğal ve ekolojik olarak önem taşıması yanı sıra literatürlere geçmiş olan "Bodrum Mimarisi" ve üçüncüsü ise Bodrum Yarımadası'nın, Akdeniz Foku Yaşam Alanları, Gököy Önemli Bitki Alanları, Bodrum Adaları ve Yarımadası Önemli Bitki ve Kuş Alanları ile biyolojik çeşitlilik açısından "önemli doğa alanlarının" bulunduğu bir bölge olmasıdır. Günümüze kadar Bodrum Yarımadası'nda yaşanmış olan hızlı ve kontrolsüz mekansal gelişme, Bodrum'un bu kendine has, ender niteliklerinin birer birer yok olma tehlikesi altına girmesine neden olmuştur.

Özetle, Bodrum Yarımadası'nda sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek kararların alınması acil önem taşımaktadır. Bu nedenle, başta, Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol gereği, uluslararası öneme sahip popülasyonları barındıran önemli doğa alanlarının korunması olmak üzere; doğal, kültürel ve turistik değerler ve yapılaşma özellikleri göz önüne alınarak, Yarımada'da koruma-kullanma dengesinin sağlanabilmesi ve planlama bütünlüğünün korunması amacıyla yönelik olarak bu planla Bodrum için özel planlama hükümleri getirilmiştir.

Bu doğrultuda, plan döneminde, Bodrum İlçesi'nin bugünkü karakteri ve doğal kaynakları ile bir uluslararası kültür, sanat ve deniz turizmi merkezi olarak gelişmeye devam edeceği ön görülmektedir. Ancak, bu gelişmenin, doğayı tahrip eden mekansal büyümeden çok mevcut mekansal kalitenin ve hizmet kalitesinin artırılması yönünde olması desteklenmiştir. Planlamada günümüzde çeşitli yapı yoğunlukları ile Yarımada'nın her noktasında hızla yaygınlaşan ve doğayı tahrip eden yapılaşmanın belli bölgelerde tutulması ilkesi benimsenmiştir. Bu kapsamda, mevcut imar planları korunmuş; ancak kent makroformunu tamamlayacak ve kentsel bütünlüğü sağlayacak şekilde kısıtlı alanlarda gerekli kentsel kullanımlar ilave edilmiştir. Kentsel kullanım kararlarını içeren alanlar dışında ise mutlak koruma ilkesi esas alınmış ve bu doğrultuda, kentsel alanların yakın çevresindeki makilik-fundalık alanlar ile tarım arazileri ve ormanlar dışında kalan alanlar planda "doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar" olarak tanımlanmış ve bugünkü arazi kullanımını devam ettirilerek korunmasına yönelik olarak yeni yapılaşma yapılamayacağı plan hükmüne bağlanmıştır. Bu şekilde Yarımada'da mekansal gelişme kontrol altına alınmış ve "sıfır yok oluş alanları" olarak da bilinen önemli doğa alanlarının korunması yönünde önemli bir karar üretilmiştir.

Bodrum İlçesi genelinde mevcut hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik olarak, Yarımada'nın teknik ve kentsel altyapı açısından desteklenmesi önem taşımaktadır. Planda, mevcut imar planı sınırları içindeki, kullanım kararları kabul edilirken, hem mimari bütünlüğün sağlanması hem de yapı yoğunluğunun kontrol altına alınması amacı ile yapılaşma koşullarının (özellikle kottan kazanılan katlar Bodrum'un geleneksel mimarisini

bozmakta ve yoğunluğun azami artmasına neden olmaktadır) yoğunluğu düşürecek şekilde değiştirilmesi yönünde plan hükümleri getirilmiştir.

Bodrum Yarımadası'nda, "Milas-Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi", Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürbükü Turizm Merkezi", "Milas-Çökertme Turizm Merkezi", "Bodrum-Yalıçiftliği Turizm Merkezi", "Bodrum-Karaada Turizm Merkezi", "Bodrum-Marina Turizm Merkezi", "Bodrum-Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi", "Bodrum-Yalıkavak Turizm Merkezi", "Bodrum-Adalıyalı Turizm Merkezi" ve "Bodrum-Tuzlagölü Güneyi Turizm Merkezi" yer almaktadır. Özel kanunlara tabi olan bu alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışındaki diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Yukarıda açıklanan ana ilke ve hedefler doğrultusunda desteklenen Bodrum İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar (onaylı imar planlarının nüfus taşıma kapasiteleri, sürekli ikamet eden kış nüfusu, yaz nüfusu ve turizm nüfusu toplamı dikkate alınarak belirlenmiştir) aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BODRUM	342.290	30.000	372.290

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Bodrum İlçe sınırları içerisinde yer alan Bitez, Konacık, Ortakent-Yahşi, Turgutreis, Gümüşlük, Yalıkavak, Gündoğan, Göltürbükü, Yalı ve Mumcular belde belediyeleri kapanmış olup Bodrum İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Bodrum İlçesi kentsel nüfusuna, Bodrum İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.2.2.a. Bodrum Merkez

Bodrum İlçe Merkezi, tarihten bu yana Bodrum Yarımadası'nın idari, ticaret ve turizm merkezi niteliğini taşımaktadır. Çevre Düzeni Planı döneminde de, Yarımada'nın birincil kentsel, idari, ticaret ve turizm merkezi olarak kalacaktır. Bununla birlikte, 1970'li yıllardan sonra hızla gelişen turizm sektörüne bağlı olarak mekansal büyümeye sahne olan Bodrum Merkez, büyük oranda taşıma kapasitesini doldurmuş bir yerleşimdir. Kent merkezinin büyük bir kısmı kentsel sit statüsü taşıyan alanlardan oluşmaktadır. Onanlı imar planı sınırları kuzeyde ve doğuda orman alanları, 1.derece doğal ve arkeolojik sit alanları gibi eşiklere dayanmış durumdadır. Bu nedenle Bodrum Merkez'de kuzeyde Yokuşbaşı Bölgesi dışında yeni kentsel gelişme alanları için uygun alanlar bulunmamaktadır. Merkezde kentsel kaliteyi artırıcı ve altyapı problemlerini çözücü çalışmaların yapılması gereklidir.

Bodrum Merkez'de, 2025 yılı hedeflenerek hazırlanan plan döneminde gerekli olacak gelişme ve sosyal donatı alanları için, beldenin kuzey sahillerinde yer alan Torba Mahallesi uygun olarak görülmektedir. Bu kapsamda, Bodrum merkezdeki otogar ve küçük sanayi sitesi alanlarının mevcut talep için yeterli olmadığı da göz önüne alınarak, Torba Kavşağı'nın kuzey

kesiminde kentsel gelişme alanları önerilmiştir. Bu kullanımların imar planı çalışmalarında bu bölgede yer alabilmesi mümkün olacaktır.

Bodrum Merkez ile Torba Kavşağı arasında yer alan karayolu çevresinin tarımsal niteliğini kaybettiği düşünülmekte olup Merkez ile Torba arasındaki kentsel bütünlüğü de sağlamak amacı ile bir sıra konut dışı kentsel çalışma alanı planlanmıştır. Kavşak çevresinin ise üç yönde açık alan olarak bırakılması bu bölgedeki trafik problemleri açısından uygun bulunmuştur.

Bodrum Merkez’de, doğuda ormana bitişik olan alanlarda kentin rekreasyon ve açık alan ihtiyaçlarına cevap vermek amacı ile bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır.

Torba-Milas Karayolu üzerinde, karayolunun güneyinde İlçe’nin ihtiyaç duyacağı kentsel-sosyal altyapı alanlarının oluşabileceği bir bölge büyük alan gerektiren kamu kurum alanı olarak planlanmıştır. Karayolu güzergahının kuzeyinde ise aynı amaçla bir bölge daha düzenlenmiştir.

İçmeler Bölgesi Bodrum için son derece önem taşıyan bir bölgedir. Burada yat yapımı için tersaneler bulunmaktadır. Bodrum’da denizcilik sektöründe yat yapımı ve yat turizminde istihdam edilenlerin sayısı çok yüksektir. Bu amaca hizmet eden İçmeler Bölgesi’nin kapasitesi tamamen dolmuştur ve imar problemlerinin çözülmesi şarttır. Bu bölgenin Yalı yönünde geliştirilmesi gerekli görülmüştür ve bu alan Muğla-Bodrum-Yalıçiftliği 1/25.000 ölçekli İlave-Revizyon Çevre Düzeni Planı ile bütünleştirilmiştir.

3.3.2.2.b. Bitez

Bitez, Bodrum İlçe Merkezi’nin batısında, doğal değerlerini henüz yitirmemiş olan bir sahil yerleşimidir. Bodrum Merkezi’nin sahili niteliğini korumaktadır. Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişeceği öngörülmektedir.

Bodrum Yarımadası’nda yerleşik kimliğini henüz yitirmemiş bir yerleşme olan Bitez’in, geleceğine yönelik vizyonun belirlenmesi ve yapılacak planlama çalışmalarının bu ilkeye uygun olarak geliştirilmesi gereklidir. Bitez köy merkezi, turizm tesis alanlarının ve sahil sitelerinin yer aldığı kıyı kesimi ile bunların arasında yaygın bir biçimde yer alan narenciye bahçeleri ve batıda yer alan Bodrum’a özel dalgalı topografik yapısı ile her konuda bütüncül kararların üretilmesi gereken bir konumdadır.

Köy merkezi ve yalı kesiminin imar problemleri dışında tarımsal nitelikli arazilerin sorunlarının çözülmesi Bitez’in gelişimi ve kalkınması için çok önemlidir. Yerleşim Bu sebeple bu bölge Planda “özel planlama alanı” olarak belirlenmiştir. Özel planlama alanına ilişkin imar planlarının, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Bodrum Belediyesi tarafından koordineli olarak yapılacak ortak çalışmalar ve alınacak kararlar doğrultusunda ve bu planda Bodrum İlçesi bütünü için belirlenen özel planlama hükümleri de göz önüne alınarak yapılması gerekmektedir.

Büyük bir bölümü doğal sit alanları statüsünde kalan Yerleşmede, mevcut imar planı sınırları dışında, kent makroformunu tamamlayıcı şekilde kısıtlı kentsel gelişme önerilmiştir.

3.3.2.2.c. Konacık

Konacık, Bodrum İlçe Merkezi'nin batısında yer alan ve Yarımada'nın kentsel yerleşimlerinden farklı olarak, sahili bulunmayan bir yerleşimdir. Bodrum İlçe Merkezi'nden civar mahallelere ulaşan ana trafik aksı üzerinde yer alan Konacık, Yarımada'nın yeni ticaret ve iş merkezi konumundadır. Ayrıca, İlçe Merkezi'nin gereksinimi olan kentsel gelişme alanlarına sahiptir.

Konacık Beldesi'nin Çevre Düzeni Planı döneminde ticaret merkezi kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Bununla birlikte, beldenin, Pedasa Antik Kenti ile bir kültür turizmi odağı olması da desteklenmektedir. Beldenin bu gelişme potansiyeli dikkate alınmış ve bu plan kapsamında, yeni onaylanmış olan mevcut imar planı sınırları korunmuştur.

3.3.2.2.d. Ortakent-Yahşi

Ortakent-Yahşi, coğrafi konum olarak, Bodrum Yarımadası'nın orta noktasında yer almaktadır. Yerleşimin parçalı bir yapısı mevcuttur. Karayolu kenarında yer alan merkez yerleşmesi, sahilde yer alan kıyı yerleşmesi ve aradaki tarımsal nitelikli arazilerin yanı sıra Turgutreis yönünde yer alan Yahşi Yerleşmesi'nden meydana gelmektedir. Bu plan kapsamında, beldenin bütüncül bir yapıya kavuşması yönünde plan kararları üretilmiş bu çerçevede Merkez ile Yahşi Yerleşmesi ve civarda yer alan kırsal karakterli Gürece Mahallesi mevcut gelişme eğilimi de göz önüne alınmıştır.

Bodrum Yarımadası bütününde kabul edilen vizyon doğrultusunda, yapılaşmaya açılan bölgeler dışında dağınık yerleşimler oluşması önlenmiş, yapılaşma dışı bölgeler tarım alanı ve doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar olarak korunmaya alınmıştır.

Ortakent-Yahşi, Konacık'dan başlayan ticaret merkezinin de devamı niteliğindedir. Plan döneminde de bu yönde gelişmesi desteklenmektedir. Yerleşme, aynı zamanda, Bodrum Yarımada'sının sosyo-kültürel merkezi olarak değerlendirilmelidir. Yerleşmede üniversitenin yer seçimi yapılmış olması kentsel gelişime önemli bir ivme kazandıracaktır.

3.3.2.2.e. Turgutreis

Turgutreis, Bodrum Yarımada'sının güneybatısında, gelişmiş kentsel altyapısı ve yat limanı ile Yarımada'nın ikinci kentsel merkezi niteliğinde bir yerleşimdir. Turgutreis'in Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmekte; kentsel merkez fonksiyonları ile turizm sektörünün birlikte gelişmesi öngörülmektedir. Yerleşme'nin bu yönde gelişmesini destekleyici plan kararları üretilmiştir.

Bu kapsamda, Turgutreis-Gümürlük yolu güzergahında otogar çevresinde konut dışı kentsel çalışma alanı, büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanları ve yine bu bölgede küçük sanayi sitesi alanları önerilmiştir. Ayrıca, Turgutreis-Ortakent yolunun güneyinde kalan bir kısım alan konut dışı kentsel çalışma alanı olarak ayrılmıştır. Yolun kuzeyi tarımsal nitelikli alanlar olarak korunmuştur.

Plan döneminde oluşması beklenen gelişme için, merkeze bitişik olarak yerleşik alanların doğusunda kısıtlı ölçüde tercihli kullanım alanları planlanmıştır.

Akyarlar'da Yarımada bütününe hizmet edecek büyük kentsel yeşil alanlar düzenlenmiştir. Yerleşme'nin Yarımada'nın ikinci merkezi olma kapasitesi dikkate alınarak, bir liman önerisi de getirilmiştir.

3.3.2.2.f. Gümüslük

Gümüslük, Bodrum Yarımada'sının batısında, doğal ve arkeolojik sit alanlarının iç içe geçtiği özel bir yerleşimdir. Tarihi ve doğal kimliğinin halen korunabildiği sahil bölgesinin yanı sıra Yalıkavak yönünde ikinci konut yerleşimlerinin yer aldığı yoğun yapılaşma bölgesi mevcuttur. Çevre Düzeni Planı döneminde, butik oteller ve pansiyonculuğun desteklendiği bir turizm yaklaşımının gelişmesi önerilmektedir. Onaylı koruma amaçlı imar planı sınırları dışında yapılaşma alanı açılmamıştır.

3.3.2.2.g. Yalıkavak

Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi sınırları içinde ve Bodrum Yarımada'sının kuzeybatısında yer alan Yalıkavak, ikinci konut ağırlıklı bir yerleşimdir. Deniz turizmi potansiyeline paralel olarak yat limanı bulunmaktadır. Kuzeybatısındaki Küdür Yarımadası doğal sit statüsü taşımaktadır. Bölgede Akdeniz Foku yaşam alanları bulunmaktadır. Yalıkavak'ın plan döneminde mevcut karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir.

3.3.2.2.h. Gündoğan

Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi sınırları içinde ve Bodrum Yarımadası'nın kuzeyinde bulunan Gündoğan, bir sahil yerleşmesidir. İkinci konut ağırlıklı bir yerleşim olan Gündoğan'ın Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişeceği öngörülmektedir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen gelişme için yeterli bulunmadığı Yerleşme'nin güneyinde kısıtlı bir alanda yeni kentsel gelişme alanları planlanmıştır. Ayrıca, diğer yerleşimlere bağlantı sağlayan ana yol güzergahında konut dışı kentsel gelişme alanları düzenlenmiştir.

3.3.2.2.ı. Göltürkbükü

Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi sınırları içinde ve Bodrum Yarımadası'nın kuzeyinde bulunan Göltürkbükü, son yıllarda hızla gelişen turizm ve turistik eğlence sektörü ile gündemdedir. Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişeceği öngörülmektedir. Yerleşme'nin büyük bir kısmı "Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Mevcut imar planı kapasitesinin plan dönemindeki gelişmeye yeterli olduğu kabul edilmiştir.

3.3.2.2.i. Yalı

Yalı, Bodrum Yarımadası'nın güneydoğusunda, Yarımada kimliğinden farklı olarak, büyük oteller ve tatil köylerinin yer aldığı bir yerleşim olup birbirinden kopuk iki yerleşim alanı bulunmaktadır. Her iki yerleşik alan da tarımsal nitelikli araziler ile çevrilidir. Yalı'nın n Çevre Düzeni Planı döneminde turizm ve tarım sektörü potansiyellerinin kullanıldığı bir gelişim göstereceği öngörülmektedir. Yalı'nın tarım arazileri ve orman varlığının korunması Bodrum İlçesi açısından önem taşımaktadır.

Yalı'nın tamamı "Yalıçiftliği Turizm Merkezi" kapsamında kalmakta olduğundan, bu alanlardaki plan gösteriminde bu planın "8.6.Özel Kanunlara Tabi Alanlar" plan hükmü doğrultusunda işlem yapılmıştır.

3.3.2.2.j. Mumcular

Mumcular, Bodrum Yarımada'sının kuzeydoğusunda, Bodrum İlçe Merkezi'ne en uzak yerleşim konumunda olup bir kısmı "Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi"nde kalmaktadır. Yarımada'daki diğer yerleşimlerin aksine turizm sektöründe gelişme göstermemiş olup, tarım sektörü ön planda olan bir yerleşmedir. Bu çerçevede Plan döneminde de tarım sektörü potansiyelinin desteklendiği bir gelişim göstermesi önerilmektedir. Bu kapsamda tarımsal işletmeler desteklenmektedir. Bodrum Havaalanı'na olan yakınlığı beldenin gelişimi açısından önemlidir. Yarımada bütününe hizmet edecek olan katı atık depolama alanı bu Yerleşme'nin sınırları içinde yer alacaktır.

Mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından Mumcular Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında yerleşik alanın güneyinde gelişme alanları planlanmıştır.

3.3.2.3. DALAMAN

Dalaman, Muğla'nın Akdeniz Sahili'nde yer alan, havaalanı nedeni ile uğrak noktası durumunda olan önemli bir ilçesidir. Havaalanı, ilçede hizmetler sektörü payını yükselten en önemli girdiyi oluşturmaktadır. İlçede havaalanına bağlı olarak yolcu taşımacılığı; SEKA Fabrikası ile TİGEM'e bağlı olarak da nakliyecilik gelişmiştir.

Dalaman, deniz, kültür ve doğa turizminde ildeki önemli noktalardan biridir. Dalaman Çayı uluslararası ilgi gören rafting alanlarından biridir. İlçede, ekolojik öneme sahip Dalaman Denizkaplumbağaları Yuvalama Kumsalları ve Dalaman Ovası Önemli Bitki Alanları bulunmaktadır.

Dalaman'da plan döneminde oluşması beklenen gelişme için yeterli kapasiteye sahip olan mevcut onaylı plan kararları korunmuştur. Tarımsal verimlilik ve tarımın katma değerinin artırılması yönünde büyük önem taşıyan TİGEM Arazisi tarımsal amaçlı kullanıma devam ettirilecek şekilde korunmuştur.

Dalaman İlçesi'nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
DALAMAN	100.000	12.480	112.480

3.3.2.4. DATÇA

“Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi”ndeki Datça İlçesi, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” kapsamında kalmaktadır. Ayrıca, ilçenin büyük bir bölümü “Datça-Bozburun Yarımada Millî Parkı” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Datça İlçesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer ilçeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı’nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Datça İlçesi, ekolojik açıdan uluslararası öneme sahip doğa alanlarının yoğun olarak bulunduğu bir bölgededir. Bunlardan literatüre geçmiş olanları, Bodrum-Datça Arası Akdeniz Foku Yaşam Alanları; Bozburun ve Datça Yarımada Önemli Bitki Alanı; Datça Yarımada ve Bozburun Önemli Orman Alanları ve Datça-Marmaris Arası Akdeniz Foku Yaşam Alanları’dır.

İlçede birincil sektör turizmdir ve Çevre Düzeni Planı döneminde Datça’nın bu karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. İlçede, ayrıca, tarım da önemli bir sektör konumundadır. Badem, zeytinyağı ve domates gelir getiren en önemli bitkisel ürünleri oluşturmaktadır. Datça’da arıcılık ve bal üreticiliği de yaygın olarak yapılmaktadır.

Datça İlçesi’nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
DATÇA	50.000	6.350	56.350

3.3.2.5. FETHİYE

Fethiye, Muğla İli’nin Antalya sınırında bulunmaktadır. İlçe, Türkiye’nin hem deniz hem de kültür turizmi açısından en önemli turistik merkezlerinden birisidir. Telmessos, Kadyanda, Araksa, Tlos, Pınara ve Sidyma Antik Kentleri ilçedeki önemli ören yerleridir. Girmeler Mağarası ve Kaplıcaları da ilçedeki diğer önemli turistik potansiyeldir.

İlçenin batı sahilinde, İlçe Merkezi, Göcek, Çamköy, Çiftlik, Karaçulha ve Ölüdeniz mahallelerini içine alan bir bölüm “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. İlçenin doğu sahilinde ise “Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi”nin bir kısmı bulunmaktadır. Fethiye’nin Karadere ve Kumluova mahalleleri, büyük bir bölümü Antalya İl sınırlarındaki bu özel çevre koruma bölgesinde kalmaktadır. Fethiye’nin kuzeydoğusunda ise “Seki Turizm Merkezi” bulunmaktadır. “Saklıkent Millî Parkı”nın bir bölümü de Fethiye İlçe sınırları içinde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı

getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu yerleşmeler de diğerleri gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Fethiye İlçesi, Babadağ ve Boncuk Dağları yükseltileri ve bu dağlar arasındaki Eşen ve Fethiye Ovaları'ndan oluşan yer yer engebeli, yer yer düzlük bir arazi yapısına sahiptir. Fethiye'de verimli tarım toprakları başta Eşen Çayı Vadisi'nde olmak üzere, bu çayın kollarındaki küçük vadilerde yer almaktadır. Ekolojik açıdan önemli bir bölgede bulunan ilçede, Fethiye Deniz Kaplumbağası Yuvalama Kumsalları, Babadağ Önemli Bitki Alanları bulunmaktadır.

Turizm kadar tarım sektörünün de çok önemli olduğu kentte pamuk, tütün, şeker pancarı gibi endüstriyel bitkiler yetişmektedir. Ayrıca seracılık ve balıkçılık da yaygın olarak yapılmaktadır.

Fethiye İlçe Merkezi kentsel nüfusu 185.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Fethiye İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
FETHİYE	257.839	52.000	309.839

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Fethiye İlçe sınırları içerisinde yer alan Seydikemer adıyla yeni bir ilçe ve aynı adla belediye kurulmuş olup aynı Kanun ile kapanan Kemer, Eşen, Kadıköy, Karadere, Kumluova ve Seki belde belediyeleri Seydikemer ilçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Bu beldelerin dışında Fethiye İlçesi sınırları içerisinde kalan ve 6360 sayılı Kanun ile kapanan Çamköy, Çiftlik, Göcek, Karaçulha, Ölüdeniz ve Yeşil Üzümlü belde belediyelerinin nüfusları mahalle olarak bağlandıkları Fethiye İlçesi kentsel nüfusuna eklenmiştir.

3.3.2.5.a. Çamköy

Çamköy'ün, bir kısmı “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Çamköy, yerleşik alanı Fethiye İlçe Merkezi'yle birleşmiş, mahalle niteliği taşıyan bir yerleşimdir. Beldenin 2025 yılı mekansal gelişimi, ilçe merkezi ile birlikte gerçekleşecektir.

3.3.2.5.b. Çiftlik

Çiftlik, “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Fethiye İlçe Merkezi'nin etki alanında bulunan Yerleşmede, plan döneminde turizm ve tarım sektörü gelişme gösterecektir.

3.3.2.5.d. Göcek

Göcek, “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Akdeniz sahillerindeki Yerleşme önemli bir turizm odağıdır. Yerleşme plan döneminde de bu yönde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.5.f. Karaçulha

Karaçulha'nın bir kısmı “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Plan döneminde, Karaçulha'nın tarım ve turizm sektörlerine dayalı bir gelişme göstereceği öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede, özel çevre koruma bölgesi dışında, yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.5.i. Ölüdeniz

Ölüdeniz, “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı’nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Akdeniz sahillerindeki Yerleşme önemli bir turizm odağıdır. Yerleşme, plan döneminde de bu yönde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.5.k. Yeşilüzümlü

Yeşil Üzümlü, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Kadyanda Antik Kenti’ne yakın olması, turizme yönelik ticaret gelişimini destekleyecektir. Yerleşme’nin kuzeybatısında yer alan İncirköy’de bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.6. SEYDİKEMER

6360 sayılı Kanun ile Eşen Ovası’nda, Fethiye-Antalya Karayolu kavşağında bulunan Kemer Beldesi merkez olmak üzere kurulan Seydikemer İlçesi yeni bir ilçedir. İlçe, ulaşım açısından bulunduğu bu avantajlı konumu ile yakın çevresine hizmet veren bir tarım ve ticaret merkezi olarak gelişmiştir. Seydikemer İlçesi’nin çevre düzeni planı döneminde de bu kimliğini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu İlçe merkezinde yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Seydikemer İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SEYDİKEMER	37.575	52.000	89.575

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Eşen, Kadıköy, Karadere, Kumluova ve Seki belde belediyeleri kapanmış olup Seydikemer İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Seydikemer İlçesi kentsel nüfusuna, Seydikemer İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.2.5.c. Eşen

Eşen Çayı'nın suladığı verimli tarım arazileri üzerinde bulunan Eşen, tarımsal karakterli bir yerleşimdir. Bu doğrultuda Çevre Düzeni Planı döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi önerilmektedir. Yerleşmede seracılık önemli bir tarımsal faaliyet olup desteklenmelidir. Plan döneminde tarımsal üretimi desteklemek amacıyla bir organize tarım alanı önerilmiştir. Ayrıca, eko-turizm gelişimi desteklenmelidir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.5.e. Kadıköy

Eşen Çayı'nın suladığı verimli tarım arazileri üzerinde bulunan Kadıköy, tarımsal karakterli bir yerleşimdir. Bu doğrultuda Çevre Düzeni Planı döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.5.g. Karadere

Karadere, “Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Karadere, tarım sektörü kimliği ön planda olan, yaygın olarak seracılığın yapıldığı bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

3.3.2.5.ı. Kumluova

Kumluova, “Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca

verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Kumluova, tarım sektörü kimliği ön planda olan, yaygın olarak seracılığın yapıldığı bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

3.3.2.5.j. Seki

Seki, “Muğla-Seki Turizm Merkezi”nin kuzeydoğusunda yer almaktadır. Bu bölgede yer alan Eren Dağı'nda uluslararası bir kayak merkezi planlanmaktadır. Genel olarak yaylalık bir bölgede bulunan Yerleşme doğa, yayla ve kış sporları turizmi potansiyellerine sahiptir. Plan döneminde turizm ve tarım sektörü gelişiminin desteklendiği bir gelişme göstereceği öngörülmektedir. Bu doğrultuda, planlı turizm tesis alanlarına ilaveten yeni turizm tesis alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.6. KAVAKLIDERE

Kavaklıdere, Menteşe İlçesi'nin kuzeyinde, Aydın İl sınırında yer almaktadır. Kavaklıdere İlçesi'nde mermer atölyeleri en önemli ekonomik girdiyi oluşturmaktadır. Kavaklıdere, turizme yönelik ticaretin de nispeten gelişmiş olduğu bir ilçedir. Özellikle bakır hediyelik eşya yapımı bu sektörde önemli yer tutmaktadır. Kavaklıdere plan döneminde, madencilğe dayalı sanayinin ve tarımın destekleneceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçe merkezinde depolama alanı, Çayboyu Mahallesi'nde ise sanayi ve depolama alanları önerilmiştir.

Kavaklıdere, ayrıca yayla turizmi potansiyeline de sahiptir. Bu potansiyelin plan dönemi içinde değerlendirilmesi önerilmektedir.

Kavaklıdere İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Kavaklıdere İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KAVAKLIDERE	20.915	2.880	23.795

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Kavaklıdere İlçe sınırları içerisinde yer alan Çamlıbel, Çayboyu ve Mentеше belde belediyeleri kapanmış olup Kavaklıdere İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Kavaklıdere İlçesi kentsel nüfusuna, Kavaklıdere İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.2.6.a. Çamlıbel

Çamlıbel tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Orman ve ormanlık arazilerle çevrili Çamlıbel’in, plan döneminde bu kimliği ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, doğal güzellikleri ve yayla turizmi potansiyelinin Plan döneminde buranın ekonomisine katkı sağlayacak şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

3.3.2.6.b. Çayboyu

Çayboyu, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Buna ilaveten, Kavaklıdere İlçesi için tarımsal üretimi desteklemek amacıyla önerilen sanayi ve depolama alanı Çayboyu Yerleşmesi’nin sınırları içinde kalmaktadır.

3.3.2.6.c. Mentеше

Mentеше,, Kavaklıdere İlçesi’nin yaylalık yerleşimlerinden birisidir. Ekonomisi tarım sektörüne dayanmaktadır. Plan döneminde de tarım sektörünün desteklenmesi önerilmektedir. Buna ilaveten, plan döneminde yayla turizm potansiyelinin değerlendirilmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.7. KÖYCEĞİZ

Köyceğiz İlçesi, Muğla İli’nin önemli turizm odaklarından birisidir. İlçe sınırları içinde, Köyceğiz Gölü, Köyceğiz İlçe Merkezi ile Toparlar ve Beyobası yerleşmelerini kapsayan “Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi” yer almaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu yerleşmeler de planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı’nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Köyceğiz İlçesi, Muğla İli'nde ekolojik öneme sahip pek çok alanın yer aldığı bir bölgede kalmaktadır. Bunlar Ekincik Denizkaplumbağaları Yuvalama Kumsalları; Köyceğiz Gölü Önemli Kuş Alanları ile Köyceğiz Gölü ve Dalyan Önemli Kuş Alanları'dır. İlçe Gölgeli Dağları yükselteleri ile Köyceğiz Ovası'nın oluşturduğu topografik bir yapıya sahiptir.

Köyceğiz'de turizm potansiyeli yanı sıra, önemli bir tarımsal potansiyel mevcuttur. Köyceğiz İlçesi'nden narenciye ve susam ihracatı yapılmaktadır. Ayrıca, Köyceğiz Gölü ve Dalyan'da balıkçılık yapılmaktadır. İlçe, termal su kaynakları açısından da zengin bir bölgede yer almaktadır. Köyceğiz'de başta Sultaniye Kaplıcaları olmak üzere Çandar Mahallesi'nde çamur banyoları bulunmaktadır. Bunlar önemli birer sağlık turizmi merkezidir.

Yukarıda belirtilen potansiyellere paralel olarak, Köyceğiz İlçesi, plan döneminde turizm ve tarım sektörünün gelişmeye devam edeceği bir yerleşim olacaktır.

Köyceğiz İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KÖYCEĞİZ	28.273	4.475	32.748

3.3.2.7.a. Beyobası

Beyobası, “Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Tarım sektörü kimliği ön plan olan Yerleşme'nin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

3.3.2.7.b. Toparlar

Toparlar,“Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Tarım sektörü kimliği ön plan olan Yerleşme'nin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

3.3.2.8. MARMARİS

Marmaris, Muğla İli'nin önemli turistik ilçelerinden birisidir. İlçenin Gökova Körfezi'ndeki sahilleri "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalırken; Bozburun Yarımadası'nın olduğu bölüm ise "Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Marmaris İlçe Merkezi ile Beldibi, Armutalan, İçmeler ve Turunç yerleşmeleri ise "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. İlçenin doğusunda ise "Marmaris Milli Parkı" bulunmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu yerleşmeler de diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Muğla İli'nin en büyük turizm merkezlerinden biri olan İlçede hizmetler sektörünün en önemli girdisi turizm ve turizme dayalı ticarettir. İl genelindeki toplam turistik yatak kapasitesinin yaklaşık üçte biri Marmaris'te bulunmaktadır. Marmaris Yat Limanı da gerek Türkiye gerekse Muğla İli'nde uluslararası yat turizmi açısından önemli bir noktadır.

Marmaris İlçesi, Çevre Düzeni Planı döneminde turizm sektörü ağırlığının devam edeceği bir ilçe olacaktır. İlçe merkezinin mekansal gelişmesi İçmeler, Armutalan ve Beldibi yerleşmeleri ile birlikte olacaktır.

Marmaris İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MARMARİS	111.460	27.660	139.120

3.3.2.8.a. Armutalan

Armutalan'ın 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Armutalan, "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.8.b. Beldibi

Beldibi'nin 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Beldibi'nin büyük bir kısmı "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.8.c. Bozburun

Bozburun, "Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

3.3.2.8.d. İçmeler

İçmeler'in 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. İçmeler, "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.8.e. Turunç

Turunç'un 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Turunç, "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.9. MİLAS

Milas, Muğla İli'nin gelişmiş ilçelerinden biridir. Milas İlçesi'nin kuzeybatısında Bafa Gölü ve Batı Menteşe Önemli Kuş Alanları; güneybatısında ise Güllük Deltası ve Metruk Tuzlası Sulak Alanları bulunmaktadır. Sahil kesimlerinde parça parça turizm merkezlerinin yer aldığı ilçenin güneyinde ise Beçin Yerleşmesi'nin bir kısmını kapsayan "Milas-Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" bulunmaktadır.

Milas İlçesi ekonomisi genel olarak tarım ve sanayi sektörüne dayanmaktadır. Bitkisel üretimde en önemli payı zeytincilik oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra pamuk ve susam gibi endüstriyel ürünler ile balıkçılık ve hayvancılık da önemli ekonomik faaliyet kollarıdır. Milas'da endüstriyel tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik sanayi tesisleri de bulunmaktadır; ancak sanayi sektöründe en önemli payı termik santraller oluşturmaktadır (Yatağan, Kemer ve Yeniköy Termik Santralleri). İlçede bir organize sanayi bölgesi de bulunmaktadır. Ayrıca, ilçede yer seçimi yapılmış bir düzenli katı atık depolama alanı mevcut olup plana işlenmiştir.

Milas İlçesi, ayrıca, ilçe sahillerinde bulunan Güllük ve Ören yerleşimleri ile deniz turizmi; ilçe merkezindeki tarihi doku ile de kültür turizmi potansiyeline sahiptir.

Milas İlçesi plan döneminde sanayi, turizm ve tarım sektörlerinin birlikte gelişeceği bir kimliğe sahip olacak ve bir kentsel çekim merkezi olmaya devam edecektir.

DLH tarafından yapılması planlanan Aydın-Çine-Güllük Demiryolu'nun ilçeden geçmesi ve havayolu ulaşımı açısından da önemli bir avantaja sahip olması, Milas'ın gelişimi açısından güçlü girdiler olacaktır.

Milas İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Milas İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MİLAS	159.675	56.000	215.675

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Milas İlçe sınırları içerisinde yer alan Bafa, Beçin, Güllük, Ören ve Selimiye belde belediyeleri kapanmış olup Milas İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Milas İlçesi kentsel nüfusuna, Milas İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.2.9.a. Bafa

Bafa Gölü'nün güneydoğusunda yer alan Bafa , verimli tarım arazileri ile çevrilidir. Bu doğrultuda Plan döneminde tarım sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişeceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, küçük çaplı sanayi sektörü gelişimi de yaşanacaktır. Ayrıca, Bafa Gölü'ne yakınlığı Milas İlçesi'nin bir uğrak noktası olmasını sağlayacak ve bu nedenle ticaret gelişimi yaşanacaktır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.9.b. Beçin

Beçin, Milas İlçe Merkezi ile etkileşim halinde gelişen bir yerleşimdir. Plan döneminde kentsel yerleşik alanının Milas ile birleşeceği öngörülmektedir. Beçin,tarım sektörü gelişme potansiyeline sahip olup plan döneminde bu sektörün desteklenmesi önerilmektedir. İlçe Merkezi'ne yakınlığı nedeni ile üretime yönelik tesisler önerilmemiş olup yetişen tarım ürünlerinin Milas İlçe Merkezi'ndeki tesislerde işleneceği öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.9.c. Güllük

Güllük, hem ulaşım hem ekolojik dengeler açısından stratejik ve hassas bir noktada bulunmaktadır. Plan döneminde, Milas ve Yatağan'dan gelen madenlerin ve diğer ürünlerin çıkış kapısı olan yük limanı, Güllük'ün kimliğini belirleyecek en önemli faktördür. Yeni liman ve tesisleri ile DLH Genel Müdürlüğü tarafından planlanan Aydın-Çine-Güllük Demiryolu Projesi'nin gerçekleşmesi durumunda, daha hızlı bir gelişme ivmesi kazanacaktır. Güllük'ün yeni liman çevresinde, liman ve liman tesislerinin gerektirdiği depolama ile konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. Plan döneminde beldenin ithalat-ihracata yönelik ticaret odak noktası olması yanında, deniz turizmi potansiyelinin de ön plana çıkarıldığı bir kimlikle gelişmesi desteklenmektedir.

Güllük Deltası ve Metruk Tuzlası arasında yer alan Yerleşim eko-sistemler açısından hassas önemli doğa alanlarının bulunduğu bir noktada yer almaktadır. Bu sebeple gelişme potansiyeli değerlendirilirken bu konumu da önemle dikkate alınmalıdır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.9.d. Ören

Milas İlçesi'nin, Güllük ile birlikte deniz turizmi potansiyeli bulunan iki yerleşiminden biridir. Bu niteliğinin Çevre Düzeni Planı döneminde de sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde desteklenmesi önerilmektedir.

Ören'in mücavir alan sınırları içinde Kemerköy Termik Santrali bulunmaktadır. Plan döneminde, bu kullanımın çevresel etkilerinin Yerleşme'nin turizm kimliğini bozmayacak şekilde kontrol altına alınması önem taşımaktadır.

Ören, ayrıca, yat inşaa ve çekek alanları ve konut dışı kentsel çalışma alanları ile potansiyel istihdam alanlarına sahiptir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.9.e. Selimiye

Özel mahsul alanları ile çevrili Selimiye'nin plan döneminde tarım sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.10. ORTACA

Ortaca İlçesi'nin sınırlarının bir kısmı "Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı

gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu bölgeler de araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Ortaca, narenciye yetiştiriciliği ve seracılığın yaygın olarak yapıldığı bir yerleşimdir. İlçe, bulunduğu konum nedeni ile ticaret merkezi fonksiyonlarını üstlenme kapasitesine de sahiptir. İlçede bir organize sanayi alanı planlıdır. İlçe'nin, Çevre Düzeni Planı döneminde, tarım ve turizm sektörlerine dayalı bir gelişme göstereceği öngörülmektedir.

Ortaca İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Ortaca İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ORTACA	47.500	18.220	65.720

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Ortaca İlçe sınırları içerisinde yer alan Dalyan belde belediyesi kapanmış olup Ortaca İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Ortaca İlçesi kentsel nüfusuna, Ortaca İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.2.10.a. Dalyan

Dalyan, “Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Dalyan Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Önemli bir turistik potansiyele sahip olan Dalyan'da, Çevre Düzeni Planı döneminde turizm sektörünün öneminin daha da artırması beklenmektedir.

3.3.2.11. ULA

Ula, Muğla Merkez İlçe'nin güneyinde yer alan ve ilde mevzi plan oluşumlarının yoğun olarak görüldüğü bir ilçedir. Gökova ve Akyaka yerleşmeleri ile turizm potansiyeline sahip olan Ula İlçesi'nin plan döneminde turizm sektörü ön planda olacak şekilde gelişeceği öngörülmektedir. Bu kapsamda, Ula ve Geyik Kanyonları'nın turizme kazandırılması desteklenmektedir. Buna rağmen, ilçe merkezi daha çok tarım ve hizmetler sektörü ağırlıklı bir kimliğe sahip olacaktır. İlçe sahilleri, Akyaka ve Gökova yerleşmelerini de içine alacak şekilde "Gökova Özel Çevre Bölgesi" kapsamında kalmaktadır.

Ula İlçesi, Merkez İlçe ile birlikte, Muğla İli'nin en yoğun mevzi plan oluşumlarının yer aldığı bölgede kalmaktadır. Mevzi planlar özellikle Muğla-Köyceğiz Karayolu üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgedeki mevzi planların bütüncül bir planlama anlayışı ile ele alınması amacıyla, iki ilçe sınırları içinde, "Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi" önerilmiştir.

Ula İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir. Bu kentsel gelişme alanları ile mevzi planların da bütünlenmesini hedeflemektedir.

Ula İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ULA	19.832	12.650	32.482

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Ula İlçe sınırları içerisinde yer alan Akyaka ve Gökova belde belediye kapanmış olup Ula İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Ula İlçesi kentsel nüfusuna, Ula İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.2.11.a. Akyaka

Akyaka, "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde yer almakta ve bu planda "özel kanunlara tabi alanlar" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Akyaka Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Düşük yoğunluklu ve nitelikli bir turistik gelişme gösteren Akyaka, Gökova Körfezi'nde bulunmaktadır. Yerleşme, doğal değerleri ve yerleşimin mimari özellikleri ile farklılaşmaktadır. Plan döneminde de bu niteliğini koruyarak gelişmesi desteklenmelidir.

3.3.2.11.b. Gökova

Gökova'nın bir kısmı "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Gökova Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Gökova, turizm potansiyeli yüksek bir yerleşimdir ve plan döneminde de bu şekilde gelişmeye devam edecektir. Gökova, Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi kapsamında kalmaktadır.

3.3.2.12. YATAĞAN

Yatağan, mevcut termik santral nedeni ile Muğla İli'nde sanayi sektörü gelişimi ile dikkat çeken bir ilçedir. Bu doğrultuda, ilçede sanayi tesis ve konu dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Yatağan İlçe Merkezi'nin mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Yatağan İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
YATAĞAN	56.352	16.800	73.152

3.3.2.12.a. Bencik

Bencik, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.12.b. Bozarmut

Bozarmut, sulama alanları ile çevrili tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde bu karakteri ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.12.c. Bozüyük

Bozüyük, sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Bozüyük, kentsel sit alanı ile kültür turizmi potansiyeline sahip bir yerleşmedir. Plan döneminde bu bölgenin katma değer yaratacak şekilde turizme kazandırılması desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.12.d. Turgut

Turgut, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, Lagina Ören Yeri nedeni ile günöbirlik bir uğrak noktası olabilecek ve bu doğrultudan ticaret sektöründe canlanma yaşanacaktır.

3.3.2.12.e. Yeşilbağcılar

Yeşilbağcılar'ın, tarım sektörü kimliği ön plandadır. Özel mahsul alanları ile çevreli Yerleşme'nin plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3. DENİZLİ

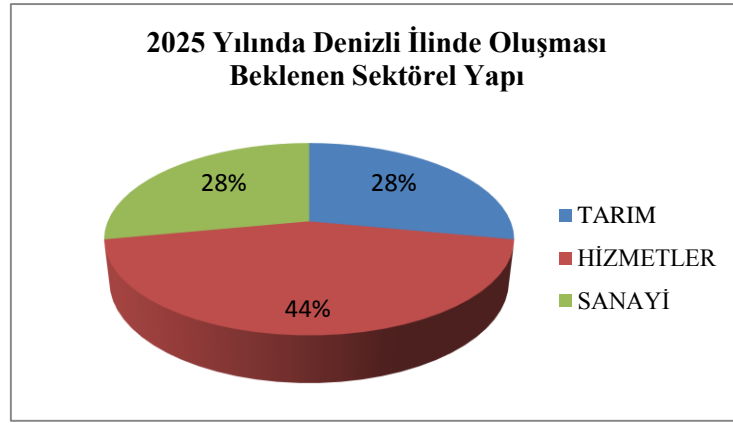
Ege Bölgesi'nde bulunan Denizli, Türkiye'nin tekstil sanayinde önemli gelişme göstermiş ilk dört merkezinden birisidir. Denizli'nin tekstil alanında gerçekleştirdiği büyük sanayileşme atılımı, Devlet Planlama Teşkilatı'nca olağandışı olarak değerlendirilmekte ve ülkenin geri kalmış yörelerinin gelişiminde, yerel girişimcilik ekseninde gelişen Denizli, başarılı bir örnek olarak gösterilmektedir. Denizli ve yakın çevresinin coğrafi konumu, ili yörenin çekim merkezi haline dönüştürmüş, bölgede ticari etkinliklerin de gelişmesine neden olmuştur. Dokumacılık üzerine gelişen ticari etkinliklerin sonucunda elde edilen birikimler, Devlet teşvikleriyle desteklenmiş ve Denizli'de günümüzdeki sanayinin temeli atılmıştır.⁵

Bununla beraber, Denizli tekstil sanayi, ilk olarak, 1994 ve 1998 ekonomik krizleri dönemine bir darbe yemiş ve bir çok kentte olduğu gibi tıkanma noktasına gelmiştir. Son

⁵ <http://www.denizlitextil.com/tr/tekstil.html>

yıllarda ise, Denizli tekstil sanayi Çin Pazarı'nın tehdidi altındadır. Uzmanlara göre bu durum, aynı zamanda sektörün yeni bir aşamaya geçip geçemeyeceği sorundur. Açıklamalara göre, ekonomik standardı yükselen Türkiye'de, Denizli'de yaygın olarak yapılan fason üretimin zaten uzun soluklu olamayacağı; Çin rekabetinin ise bu dönüşüm sürecini hızlandırarak, daha ağır hâle getirdiği belirtilmektedir.⁶

Denizli'de tekstil sanayinin karşı karşıya kaldığı bu dış ve iç tehditler, ilde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi için alternatif oluşturulmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Çevre Düzeni Planı kararlarının oluşmasında bu durum önemli rol oynamıştır. Öncelikle Denizli'deki yüksek tarım potansiyelinin desteklenmesi ve yeni sanayi yatırımlarının tarımsal sanayi odaklı olması önerilmektedir. Yine, son yıllarda yaygın hale gelen mermer sanayinin de tekstile alternatif olarak desteklenmesi önerilmektedir.

Bunlara ilaveten, ilin termal ve kültür turizmi potansiyeli de sürdürülebilir kalkınma kapsamında desteklenmelidir. Bu doğrultuda, Türkiye'nin en önemli turistik merkezlerinden biri olan Pamukkale ve Sarayköy'ün kolay ulaşılabilirlik ile çekiciliğini artırmak amacı ile Denizli-Pamukkale-Sarayköy arasında bir noktada, küçük uçakların hizmet alabileceği stol tipi bir havaalanı yapılması desteklenmektedir. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı çerçevesinde, ildeki mekansal planlama kararları ile stratejiler bu kabuller doğrultusunda üretilmiştir.

Denizli'deki yerleşimler il merkezi odaklı ve kendi içinde gelişecek yerleşimler olarak iki kategori oluşturmaktadır. Kendi içinde, önemli bir merkezin etki alanı içinde kalmadan gelişecek ilçeler; ilin kuzeyindeki Güney, Çal, Bekilli, Baklan ve Çivril ile güneyindeki Acıpayam, Kale, Beyağaç ve Çameli'dir. İlin doğusundaki Bozkurt ve Çardak İlçeleri'nin ise hem birbirleri ile etkileşim halinde hem de il merkezi odaklı bir gelişme gösterecekleri öngörülmektedir. İl merkezi odaklı gelişecek diğer yerleşmelere gelince, bunlar: Buldan, Sarayköy, Akköy, Babadağ, Honaz, Tavas ve Serinhisar İlçeleri olacaktır.

Denizli'de İl Merkezi ile birlikte, Bozkurt ve Çardak İlçeleri ve Pınarkent, Akkale, Kocabaş ve Kaklık yerleşmeleri geniş çaplı sanayinin desteklediği ilçeler olarak belirlenmiştir. Buldan, Babadağ ve Tavas tekstil sanayinin desteklediği ilçelerdir. Çivril, Çal, Çameli, Baklan, Bekilli, Güney, Kale, Serinhisar, Sarayköy, Beyağaç ve Acıpayam

⁶ <http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=23117>

İlçeleri'nin tarım ve tarımsal sanayi odakları olarak gelişmesi desteklenmektedir. Akköy ve Honaz İlçeleri ise turizm sektörünün ön planda olacağı ilçeler olacaktır.

İl bütününde, Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen kentsel nüfus 2.199.277 kişi; kırsal nüfus 173.435 kişi olup, toplam nüfus 2.372.712 kişidir.

3.3.3.1. MERKEZEFENDİ İLÇESİ (MERKEZ İLÇE)

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Denizli, sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup Denizli Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Denizli Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Merkezefendi İlçesi ve Belediyesi kurulmuştur.

Merkezefendi İlçesi, Büyük Menderes Havzası'nda, Gölgeli Dağları uzantıları, Eşler Dağı ve Çökelez Dağları yükseltileri ile bu dağlar arasındaki düzlüklerden oluşmaktadır.

Merkezefendi İlçesi, sanayi sektöründe de il genelinde en önemli yere sahiptir. Önceleri büyük bir bölümü kentin değişik noktalarında yer seçen sanayi tesisleri, günümüzde Aydın-İzmir Karayolu üzerinde kurulan sanayi sitelerinde toplanmıştır. 1988 yılında faaliyete geçmiş olan Denizli Organize Sanayi Bölgesi ise Ankara Karayolu üzerinde bulunmaktadır.

Plan döneminde, Merkezefendi İlçesi, bugünkü eğilimine paralel olarak öncelikle sanayi sektörünün ön planda olacağı bir merkez olarak gelişmeye devam edecektir.

Merkezefendi İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MERKEZEFENDİ İLÇESİ (MERKEZ İLÇE)	1.156.800	8.700	1.165.500

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Denizli, Merkez İlçe sınırları içerisinde yer alan Aşağısamlı belde belediyesi kapanmış olup aynı Kanun ile kurulan Merkezefendi İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer kentsel nüfusuna, Merkezefendi İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

Denizli Merkez İlçe’de, İlçe Merkezi ve merkez ile direkt etkileşim halinde olan yerleşmelerin birlikte değerlendirildiği bir planlama alt bölgesi önerilmiştir. Bu planlama alt bölgesi kapsamında kalan yerleşmeler ve bölge genelinde, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar ise şöyledir:

PLANLAMA ALT BÖLGESİ	KENTSEL NÜFUS
MERKEZ-AKKALE-BAĞBAŞI-BAŞKARCI-BEREKETLİ-GÖKPINAR-GÖVEÇLİK-GÜMÜŞLER-HALLAÇLAR-KAYHAN-KINIKLI-SERVERGAZİ-ÜÇLER-IRLIGANLI-KORUCUK-PINARKENT-HONAZ-DUACILI	1.200.000

3.3.3.1.a. Aşağışamlı

Aşağışamlı, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir. Ayrıca Yerleşmede büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanı bulunmaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesi plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2 PAMUKKALE (AKKÖY)

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Denizli Belediyesi sınırları içerisinde kalan Karahayit, Pamukkale ve Uzunpınar belde belediyeleri ile Akköy İlçesi sınırları içerisinde kalan Gölemezli Belde belediyesi kapatılarak Akköy İlçesi sınırlarına mahalle olarak dahil edilmiş ve Akkköy İlçesinin ismi Pamukkale olarak değiştirilmiştir.

Pamukkale, sınırlarının büyük bir kısmı “Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi” ve “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi”nde kalan, tarım ve turizm sektörünün birlikte yer aldığı bir ilçedir. Bununla birlikte Pamukkale İlçesi’nde tarım arazilerinin önemli kısmı sanayi ve turizm sektörüne lehine el değiştirmektedir. Verimli tarım toprakları bakımından fakir olan ilçede, tarım sektörünü canlandırmak amacıyla zeytincilik ve seracılık desteklenmektedir. Termal turizmin en önemli noktaları olan Pamukkale ve Karahayit Mahallelerinin ilçenin sınırları içerisinde kalması nedeni ile turizm ve turizme yönelik ticaret gelişiminin de yaşandığı bir yerleşimdir. İlçeye bağlı Yukarışamlı Mahallesi’nde beş yıldızlı bir otel bulunmaktadır.

Akköy İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
PAMUKKALE (AKKÖY)	34.381	2.150	36.531

Tabloda öngörülen nüfusa 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Pamukkale (Akköy) İlçesi’ne mahalle olarak bağlanan Gölemezli, Karahayıt ve Pamukkale, Uzunpınar ilçelerinin nüfusları dahil edilmiştir.

3.3.3.1.b. Gözler

Gözler, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.a. Gölemezli

Gölemezli’nin mevcut imar planı sınırları dışındaki kısımları “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” içinde yer almaktadır.

Bununla birlikte, plan bütünü içinde değerlendirildiğinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili olup tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Bunun yanı sıra, termal turizm açısından potansiyele sahip bir bölgede bulunması, turizm sektörünün de gelişmesini destekleyecektir.

3.3.3.2.b. Karahayıt

“Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi” içinde kalan Karahayıt, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Karahayıt Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı’nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Ayrıca Karahayıt, termal turizm potansiyeli yüksek bir yerleşimdir. Plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.3.2.c. Pamukkale

“Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi” içinde kalan Pamukkale, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut

arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Pamukkale Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Çevre Düzeni Planı'nın ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Türkiye'nin önemli turistik noktalarından biri olan Pamukkale, plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edecektir.

3.3.3.1.e. Uzunpınar

Uzunpınar, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir. Mevcut durumda konut dışı kentsel çalışma alanları planlıdır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2. ACIPAYAM

Acıpayam İlçesi, Denizli İli'ndeki en büyük ovalardan birinde yer almaktadır. Verimli tarım topraklarının yer aldığı Acıpayam Ovası, Denizli İli genelinde en fazla sebze üretiminin yapıldığı bölgedir. Dalaman Çayı kenarındaki arazilerde şeker pancarı, anason, nohut ve tahıl yetiştiriciliği yapılmaktadır. Akarsular bakımından zengin bir bölge olması nedeni ile ilçede su ürünleri üretimi de önemli bir geçim kaynağıdır. Batısında Gölgele Dağları Önemli Bitki Alanları bulunan Acıpayam İlçesi arıcılık için potansiyel olabilecek zengin bir floraya sahiptir. İlçede, Tarım İl Müdürlüğü tarafından "Arıcılığı Destekleme Projesi" kapsamında bu sektör desteklenmektedir.

Acıpayam İlçesi, Çevre Düzeni Planı kararlarında, Denizli'de tekstil sanayine alternatif olarak önerilen tarımsal sanayinin destekleneceği odak noktalarından biri olarak tespit edilmiştir. Bu vizyon doğrultusunda İlçede tarımsal sanayi, depolama ve organize tarım alanları planlanmıştır.

Acıpayam'ın mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Acıpayam İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ACIPAYAM	100.297	15.495	115.792

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Acıpayam İlçe sınırları içerisinde yer alan Akalan, Alaattin, Darıveren, Dedebağı, Dodurgalar, Gölcük, Kelekçi, Kumafşarı, Yassihöyük, Yazır, Yeşildere, Yeşilyuva ve Yumrutaş belde belediyeleri kapanmış olup Acıpayam İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Acıpayam İlçesi kentsel nüfusuna, Acıpayam İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.2.a. Akalan

Akalan, Acıpayam’ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yerleşme’nin tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Mevcut durumda planlı olan konut dışı kentsel çalışma alanları ile sanayi alanları korunmuştur.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.b. Alaattin

Alaattin, Acıpayam’ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yerleşme’nin tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Çevre Düzeni Planı ile depolama alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.c. Darıveren

Darıveren, Acıpayam’ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Darıveren’in tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. İlçe Merkezi’nden uzak bir noktada bulunması nedeni ile tarımsal ürünlerin işlenmesine de olanak verecek konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Denizli İli’nin güneyindeki dağlık bölgede yer alan Darıveren, ayrıca, doğa turizmi potansiyeline de sahiptir. Bu potansiyele hizmet verecek üç adet orman içi dinlenme tesisi bulunmaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.d. Dedebağı

Dedebağı, Acıpayam'ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yerleşme'nin tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.e. Dodurgalar

Dodurgalar, Acıpayam'ın tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yerleşme'nin tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.f. Gölcük

Gölcük, tarım arazileri ile sulama ve orman alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Gölcük'ün tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.g. Kelekçi

Kelekçi, Acıpayam'ın tarım sektörü kimliği ön planda olan bir diğer yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Kelekçi'nin tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, Kelekçi, yürürlükteki planında yer alan sanayi ve depolama alanları ile küçük çapta tarımsal üretimin yapılacağı bir yerleşim olacaktır.

Denizli İli'nin güneyindeki dağlık bölgede yer alan Kelekçi, ayrıca, doğa turizmi potansiyeline de sahiptir. Bu potansiyele hizmet verecek bir adet orman içi dinlenme tesisi bulunmaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.h. Kumafşarı

Kumafşarı, tarım arazileri, sulama ve orman alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Kumafşarı'nın tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.i. Yassihöyük

Yassihöyük, tarım arazileri ve sulama alanları üzerinde kurulmuş bir yerleşimdir. Aynı zamanda, bölgenin en önemli traverten mermer fabrikaları burada yer almaktadır. Bu potansiyeline bağlı olarak plan döneminde küçük bir sanayi odağı olarak gelişeceği öngörülmüştür.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yassihöyük'de, Ovayurt ve Apa yerleşmeleri ile bütünlük oluşturacak şekilde, yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.i. Yazır

Yazır, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, bir organize tarım alanı planlanmıştır. Yazır'ın tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.j. Yeşildere

Yeşildere, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yeşildere'nin tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, Yeşildere'de yayla ve doğa turizmi potansiyeline bağlı olarak turizm tesis alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.k. Yeşilyuva

Acıpayam İlçesi'nin dağlık alanlarında yer alan Yeşilyuva, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Bununla birlikte, bölgenin yayla ve doğa turizmi potansiyeline bağlı olarak yerleşimde güneybirlik turizm sektörü gelişimini de oluşturabilecektir. Bu

potansiyelerle hizmet edebilecek iki adet orman içi mesire yeri bulunmaktadır. Ayrıca, bu potansiyelerin desteklenmesi için, bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır. Bölgedeki tarımsal üretimi desteklemek amacıyla, konut dışı kentsel çalışma alanları da önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.1. Yumrutaş

Yumrutaş, Acıpayam'ın tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yumrutaş'ın tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, bölgedeki tarımsal üretimi desteklemek amacıyla bir organize tarım alanı önerilmiştir. Ayrıca, bir organize sanayi alanı bulunmakta olup plana işlenmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.4. BABADAĞ

Babadağ, Denizli İli'nin dokumacılık sektöründe gelişmiş ilçelerinde birisidir. Sektör ilçede altı yüz yıllık bir geçmişe sahiptir. El tezgahları, 1965'ten sonra yarı otomatik tezgahlara, 1985'ten sonra tam otomatik tezgahlara geçerek sürekli canlılığını korumuştur. İlçede yaklaşık üç bin civarında yarı otomatik tezgah, beş-altı yüz civarında tam otomatik tezgah mevcuttur. Fakat son yıllarda üretimin çeşitliliği azalmış, geleneksel ürünler unutulmuş, fason üretime ağırlık verilmiştir.

Babadağ İlçesi, Çevre Düzeni Planı kararlarında dokumacılık ve buna bağlı olarak tekstil sanayinin destekleneceği merkezlerden biri olarak belirlenmiştir. Bu amaçla, İlçe Merkezi'nde sanayi alanları planlanmıştır.

Babadağ, ilçe sınırları içinde bulunan Başalan Yaylası ile yayla ve doğa turizmi; Trapezopolis Antik Kenti ile kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Plan döneminde, bu potansiyellerin katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi ve ilçede pansiyonculuğun desteklenmesi önerilmektedir. İlçede yayla ve doğa turizmini destekleyecek bir adet orman içi dinlenme tesisi bulunmaktadır.

İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Babadağ İlçesi'nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BABADAĞ	7.100	3.400	10.500

3.3.3.5. BAKLAN

Çivril Ovası'nda bulunan Baklan, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir ilçedir. Baklan İlçesi genelinde olduğu gibi ilçe merkezinde de bağcılık ve tahıl üretimi yapılmaktadır.

Baklan Çevre Düzeni Planı kararları çerçevesinde tarım ve tarımsal sanayinin destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. Bu kararı desteklemek üzere, ilçede sanayi ve depolama alanları önerilmiştir. İlçede şarapçılığın desteklenmesi ve bu faaliyet alanının sadece tarımsal üretim amacıyla değil turizm sektörü açısından da katma değer yaratacak şekilde desteklenmesi önerilmektedir. Bu amaçla ilçe merkezinde küçük ölçekli şarapçılık tesislerinin yer alabileceği bir organize tarım alanı önerilmiştir. Ayrıca, plan döneminde, ilçede yapılan halı-kilim dokumacılığı da desteklenmelidir.

Baklan'ın mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Baklan İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BAKLAN	10.424	250	10.674

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Baklan İlçe sınırları içerisinde yer alan Boğaziçi ve Dağal belde belediyeleri kapanmış olup Baklan İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Baklan İlçesi kentsel nüfusuna, Baklan İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.5.a. Boğaziçi

Boğaziçi, tarım arazileriyle çevrili bir yerleşimdir. Tarım potansiyeli, Baklan İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, plan döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.5.b. Dağal

Dağal tarım arazileriyle çevrili bir yerleşimdir. Tarım potansiyeli, Baklan İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle plan döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.6. BEKİLLİ

Bekilli, Denizli İli'nin tarım sektörü kimliği ön planda olan ilçelerinden birisidir. Bekilli, Çevre Düzeni Planı kararlarında, özellikle bağcılık ve şarap yapımına dayalı tarımsal sanayinin destekleneceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçe merkezinin güneyinde, ilçeye ulaşan karayolu üzerinde sanayi ve depolama alanları önerilmiştir. Mevcut imar planı sınırları içinde yer alan organize tarım alanları da ilçedeki tarımsal üretim ve tarımsal sanayi gelişimini destekleyecektir.

Bekilli İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Bekilli İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BEKİLLİ	11.275	3.370	14.645

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Bekilli İlçe sınırları içerisinde yer alan Kutlubey belde belediyesi kapanmış olup Bekilli İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Bekilli İlçesi kentsel nüfusuna, Bekilli İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.3.6.a. Kutlubey

Kutlubey, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Yerleşme'nin tarımsal üretim potansiyeli, Bekilli İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.7. BEYAĞAÇ

Beyağaç Gölgele Dağları uzantılarında, Eskere Ovası olarak bilinen düzlük arazide kurulmuş bir yerleşimdir. İlçe Merkezi tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrilidir. Beyağaç İlçesi'nde genelde bütün tarımı yapılmaktadır. İlçe tarım sektörünün ön planda olduğu bir yerleşim olmakla birlikte, henüz kullanılmayan bir doğa turizmi potansiyeline sahiptir.

Çevre Düzeni Planı kararlarında, Beyağaç İlçesi, tarım potansiyeli ile birlikte turizm sektörünün de desteklenmesi hedeflenen bir yerleşim olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda tarım topraklarının korunduğu Beyağaç’da organize tarım ve Uzunoluk Mahallesi civarında depolama alanları önerisi getirilmiştir. Ayrıca, ilçede büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanı önerilmiştir.

Beyağaç’ın mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Beyağaç İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BEYAĞAÇ	4.824	4.490	9.314

3.3.3.8. BOZKURT

Bozkurt İlçesi, Büyük Menderes Havzası’nda yer alan Hambat Ovası üzerinde kurulmuştur. Bozkurt, verimli tarım toprakları ile çevrili bir ilçedir. Plan döneminde de tarımsal odaklı olarak gelişmesi desteklenmektedir.

Bozkurt İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Bozkurt İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BOZKURT	26.297	3.280	29.577

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Bozkurt İlçe sınırları içerisinde yer alan İnceler belde belediyesi kapanmış olup Bozkurt İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Bozkurt İlçesi kentsel nüfusuna, Bozkurt İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.3.8.a. İnceler

İnceler, orman ve tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.9. BULDAN

Buldan, Türkiye’de dokumacılık sanayinin gelişmiş olduğu önemli ilçelerden biridir. Geleneksel bir zanaat olan dokumacılık, bugün ilçe ekonomisinde önemli bir paya sahiptir. Fransa, Amerika, İngiltere, Japonya, Hollanda ve Yunanistan, Buldan’da üretilen tekstil ürünlerinin en önemli pazarlarıdır. İlçede aynı zamanda tarım sektörü de önemli bir yere sahiptir. Tütün, yaz sebzeleri, nar, kiraz, kestane ve ceviz ilçedeki önemli gelir kaynaklarıdır.

Buldan İlçesi, Çevre Düzeni Planı kararlarında, tekstil sanayinin destekleneceği bir merkez olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, sektörde, özellikle kırsal alanlardaki ev tezgahları önemli bir üretim kapasitesine sahip olup bu üretimin desteklenmesi önerilmektedir.

Buldan İlçesi’nin doğusunda, imar planı alanı hariç, Yenicekent sınırlarını da kapsayan bir alan, “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” kapsamında kalmaktadır.

Buldan İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Buldan İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BULDAN	47.687	9.375	57.062

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Buldan İlçe sınırları içerisinde yer alan Yenicekent belde belediyesi kapanmış olup Buldan İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Buldan İlçesi kentsel nüfusuna, Buldan İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.3.9.a. Yenicekent

Yenicekent’in, mevcut imar planı sınırları hariç, sınırlarının büyük bir kısmı “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” kapsamında kalmaktadır.

Yenicekent, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım potansiyeli ön planda olan bir yerleşimdir. Türkiye’de ilk defa turfanda üzüm üretimi burada yapılmıştır. Ayrıca, Tripolis Antik Kenti ile önemli bir kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Bu kapsamda, Çevre Düzeni Planı döneminde tarım ve turizm potansiyelinin desteklendiği bir gelişim göstereceği öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10. ÇAL

Çökelez Dağı'nın kuzeyinde, Çivril Ovası'nın güneybatı ucundaki Çal, verimli tarım topraklarının yer aldığı bir ilçedir. Çal İlçesi'nde yaygın olarak bağcılık ve meyvecilik yapılmaktadır. İlçe ekonomisinde tarım sektörü önemli bir yer tutmaktadır. Bununla birlikte, ilçeye bağlı yerleşmeler de dahil olmak üzere, İlçe genelinde küçük çaplı üretim tesisleri de bulunmaktadır. Dionysopolis Ören Yeri ve Sakızcılar Şelalesi, Çal İlçesi'ndeki önemli turistik noktalar. Plan döneminde bu potansiyellerin, ekonomide katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

Çal, Çevre Düzeni Planı kararlarında, tarıma dayalı sanayi sektörü gelişimi desteklenecek ilçeler arasında bulunmaktadır. Bu amaçla ilçede sanayi, depolama, konut dışı kentsel çalışma ve organize tarım alanları planlanmıştır. Çal İlçesi'nde, Büyük Menderes Nehri'ndeki akarsu turizmi potansiyelinin desteklenmesi amacıyla İlçede turizm tesis alanı önerisi de getirilmiştir.

Çal İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin, ilçenin gelişme potansiyeline bağlı olarak, 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığı hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çal İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇAL	35.442	6.660	42.102

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Çal İlçe sınırları içerisinde yer alan Akkent, Belevi, Denizler, Hançalar, İsabey, Ortaköy, Selsen, Süller belde belediyeleri kapanmış olup Çal İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Çal İlçesi kentsel nüfusuna, Çal İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.10.a. Akkent

Akkent, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Özellikle meyveciliğin yaygın olduğu Yerleşmede bir meyve suyu ve konsantre fabrikası bulunmaktadır. Akkent'in Çevre Düzeni Planı döneminde de tarım potansiyelinin desteklendiği bir gelişim göstereceği öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.b. Belevi

Belevi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Denizli Çimento Fabrikası buranın sınırları içinde bulunmaktadır. Buna rağmen, yerleşimden uzak bir noktada, Kaklık'a daha yakın olması nedeniyle, fabrikanın belde kimliğinde belirgin bir etkisi yoktur.

Plan döneminde, Belevi'nin tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda organize tarım alanı planlanmıştır. Ayrıca, büyük kentsel yeşil alan önerisi getirilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.c. Denizler

Denizler tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü ön planda olan bir yerleşimdir. Bu doğrultuda, Denizler Beldesi'nde bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.d. Hançalar

Hançalar tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü ön planda olan bir yerleşimdir. Beldenin Çevre Düzeni Planı döneminde de tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanları, organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek planda gösterilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.e. İsabey

İsabey, Çivril Ovası'nın güney ucunda, tarım arazileri ve sulama alanlarının bulunduğu bir noktada yer almaktadır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Burada çekirdeksiz üzüm yetiştiriciliği yapılmakta olup yurtdışına ihraç edilmektedir. İsabey'in yüksek tarım potansiyelinin planı döneminde de korunması ve tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanı genişletilmiş ve organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek Planda gösterilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.f. Ortaköy

Ortaköy, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Ortaköy'ün Çevre Düzeni Planı döneminde de tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Buna ilaveten, yerleşme sınırları içerisinde kalan, Adıgüzel Barajı etrafında büyük kentsel yeşil alan önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.g. Selcen

Selcen, Çal İlçe Merkezi ile hemen hemen birleşmiş, tarım arazileri ile çevrili bir yerleşimdir. Günümüzde tarım sektörü kimliği ön planda olan yerleşimin, plan döneminde ilçe merkezi ile birleşecek bir mekansal gelişime sahip olacağı öngörülmektedir. Bu durumda, tarım sektörü kimliği yanı sıra, Çal İlçe Merkezi için önerilen tarıma dayalı sanayi sektörü kimliği de etkili olacaktır. Çal İlçesi'nde önerilen depolama alanının bir kısmı buranın sınırları içinde kalmaktadır. Planda konut dışı kentsel çalışma alanları da önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.10.h. Süller

Süller, tarım arazileri ve makilik-fundalık alanlar ile çevrili, tarım sektörünün ön planda olduğu bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstereceği öngörülmektedir. Bununla birlikte, Süller, yürürlükteki imar planında tarımsal işletme (organize tarım) ve konut dışı kentsel çalışma alanlarının planlı olduğu bir yerleşimdir. Tarımsal işletme alanları, bu planda organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek korunmuştur. Bu kapsamda, plan döneminde, tarımsal üretimin işlenmesine yönelik bir sektör de oluşacaktır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.11. ÇAMELİ

Güre ve Yaylacık Dağları uzantıları üzerinde yer alan Çameli İlçesi, dalgalı ve yayla karakterli bir arazi yapısına sahiptir. Çameli, verimli tarım topraklarının yok denecek kadar az olduğu, hayvan ürünlerine dayalı olarak tarım sektörü kimliği ön planda olan bir ilçedir. Elmalı, Kirazlıyayla ve Taşçılar yerleşmeleri ağırlıklı olmak üzere Karabayır, Gürsu, Akpınar, Arıkaya ve Sarıkavak yerleşmelerinde alabalık üretimi yapılmaktadır. Çameli'nde tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla alternatif olarak seracılık desteklenmektedir. Seracılık yaygın olarak Arıkaya, Elmalı, Taşçılar, Karabayır ve Kirazlıyayla Mahalleleri'nde yapılmaktadır.

Çameli İlçesi, Çevre Düzeni Planı kararları çerçevesinde tarım sektörünün destekleneceği yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Çameli mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Çameli İlçesi'nde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇAMELİ	10.432	18.585	29.017

3.3.3.12. ÇARDAK

Çardak, Denizli İli'nin doğu sınırında, organize sanayi bölgesi, serbest bölge ve havaalanının yer aldığı; sanayi sektörü kimliği ön planda olan bir ilçedir. Çardak İlçesi'nde farklı faaliyet alanlarında üretim yapan sanayi tesisleri bulunmaktadır. Çardak, Çevre Düzeni Planı kararlarında geniş çaplı sanayi tesislerinin yer alabileceği bir merkez olarak belirlenmiştir.

Çardak İlçesi, Hanabat Ovası düzlükleri ile Maymun ve Söğüt Dağları engebeli alanlarından oluşmaktadır. İlçenin ovalık kısımlarında verimli tarım toprakları yer almaktadır. Bununla beraber, Çardak'ta genel olarak kuru tarım yapılmaktadır. Büyük Menderes Havzası'nda yer alan İlçe topraklarının doğusunda Acıgöl bulunmaktadır. Acıgöl'ün suyu içerdiği sodyum ve manyezit tuzları nedeni ile tarım sulaması için uygun değildir. Bu alanda, ayrıca, Acıgöl Önemli Bitki Alanları yer almaktadır.

Çardak İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çardak İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇARDAK	17.043	2.725	19.768

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Çardak İlçe sınırları içerisinde yer alan Beylerli ve Gemiş belde belediyeleri kapanmış olup Çardak İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Çardak İlçesi kentsel nüfusuna, Çardak İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.12.a. Beylerli

Beylerli verimli tarım arazileri, sulama ve orman alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Sınırlarının doğusu, “Çardak Beylerli-Burdur Akgöl Termal Turizm Merkezi” kapsamında kalmaktadır.

Çevre Düzeni Planı döneminde, tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, bir organize tarım alanı planlanmıştır. Plan döneminde, Beylerli'nin termal turizm potansiyelinin de desteklenmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.12.b. Gemiş

Acıgöl'ün hemen güneyinde yer alan Gemiş, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

3.3.3.13. ÇİVRİL

Çivril İlçesi, Büyük Menderes Nehri'nin baştanbaşa sulayarak geçtiği Çivril Ovası'nda bulunmaktadır. Pancar üreticiliği, elmacılık, bağcılık, sebzeçilik ve su ürünleri ilçedeki en önemli gelir kaynağını oluşturmaktadır. İlçede tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik sanayi tesisleri de bulunmaktadır.

Çevre Düzeni Planı kararlarında, Çivril İlçesi, tekstil sanayine alternatif olarak gelişmesi önerilen tarımsal sanayi odak noktalarından biri olarak belirlenmiştir. Bu hedefe paralel olarak, İlçede tarımsal sanayi alanı önerisi getirilmiştir. Buna ilaveten, Yeşilyaka'da bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Çivril, Akdağ-Çivril Önemli Bitki Alanları, Akdağ Önemli Kuş Alanları ve Işıklı Göl Önemli Kuş Alanları ile ekolojik açıdan da hassas, önemli doğa alanlarının yer aldığı bir noktadadır. İlçe genelinde bu potansiyellerin, koruma-kullanma dengesi sağlanarak turizm amaçlı değerlendirilmesi önerilmektedir.

Çivril İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığı ilçede, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çivril İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇİVRİL	120.790	24.350	145.140

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Çivril İlçe sınırları içerisinde yer alan Çıtak, Emirhisar, Gümüşsu, Gürpınar, Irgılı, Işıklı, Kıralan, Kızılcasöğüt, ve Özdemirci belde belediyeleri kapanmış olup Çivril İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Çivril İlçesi kentsel nüfusuna, Çivril İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.13.a. Çıtak

Çıtak, Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de gelişmesinin bu yönde devam etmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.b. Emirhisar

Emirhisar Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir yerleşimdir. Emirhisar'da Çivril Ovası'nın en önemli ürünlerinden biri olan elmacılığın desteklenmesi için bir meyve tasnif ve ambalajlama tesisi bulunmaktadır. Çevre Düzeni Planı döneminde tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.c. Gümüşsu

Gümüşsu, Çivril-Akdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası sınırında, Işıklı Göl yakınında, eko-sistemler açısından hassas bir noktada kalmaktadır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Gümüşsu'da Çivril'in bir diğer önemli meyvesi olan kiraz soğutma ve ambalajlama tesisi yer almaktadır. Çevre Düzeni Planı döneminde tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.d. Gürpınar

Gürpınar, tarım sektörü kimliğine sahip bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.e. Irgılı

Irgılı, Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de gelişiminin bu kimlik paralelinde olması desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.f. Işıklı

Işıklı, Çivril Ovası'nın kuzey ucunda, sulama alanı dışında kalan, ancak tarım sektörü kimliği taşıyan bir yerleşimdir. Ayrıca Homa Yaylası, Termesuyu Mağarası, Eumeneia Antik Kenti ve Işıklı Göl'e yakınlığı nedeni ile önemli bir turizm potansiyeline sahiptir.

Işıklı'nın Çevre Düzeni Planı döneminde turizm kimliğinin ön plana çıkacağı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir. Bu amaçla, yerleşim merkezinde ve Işıklı Gölü yakınında turizm tesis alanları önerilmiştir. Ayrıca, tarım sektörünün desteklenmesi amacıyla bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.g. Kıralan

Kıralan, Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir başka yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de gelişiminin bu kimlikle devam etmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.h. Kızılcasöğüt

Kızılcasöğüt, Çivril İlçe Merkezi'nin hemen güneyinde, İlçe merkezi ile birlikte gelişen bir yerleşimdir. Sulama alanı içinde kalmaktadır ve tarım sektörü kimliği ön plandadır. Çevre Düzeni Planı döneminde de gelişiminin bu doğrultuda olması desteklenmektedir. Bununla birlikte, İlçe merkezinin bir parçası olması ve planlı bir üniversite alanının bulunması, Kızılcasöğüt'te plan döneminde hizmetler sektörünün gelişmesini de destekleyecektir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.ı. Özdemirci

Özdemirci, Çivril İlçesi'nin güneyindeki yüksek kesimlerde yer alan, tarım sektörü kimliğini sahip bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Kuyucak Yaylası ile yayla turizmi potansiyeline de sahip olan Yerleşme'nin bu potansiyelinin plan döneminde değerlendirilmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.14. GÜNEY

Güney İlçesi, tarım arazilerinin yoğun olarak yer aldığı, tarım sektörünün ekonomide önemli rol oynadığı bir yerleşimdir. İlçede tütün, antepfıstığı, arpa, buğday ve kekik yetişirken; şaraplık, bağcılık, seracılık ve zeytincilik de yapılmaktadır. İlçede bir şarap fabrikası bulunmaktadır.

Çevre Düzeni Planı kararlarında Güney İlçesi, tarımsal sanayi gelişiminin destekleneceği bir merkez olarak belirlenmiştir. Bu amaçla, İlçe Merkezinde tarımsal sanayi, konut dışı kentsel çalışma ve organize tarım alanları planlanmıştır.

Güney İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Güney İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
GÜNEY	13.823	7.250	21.073

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Güney İlçe sınırları içerisinde yer alan Eziler belde belediyesi kapanmış olup Güney İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Güney İlçesi kentsel nüfusuna, Güney İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.3.14.a. Eziler

Eziler, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörünün ön planda olduğu bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde bu kimliğini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15. HONAZ

Honaz, Büyük Menderes Havzası’nda, Honaz Dağı eteklerinde yer alan bir ilçedir. Honaz Dağı, önemli bitki alanı ve milli parkı statüsü ile ilçede ekolojik açıdan öneme sahip bir noktadır. Honaz İlçesi, bu değerler sayesinde önemli bir doğa turizmi potansiyeline sahiptir.

Honaz İlçesi mücavir alan sınırları içindeki Denizli Organize Sanayi Bölgesi yanı sıra Kocabaş ve Kaklık yerleşmelerinde bulunan fabrikalar ile bir sanayi kenti konumundadır.

Bununla birlikte, tarım da ilçede yaygın olarak yapılmaktadır. Özellikle kiraz yetiştiriciliği ilçedeki önemli bir sektördür. Son yıllarda bağıcılık da önem kazanmaya başlamıştır.

Honaz, Çevre Düzeni Planı kararlarında turizm, tarım ve sanayi sektörlerinin birlikte gelişeceği, ancak İlçe Merkezinde turizm sektörünün özellikle destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. Honaz Dağı Milli Parkı yanı sıra Kaklık Mağarası ve Colessae Antik Kenti de Honaz İlçesi'ndeki önemli turistik değerlerdir.

Honaz İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
HONAZ	76.010	7.620	83.630

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Honaz İlçe sınırları içerisinde yer alan Kaklık, Karaçay, Kızılyer ve Kovabaş belde belediyeleri kapanmış olup Honaz İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Honaz İlçesi kentsel nüfusuna, Honaz İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.15.a. Kaklık

Denizli-Ankara Karayolu üzerinde bulunan Kaklık, Denizli İli geneline hizmet veren organize sanayi bölgesi ile sanayi sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edecektir. Bununla birlikte, Kaklık Mağarası'nın turizme kazandırılması ve turizm sektörünün desteklenmesi amacıyla turizm tesis alanı önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15.b. Karaçay

Karaçay, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan ve plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir yerleşimdir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15.c. Kızılyer

Kızılyer, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan ve plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir yerleşimdir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15.d. Kocabaş

Denizli-Ankara Karayolu üzerinde bulunan Kocabaş, Denizli İl Merkezi etkisiyle sanayi sektörünün gelişim gösterdiği bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu etki alanı içinde, sanayi gelişiminin devam edeceği bir kimliğe sahip olacaktır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir. Ayrıca, büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır.

3.3.3.16. KALE

Büyük Menderes Havzası'nda, Gölge Dağları'nın batı uzantılarında yer alan Kale İlçesi, Tavas Ovası düzlüklerinde kurulmuştur. Buna rağmen, İlçe topraklarının büyük kısmı dağlık ve engebeldir. Kale İlçesi, Denizli İli'nde dokumacılık sektörünün, yerini tarım sektörüne bıraktığı nadir örneklerden biridir. İlçede başta tütüncülük olmak üzere, meyvecilik, zeytincilik, sebzeçilik, seracılık, orman işçiliği ve hayvancılık, dokumacılığa alternatif olarak hızla gelişmektedir.

Çevre Düzeni Planı kararlarında bu eğilime paralel olarak, Kale, tarım sektörünün destekleneceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda İlçe Merkezinde tarımsal sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. Turizm sektörü gelişiminin desteklediği İlçede turizm tesis alanı önerisi getirilmiştir.

Kale İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Kale İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KALE	28.338	12.675	41.013

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Kale İlçe sınırları içerisinde yer alan Gölbaşı ve Karaköy belde belediyeleri kapanmış olup Kale İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Kale İlçesi kentsel nüfusuna, Kale İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.16.a. Gölbaşı

Gölbaşı, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşim olup plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir yerleşimdir. Bu doğrultuda, yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanı organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek korunmuştur.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.16.b. Karaköy

Karaköy, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşim olup plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanı organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek korunmuştur.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.17. SARAYKÖY

Büyük Menderes Havzası'nda, verimli tarım toprakları bakımından oldukça zengin bir bölgede yer alan Sarayköy, tarım sektöründeki verimliliğe paralel olarak Denizli İli'nde Merkez İlçe ile birlikte göç alan tek ilçe konumundadır. İlçe jeotermal kaynaklar yönünden de oldukça zengin bir bölgede bulunmaktadır. Sarayköy, Türkiye'de elektrik üretimi yapılabilecek güce sahip jeotermal kaynaklara sahip bir ilçedir. Türkiye'nin ilk jeotermal santrali Sarayköy'de bulunmaktadır. Bu kaynak ilçedeki termal turizm potansiyelini de arttırmaktadır. Denizli İli'nde ilan edilen "Aydın-Buharkent Termal Turizm Merkezi" ilçenin batısında, "Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" ise kuzey ve kuzeybatısında yer almaktadır.

Çevre Düzeni Planı kararlarında Sarayköy İlçesi, termal turizm ve tarım sektörünün destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. İlçede bulunan jeotermal potansiyelin, termal turizm yanı sıra bina ve sera ısıtmasında kullanılması desteklenmelidir. İlçede tarımsal verimliliğin artırılması için sanayi, tarımsal sanayi ve organize tarım alanları önerilmiştir.

Sarayköy İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Sarayköy İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SARAYKÖY	45.056	13.935	58.991

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Sarayköy İlçe sınırları içerisinde yer alan Ahmetli, Duacılı, Sığma ve Tosunlar belde belediyeleri kapanmış olup Sarayköy İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Sarayköy İlçesi kentsel nüfusuna, Denizli Planlama Alt Bölgesi sınırları içerisinde kalan Duacılı Beldesi dışında Sarayköy İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.17.a. Ahmetli

Ahmetli, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.17.b. Duacılı

Duacılı, bu planda belirlenen “Denizli Planlama Alt Bölgesi” kapsamında kalmaktadır. Tarım sektörü yanı sıra sanayi sektörü kimliğine de sahip olan yerleşmenin, plan döneminde de bu eğilimle gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir.

3.3.3.17.c. Sığma

Sığma, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarımsal karakterin ön planda olduğu bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.17.d. Tosunlar

Tosunlar, tarım arazileri, sulama alanları ve makilik-fundalık araziler ile çevrili tarımsal karakterin ön planda olduğu bir yerleşimdir. Çevre Düzeni Planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.18. SERİNHİSAR

Batı Akdeniz Havzası’nda yer alan Serinhisar İlçesi, Acıpayam Ovası düzlüklerinde kurulmuştur. İlçe arazilerinin Acıpayam Ovası Sulama Alanı içinde bulunan kısımlarında verimli tarım arazileri bulunmaktadır. Gölge Dağları Önemli Bitki Alanları’nın bir kısmı da Acıpayam İlçesi ile birlikte Serinhisar İlçesi sınırlarında yer almaktadır.

Serinhisar İlçesi ekonomisi tarım ve nakliyecilik üzerine kurulmuştur. İlçede leblebicilik çok gelişmiştir. Bu sektörlerin plan döneminde desteklenmesi ilçe kalkınmasında önemli rol oynayacaktır. Bu nedenle, Serinhisar, Çevre Düzeni Planı kararlarında tarım sektörünün ve tarıma dayalı sanayinin geliştirileceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçede mevcut ya da planlı sanayi alanları yanı sıra depolama ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerisi getirilmiştir. Serinhisar İlçesi planlı üniversite alanı ile plan döneminde bir eğitim merkezi olarak gelişmeye de devam edecektir.

Serinhisar İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Serinhisar İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SERİNHİSAR	30.537	2.785	33.322

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Serinhisar İlçe sınırları içerisinde yer alan Yatağan Belde Belediyesi kapanmış olup Serinhisar İlçesine mahalle olarak bağlanmıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan Serinhisar İlçesi kentsel nüfusuna, Serinhisar İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldenin nüfusu da dahildir.

3.3.3.18.a. Yatağan

Yatağan tarım arazileri, sulama ve orman alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Günümüzde tarım sektörü kimliği ön planda bir yerleşim niteliği taşımaktadır. Buna rağmen, mermer traverten yatakları açısından zengin bir bölgede bulunması ,İlçe Merkezi ile yerleşim arasında bulunan planlı sanayi alanlarına bağlı olarak, Yatağan’ın plan döneminde sanayi sektörü kimliği ile gelişmesine neden olacaktır. Belde, ayrıca, Kefe Yaylası ile yayla turizmi potansiyeline sahiptir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19. TAVAS

Tavas İlçesi, Büyük Menderes Havzası’nda, verimli tarım arazilerinin bulunduğu Tavas Ovası’nda bulunmaktadır. Tarım sektörü ilçe ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. İlçede leblebi imalathaneleri ile tekstil alanında faaliyet gösteren kot imalathaneleri yer almaktadır. Tavas’a bağlı yerleşimlerde ise dokumacılık yaygın olarak yapılan bir tekstil sanayi dalıdır. Tavas İlçesi, Çevre Düzeni Planı kararlarında tekstil sanayi odaklarından biri olarak tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, İlçede sanayi alanı planlanmıştır. Tavas İlçesi’nde, Kızılca, Garipköy ve Nikfer yerleşmeleri arasında, yer seçimi yapılmış bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. İlçede planlı konut dışı kentsel çalışma alanları mevcut olup bu alanlar korunmuştur.

Tavas İlçesi’nde, Karacasu-Geyre’de bulunan Afradisias Antik Kenti’nden Denizli Pamukkale’ye ulaşan turistik aks üzerinde bulunması nedeni ile turizme yönelik ticaret ve günübirlik turizm gelişimi de yaşanacaktır. Tavas İlçesi’nde, turizm potansiyelinin çeşitlendirilmesi amacıyla, Kır Dağları’nda kış sporları merkezi önerisi getirilmiştir.

Tavas İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Tavas İlçesi bütününde Çevre Düzeni Planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
TAVAS	75.125	26.340	101.465

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Tavas İlçe sınırları içerisinde yer alan Baharlar, Çağırğan, Garipköy, Karahisar, Kızılcıca, Kızılcabölük, Nikfer, Pınarlar, Solmaz, Ulukent belde belediyeleri kapanmış olup Tavas İlçesine mahalle olarak bağlanmışlardır. Yukarıdaki tabloda yer alan Tavas İlçesi kentsel nüfusuna, Tavas İlçesine mahalle olarak bağlanan bu beldelerin nüfusları da dahildir.

3.3.3.19.a. Baharlar

Baharlar, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.b. Çağırğan

Çağırğan, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.c. Garipköy

Garipköy, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, tarımsal üretimi desteklemek amacıyla Garipköy ile Pınarlar sınırları arasında, her iki yerleşmeye de hizmet edebilecek bir organize tarım alanı planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.19.d. Karahisar

Karahisar, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Karahisar, aynı zamanda dokumacılığın da yaygın olarak yapıldığı bir yerleşimdir. Plan döneminde, bu sektöründe de desteklenmesi önerilmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.e. Kızılca

Kızılca, orman alanları ve tarım arazileri ile çevrili bir yerleşimdir. Kızılca, tarım sektörü ağırlıklı bir kimliğe sahiptir. Ayrıca Denizli İli'nde, Tavas ve Serinhisar İlçeleri ile birlikte en fazla leblebi imalatının yapıldığı yerleşimlerden birisidir. Kızılca'da, potansiyeli bulunan tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla, organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Kızılca, Sebastopolis Antik Kenti ile turistik potansiyele de sahiptir. Bu potansiyelin, günübirlik turizm hareketliliği yaratacağı öngörülmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.f. Kızılcabölük

Kızılcabölük, Tavas İlçe Merkezi'nin kuzeybatısında bulunmaktadır. Yakın bir mesafede bulunması nedeni ile İlçe Merkezi'nin direkt etkisi altında bulunan Kızılcabölük'de dokumacılık yaygın olarak yapılmaktadır. Plan döneminde tarım sektörü ile birlikte dokumacılığında da desteklendiği bir gelişim göstermesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, üretimin desteklenmesini sağlayacak konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.19.g. Nikfer

Nikfer, Tavas İlçesi'nin güneyinde, orman alanları ve tarım arazileri ile çevrili tarım sektörü kimliği ön planda olan özellikle bağcılık ve buna bağlı olarak şarap üreticiliği potansiyeline sahip bir yerleşimdir. Bu nedenle, plan döneminde tarım sektörünün desteklenmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, organize tarım alanları önerilmiştir. Ayrıca, bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.h. Pınarlar

Pınarlar, Tavas Ovası ve orman alanları ile çevrelenmiş bir yerleşimdir. Tarım sektörü kimliği ön planda olduğundan, plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, bir organize tarım alanı önerilmiştir. Burada yer alan Kızılın Mağarası da değerlendirilmesi gereken bir turistik potansiyeldir. Buna ilaveten, Yerleşme'nin kuzeyindeki yüksek araziler yamaç paraşütü için uygun alanlardır.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.1. Solmaz

Tavas-Kale Karayolu üzerinde bulunan Solmaz, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü kimliği ön planda olduğundan plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Buna ilaveten, yürürlükteki imar planında yer alan konut dışı kentsel çalışma alanları datarımsal üretimi destekleyecektir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.i. Ulukent

Ulukent, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı Yerleşmede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.4. DENİZLİ PLANLAMA ALT BÖLGESİ

Denizli Planlama alt bölgesi, 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” öncesi idari sınırlar esas olmak üzere Denizli İl Merkezi ile Akkale, Bağbaşı, Başkarcı, Bereketli, Gökpınar, Göveçlik, Gümüşler, Hallaçlar, Kayhan, Kınıklı, Servergazi, Üçler, Irlıganlı, Korucuk, Pınarkent Beldeleri; Honaz İlçe Merkezi; Sarayköy İlçesi’ne bağlı Duacılı Beldesi ile Kadılar, Hisar, Şirinköy, Saruhan, Kumkısıık, Üzerlik, Salihağa, Çeltikçi, Karakova, Goncalı, Küçükdere, Eldenizli, Kocadere, Güzelköy, Karakurt, Karataş, Şahinler, Ovacık, Karateke, Emirazizli ve Gürleyik Köyleri’ni kapsamaktadır.

Planlama alt bölgesinde, kentsel ve kırsal konut alanlarının yanı sıra ticaret ve yönetim merkezleri, sanayi bölgeleri, turizm alanları, büyük ve açık alan kullanışları ve diğer arazi kullanma alanları ile alt yapı tesisleri yer alabilecektir.

Denizli İli’nin kentsel kimliğini belirleyen sanayi ve küçük sanayi kullanımlarının dağılımında, 08.05.2007 tarihinde ilgili idaresince onanmış 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararları esas alınmalıdır.

Planlamada, ulaşım sistemi, ilgili kamu kurumlarının yatırım ve projeleri esas alınmak kaydı ile kentin gereksinimleri ve mevcut yol hiyerarşisi dikkate alınarak çözümlenmelidir.

Planlamada, 3194 sayılı “İmar Kanunu” ve ilgili yönetmelikleri dikkate alınmalıdır.

Tarım arazileri ve orman alanlarının korunması esas olup bu alanlarda yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre uygulama yapılmalıdır.

Bölgenin doğal, tarihi ve kültürel değerlerini destekleyici ve turizm sektörünün katma değerini artırıcı plan kararları üretilmeli; bölgedeki sit alanlarının yürürlükteki ilgili mevzuata göre korunması sağlanmalıdır.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Bölge bütününde 2025 yılı nüfusu 1.200.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

4. GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI

4.1. KENTSEL KULLANIM ALANLARI

4.1.1. YERLEŞME ALANLARI

Yerleşme alanları, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'ndeki, 6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" öncesi idari sınırlar esas olmak üzere il, ilçe, belde ve köy statüsündeki yerleşim alanlarının tümünü kapsamaktadır. İdari bölünüş olarak, Planlama Bölgesi'nde; 3 il, 48 ilçe (Aydın'da 17; Muğla'da 12 ve Denizli'de 19 ilçe); 196 belde (Aydın'da 51; Muğla'da 61 ve Denizli'de 84 belde) ve 1.257 köy (Aydın'da 489; Muğla'da 396 ve Denizli'de 372 köy) bulunmaktadır.

4.1.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları

6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" öncesi idari sınırlar esas olmak üzere Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde yer alan ilçe merkezleri ve beldeler kentsel yerleşim alanları kapsamında değerlendirilmiştir. Kentsel yerleşim alanlarında mekansal planlama kararları, yerleşimlerin mevcut kimlikleri, sektörel gelişme potansiyelleri ve buna bağlı olarak oluşması beklenen nüfusları dikkate alınarak, plan döneminde kazanacakları kimlikleri doğrultusunda belirlenmiştir.

4.1.1.2. Kırsal Yerleşme Alanları

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi kapsamındaki kırsal yerleşme alanları, 6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" öncesi idari sınırlar esas olmak üzere kentsel yerleşme alanları dışında kalan köy ve mezraları kapsayan, 3194 Sayılı "İmar Kanunu"nun ilgili yönetmeliği uyarınca köy yerleşik alanı ve civarına ilişkin sınır tespiti yapılmış/yapılmamış ve bu planda sınırları şematik olarak gösterilmiş veya plan ölçeği gereği gösterilememiş olan alanlar ile 442 Sayılı Köy Kanunu uyarınca belirlenmiş/belirlenecek olan alanlardır. Kırsal yerleşmelerdeki mekansal gelişimler köy yerleşik alanları içinde gerçekleşeceği için kırsal yerleşimlerde yeni gelişme alanları önerilmemiştir.

4.1.1.3. Yayla Yerleşme Alanları

İklimsel ve coğrafi özelliklerinden ötürü, kentsel ve kırsal yerleşim alanları dışında, barınma amaçlı kullanılan/kullanılacak, ilgili kanunları uyarınca mera, yaylak, kışlak v.b. gibi tanımlı ve hazineye kayıtlı alanlar dışında yer alan ve kadastral bir yola cephesi bulunmak şartı ile özel mülkiyete tabi olan alanlardır. Bu alanlarda yayla ve eko-turizm gelişimini desteklemek amacıyla, "Turizm Tesislerinin Belgelendirmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik"te belirtilen çiftlik evi-köy evi, yayla evi ve dağ evi türlerindeki kırsal turizm tesis alanlarının desteklenmesi önerilmektedir.

4.1.2. ÇALIŞMA ALANLARI

4.1.2.1. Sektörel Yapıya İlişkin Kararlar

Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nde 2025 yılı için kabul edilen tarım, sanayi ve hizmetler sektörleri dağılım oranları aşağıdaki tablolarda verilmiştir. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı döneminde;

Aydın İli'nde günümüzdeki eğilime paralel olarak istihdama göre sektörel dağılım tarım, hizmetler ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Bu dönemde planlı ya da bu planla önerilen istihdam yaratıcı kullanımlara bağlı olarak, hizmetler ve sanayi sektörleri istihdam oranında artış olacağı öngörülmektedir. Tarımsal sanayi ve turizme dayalı hizmetler sektörünün desteklenmesi ile tarım sektöründeki istihdamın bir kısmının bu sektörlere kayması beklenmektedir.

SEKTÖREL DAĞILIM - AYDIN

İlçeler	2025		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	%	%	%
Merkez	25.3	14.0	60.7
Bozdoğan	72.9	5.9	21.2
Buharkent	64.0	10.7	25.3
Çine	63.3	7.2	29.5
Didim	23.6	6.4	70.0
Germencik	66.7	8.9	24.4
İncirliova	57.2	6.7	36.1
Karacasu	72.2	4.0	23.8
Karpuzlu	74.5	4.4	21.0
Koçarlı	71.0	5.3	23.7
Köşk	65.5	7.7	26.8
Kuşadası	7.8	5.1	87.1
Kuyucak	58.6	8.8	32.6
Nazilli	34.8	16.0	49.2
Söke	43.0	15.0	42.0
Sultanhisar	64.6	7.7	27.7
Yenipazar	77.0	4.0	19.0
Toplam	45	15	40

Muğla İli'nde plan döneminde sektörel dağılım hizmetler, tarım ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Turizme dayalı hizmetler sektörünün desteklenmesi ile tarım sektöründeki istihdamın bir kısmının hizmetler sektörüne kayması beklenmektedir.

SEKTÖREL DAĞILIM - MUĞLA

İlçeler	2025		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	%	%	%
Merkez	29.2	13.0	57.8
Bodrum	33.1	7.3	59.6
Dalaman	33.6	14.2	52.2
Datça	39.8	9.1	51.1
Fethiye	42.3	8.1	49.6
Kavaklıdere	43.2	24.0	32.8
Köyceğiz	51.6	7.2	41.2
Marmaris	26.5	6.2	67.3
Milas	44.3	10.4	45.3
Ortaca	47.7	9.9	42.4
Ula	53.3	9.3	37.4
Yatağan	39.4	20.8	39.8
Toplam	40.3	14.0	45.7

Denizli İli'nde istihdama göre sektörel dağılım hizmetler, tarım ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Bu dönemde planlı ya da bu planla önerilen istihdam yaratıcı kullanımlara bağlı olarak, hizmetler sektörü istihdam oranında artış olacağı öngörülmektedir. Özellikle son yıllarda sanayi sektöründe görülen düşüşün ve tarım sektöründe görülen düzenli artışın tarımsal sanayideki gelişme ile dengeleneceği düşünülmektedir.

SEKTÖREL DAĞILIM - DENİZLİ

İlçeler	2025		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	%	%	%
Merkez	6.6	42.0	51.4
Acıpayam	61.8	11.4	26.8
Akköy	54.7	8.9	30.4
Babadağ	25.0	42.4	32.6
Baklan	66.5	8.8	24.7
Bekilli	62.1	11.3	26.6
Beyağaç	65.9	7.6	26.5
Bozkurt	45.0	20.8	34.2
Buldan	39.4	31.3	29.2
Çal	44.4	11.2	44.4
Çameli	77.5	8.0	14.5
Çardak	17.7	34.2	48.1
Çivril	62.7	11.2	26.1
Güney	61.7	4.8	33.5
Honaz	43.2	23.8	33.0
Kale	56.8	12.4	30.8
Sarayköy	48.7	23.5	27.8
Serinhisar	37.5	21.7	40.8
Tavas	57.5	15.4	27.1
Toplam	28.0	27.9	45.0

4.1.2.2. Sanayi Tesis Alanları

Sanayi sektörü, Planlama Bölgesi'ndeki üç ilde de sektörlerin istihdama göre dağılımında, tarım ve hizmetler sektörlerinden sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Aydın ve Muğla İli'nde sanayi sektörü payı ile diğer sektörler arasında belirgin bir fark bulunurken; bu fark Denizli İli'nde çok azdır.

Aydın'da sanayi sektörü gelişimi küçük çaplı tarımsal sanayi şeklinde oluşmuştur. Tarımsal verimliliğe bağlı olarak, il genelinde yaygın olarak bu tür tesisler yer almaktadır. Çevre Düzeni Planı'nda bu eğilime paralel olarak, Aydın'da tarım ve sanayi sektörlerinin eşgüdüm halinde gelişmesine sağlayacak tarımsal sanayi ve depolama alanları ile organize tarım alanları planlanmıştır.

Muğla'da sanayi sektörü temelini termik santraller oluşturmaktadır. Plan döneminde de Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri sanayi sektörünün ana kaynağı olmaya devam edecektir. Bunlara ilaveten, yer seçimi yapılmış organize sanayi bölgeleri ve bu planda önerilen organize tarım alanları istihdamda sanayi sektörü payını arttıracaktır.

Denizli'de tekstil üzerine yoğunlaşmış sanayi sektörü ekonomide önemli bir yer tutmaktadır. Sektör plan döneminde de bu özelliğini koruyacaktır. Ancak, küreselleşme ile tehdit altında kalan tekstil sanayine alternatif olarak, il genelinde tarımsal üretim potansiyeli de dikkate alınarak, tarımsal sanayinin desteklenmesi önerilmiş ve bu yönde mekansal planlama kararları üretilmiştir.

Planlama Bölgesi'nde, sanayi tesislerinin çevresel etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla, yeni sanayi tesisleri gelişiminin, organize sanayi bölgeleri niteliğinde ya da en az 20 hektarlık sanayi alanı şekilde olması önerilmekte olup bu durum plan hükümlerinde belirtilmiştir. Ayrıca, münferit sanayi taleplerinin organize sanayi bölgelerine yönlendirilmesi ve sanayi tesislerinde organize sanayi bölgelerindeki gibi nitelikli altyapı standartlarının sağlanması önerilmektedir.

4.1.2.2.a. Organize Sanayi Bölgeleri

Planlama Bölgesi'nde mevcut ya da yer seçimi yapılmış olan organize sanayi bölgeleri planda gösterilmiştir. Bunlar;

Aydın İli'nde, İl Merkezi (Astim); Buharkent İlçesi, Söke İlçesi, Nazilli İlçesi, Çine İlçesi, Germencik İlçesi Ortaklar Beldesi ve Merkez İlçe Umurlu Beldesi'nde;

Muğla İli'nde Milas ve Ortaca İlçeleri'nde;

Denizli İli'nde, İl Merkezi ile Çardak ve Tavas İlçeleri; Honaz İlçesi Kaklık Beldesi (Deri OSB ve Mermer OSB), Acıpayam İlçesi Yumrutaş Beldesi'ndeki (Deri OSB) organize sanayi bölgeleridir.

4.1.2.2.b. Sanayi ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi genelinde, planlı ya da öneri sanayi ve depolama alanları;

Aydın İli'nde, Aydın İl Merkezi, Dalama Beldesi ve Umurlu Beldesi; Çine İlçe Merkezi; Karacasu İlçe Merkezi ve Yenice Beldesi; Nazilli İlçe Merkezi ve Pirlibey Beldesi; Koçarlı İlçe Merkezi; İncirliova İlçe Merkezi; Söke İlçe Merkezi, Güllübahçe Beldesi, Sarıkemer Beldesi, Sazlı Beldesi, Bafa Beldesi ve Yenidoğan Beldesi; Germencik İlçe Merkezi, Hıdırbeyli Beldesi ve Ortaklar Beldesi; Didim İlçesi Akyeniköy Beldesi,

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Bayır Beldesi ve Akçaova Beldesi; Milas İlçesi Yeniköy Termik Santrali yanında; Kavaklıdere İlçesi Çayboyu Beldesi; Fethiye İlçesi Kemer Beldesi; Yatağan İlçe Merkezi ve Bozarmut Beldesi; Dalaman İlçe Merkezi,

Denizli İli'nde, İl Merkezi ve beldeleri; Acıpayam İlçe Merkezi, Yassıhöyük Beldesi ve Akalan Beldesi; Sarayköy İlçe Merkezi ve Duacılı Beldesi; Çal İlçe Merkezi, Akkent Beldesi, Süller Beldesi, Denizler Beldesi ve Hançalar Beldesi; Honaz İlçesi Kocabaş ve Kaklık Beldeleri; Babadağ İlçe Merkezi; Tavas İlçesi Merkezi, Ulukent Beldesi, Kızılcabölük Beldesi ve Nikfer Beldesi; Sultanhisar İlçesi Atça Beldesi; Buldan İlçe Merkezi ve Yenicekent Beldesi; Çivril İlçe Merkezi; Koçarlı İlçesi Yeniköy Beldesi; Kuyucak İlçe Merkezi; Güney İlçesi Eziler Beldesi; Serinhisar İlçe Merkezi; Çardak İlçe Merkezi'nde bulunmaktadır.

4.1.2.2.c. Tarımsal Sanayi ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi'nde tarımsal sanayi gelişiminin desteklendiği ve tarımsal sanayi alanlarının planlandığı yerleşimler;

Aydın İli'nde, Bozdoğan İlçe Merkezi, Kuyucak İlçesi Horsunlu Beldesi, Nazilli İlçesi Pirlibey Beldesi, Söke İlçesi Güllübahçe Beldesi, Germencik İlçesi Hıdırbeyli Beldesi ve Karacasu İlçesi Yenice Beldesi,

Denizli İli'nde, Baklan İlçe Merkezi, Güney İlçe Merkezi, Acıpayam İlçe Merkezi, Çal İlçe Merkezi, Sarayköy İlçesi Karataş Köyü, Çivril İlçesi ve Kale İlçesi'dir.

4.1.2.2.d. Organize Tarım Alanları

Çevre Düzeni Planı kapsamında, tarım sektörünün desteklenmesi ve katma değerinin artırılması amacıyla, entegre ya da entegre olmayan küçük ölçekte tesislerin toplu olarak yer alabilmesini sağlamak üzere organize tarım alanları önerilmiştir. Ayrıca, planlı tarımsal işletme alanları da bu kategori altında değerlendirilerek korunmuştur. Planlı ya da öneri halindeki organize tarım alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Aydın İli'nde, İl Merkezi ve Dalama Beldesi; Çine İlçesi Akçaova Beldesi ve Çöğürlük Köyü; Sultanhisar İlçe Merkezi ve Atça Beldesi, Karacasu İlçesi Ataeymir Beldesi, Kuyucak İlçesi Kurtuluş Beldesi ve Söke İlçe Merkezi,

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Yerkesik Beldesi ve Kafaca Beldesi, Fethiye İlçesi Kemer Beldesi İncirköy Köyü ve Eşen Beldesi ile Ula İlçesi Portakallık Köyü; Bodrum İlçesi Mumcular Beldesi,

Denizli İli'nde, Acıpayam İlçe Merkezi, Yazır Beldesi, Boğazdere Köyü ve Yumrutaş Beldesi, Baklan İlçe Merkezi, Bekilli İlçe Merkezi, Çal İlçe Merkezi, İsabey Beldesi, Belevi

Beldesi, Denizler Beldesi, Hançalar Beldesi ve Süller Beldesi; Çivril İlçesi, Kocayaka Köyü, Yeşilyaka Köyü ve Işıklı Beldesi, Kale İlçesi Gölbaşı Beldesi; Tavas İlçesi Kızılca Beldesi Pınarlar-Garıpköy Beldeleri arası, Pınarlar Beldesi ve Nikfer Beldesi; Sarayköy İlçesi Karataş Köyü civarı ve Acısu-Gerali Köyleri arasında; Çardak İlçesi Beylerli Beldesi, Beyağaç İlçe Merkezi, Serinhisar İlçe Merkezi ve Güney İlçe Merkezi'dir.

4.1.2.2.e. Küçük Sanayi Sitesi Alanları

Planlama Bölgesi bütününde, mevcut küçük sanayi tesis alanları dışında yeni öneriler getirilmemiştir. Plan döneminde bu kullanım gereksinimi 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları kapsamında, kentsel yerleşme alanları içinde çözülebilecektir.

4.1.2.3. Serbest Bölge Alanı

Denizli Serbest Bölgesi, Planlama Bölgesi'ndeki tek serbest bölgedir.

4.1.2.4. Depolama Alanları

Planlama Bölgesi'nde:

Aydın İli'nde, Germencik ve Çine İlçeleri'nde planlı depolama alanları bulunmakta olup bu planda Germencik İlçesi Ortaklar Beldesi'nde yeni depolama alanları önerilmiştir.

Muğla İli'nde, Yatağan İlçesi Bencik Beldesi ve Milas İlçesi Güllük Beldesi'nde planlı depolama alanları bulunmaktadır. Bunlara ilaveten, Kavaklıdere İlçesi ve Fethiye İlçesi Kemer Beldesi Uğurlu Köyü'nde yeni depolama alanları planlanmıştır.

Denizli İli'nde, İl Merkezi, Acıpayam İlçe Merkezi, Alaattin Beldesi ve Kelekçi Beldesi, Çivril İlçesi Kızılcasöğüt Beldesi, Çal İlçesi Ortaköy Beldesi ve Honaz İlçesi Kızılyer Beldesi'nde planlı depolama alanları mevcuttur. Bunların yanı sıra, Acıpayam İlçe Merkezi, Alaattin Beldesi; Çal İlçe Merkezi-Selcen Beldesi, Baklan İlçe Merkezi, Beyağaç İlçesi Uzunoluk Köyü, Serinhisar İlçe Merkezi, Bekilli İlçesi ve Tavas İlçesi Nikfer Beldesi'nde yeni depolama alanları önerilmiştir.

4.1.2.5. Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları

Planlama Bölgesi'nde planlı ya da bu planda önerilen konut dışı kentsel çalışma alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Aydın İli'nde, İl Merkezi, Merkez İlçe Çeştepe ve Ovaeymir Beldeleri; İncirliova İlçe Merkezi; Çine İlçe Merkezi; Didim İlçesi Akyeniköy Beldesi; Karacasu İlçesi Ataeymir ve Yenice Beldeleri; Kuyucak İlçe Merkezi; Karpuzlu İlçe Merkezi; Bozdoğan İlçe Merkezi; Nazilli İlçe Merkezi; Didim İlçesi Akyeniköy Beldesi; Söke İlçe Merkezi ile Yenidoğan ve Sazlı Beldeleri; Sultanhisar İlçe Merkezi ve Salavatlı Beldesi; Germencik İlçe Merkezi ve Ortaklar Beldesi",

Muğla İli'nde, İl Merkezi; Merkez İlçe Bayır, Akçaova ve Kafaca Beldeleri; Fethiye İlçesi Eşen, Kemer ve Kadıköy Beldeleri; Milas İlçe Merkezi, Ören Beldesi ve Güllük Beldesi; Ula İlçesi ve Yatağan İlçe Merkezi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Ortakent Beldesi, Turgutreis Beldesi, Konacık Beldesi,

Denizli İli'nde, İl Merkezi; Merkez İlçe, Uzunpınar Beldesi; Acıpayam İlçesi Kelekçi, Yeşilyuva, Yassihöyük, Dedebağı, Akalan ve Darıveren Beldeleri; Baklan İlçesi Boğaziçi" Beldesi; Buldan İlçe Merkezi; Çal İlçesi Selcen, İsabey ve Süller Beldeleri; Çivril İlçesi Özdemirci ve Kızılcasöğüt Beldeleri; Güney İlçe Merkezi; Kale İlçe Merkezi; Serinhisar İlçe Merkezi ve Yatağan Beldesi; Akköy İlçesi Uzunpınar Beldesi; Tavas İlçe Merkezi, Kızılcabölük Beldesi ve Solmaz Beldeleri'dir.

Ayrıca, planda gösterilen kentsel yerleşme alanları içinde, imar planları doğrultusunda konut dışı kentsel çalışma alanları için yer ayrılabilir.

4.1.2.6. Askeri Alanlar ve Güvenlik Bölgeleri

Planlama Bölgesi'nde planda gösterilmiş ya da plan ölçeği gereği gösterilememiş olan tüm askeri alanlar ve güvenlik bölgeleri, 2565 Sayılı "Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu" ve bu kanuna ilişkin yönetmelik hükümleri çerçevesinde korunan alanlardır.

4.1.2.7. Büyük Alan Gerektiren Kamu Kuruluş Alanları

Planlama Bölgesi'nde bu tür kullanım için ayrılan planlı ya da bu planda önerilen alanlar;

Aydın İli'nde, İl Merkezi; Çine İlçe Merkezi; Germencik İlçe Merkezi ve Ortaklar Beldesi; Nazilli İlçe Merkezi; Söke İlçesi Yenidoğan Beldesi ve Sultanhisar İlçe Merkezi,

Muğla İli'nde, İl Merkezi; Dalaman İlçe Merkezi; Fethiye İlçesi Karaçulha Beldesi ve Kavaklıdere İlçe Merkezi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Turgutreis Beldesi, Konacık Beldesi, Ortakent Beldesi, Bitez Beldesi,

Denizli İli'nde, Merkez İlçe Aşağışamlı Beldesi ile Beyağaç İlçesi'nde bulunmaktadır.

4.1.2.8 . Su Ürünleri Üretim Alanları

Deniz, kıyı alanları ve karasal alanların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacı ve sektörün belli bir disiplin içinde faaliyetlerini sürdürebilmesi için su ürünleri üretim alanlarının bölgeler halinde belirlenmesine ihtiyaç vardır. Su ürünleri üretim alanları için gelişigüzel yer seçimlerini engellemek ve denetimsiz işletilerek çevreye olası olumsuz etkilerinin önlenmesi için yapılacak teknik çalışmalar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve kurumların katılımıyla oluşturulan komisyonlar vasıtasıyla ve yerel kuruluşların görüşleri alınarak yapılmalı ve yer seçimi yapılan üretim alanlarının koordinatları belirlenmelidir.

Su ürünleri üretim alanlarının yer seçiminde su akış hızı, hakim rüzgar yönü, derinlik, yerleşme alanlarına mesafe gibi kriterler çerçevesinde diğer kullanımların (turizm, yerleşme alanları, deniz ulaşımı, hassas alanlar, koruma statülü alanlar vb.) olumsuz etkilenmemesi göz önüne alınmalıdır. Yer seçimi yapılan/yapılacak bu tür alanlar için kümülatif etkilerin hesaplanması amacıyla seçilen her bölge için toplu Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yapılabilir. Yer seçimi yapılan/yapılacak alanlar için detaylı incelemeler ÇED sürecinde

yapılır. ÇED süreci sonucunda olumsuz rapor çıkması durumunda seçilen su ürünleri üretim alanları iptal edilebilir.

Valilikler su ürünleri üretim alanları için gerekli izin ve süreçleri tamamlatarak, üretim alanlarını bölgenin sahip olduğu özelliklere göre değerlendirerek, balık çiftliği faaliyetlerine izin verebilir.

4.1.2.9. Turizm Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde önemli bir potansiyel içeren turizm sektörünün katma değerini artırmak ve bu değer potansiyel sunan tüm yerleşimler tarafından kullanılabilmesi ve paylaşılabilmesini sağlamak kalkınma sürecinde büyük önem taşımaktadır. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarından biri olarak, Planlama Bölgesi'ndeki üç ilde de turizm potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik mekansal planlama kararları getirilmiştir. Ayrıca, turizm tesis alanları, yer seçimi ve yapılanma koşulları imar planlarında verilmek kaydı ile kentsel yerleşme alanlarında oluşabilecektir.

Planlama Bölgesi'nde bu plan kapsamında gösterimi yapılan planlı ya da öneri turizm tesis alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Aydın İli'nde, İl Merkezi; Paşa Yaylası; Germencik İlçesi Ömerbeyli Köyü; Karacasu İlçesi Geyre ve Yenice Beldeleri; Kuşadası İlçe Merkezi; Söke İlçe Merkezi ve Sarıkemer Beldesi ve Sultanhisar İlçe Merkezi;

Muğla İli'nde, İl Merkezi; Merkez İlçe, Akçaova Köyü ve Yenice Köyü; Fethiye İlçesi Seki Beldesi; Bodrum İlçesi, Ortaca İlçesi, Dalaman İlçesi, Milas İlçesi Güllük Beldesi, Ören Beldesi; Yatağan İlçesi Bozüyük Beldesi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Bitez Beldesi, Ortakent Beldesi, Turgutreis Beldesi ve Gümüşlük Beldesi,

Denizli İli'nde, Acıpayam İlçesi Yeşildere Beldesi; Çal İlçe Merkezi,; Çivril İlçesi Işıklı Beldesi; Honaz İlçesi Kaklık Beldesi ve Kale İlçe Merkezi'dir.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde turizm tesis alanlarının yoğun olarak yer aldığı kıyı bölgelerinin büyük bir kısmının özel kanunlara tabi alanlar kapsamında kalmaktadır. Bu planda, özel kanunlara tabi alanlar kapsamındaki alanlar için kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan ve bu plana altlık teşkil eden veriler işlenmiştir. Bununla birlikte, bu alanlardaki yerleşmeler de, planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır.

4.1.2.9.a. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde bulunan bu statüdeki alanlar şunlardır:

Aydın İli'nde:

1. Kuşadası Turizm Merkezi
2. Akbük Turizm Merkezi
3. Kuşadası I Numaralı Turizm Merkezi
4. Kuşadası Yat Limanı Turizm Merkezi

5. Kuşadası Çamlımanı Turizm Merkezi
6. Aydın Tralleis Termal Turizm Merkezi
7. Aydın Buharkent Turizm Merkezi
8. Didim Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

Muğla İli'nde:

1. Ölüdeniz Belceğiz Kıdrak Turizm Merkezi
2. Milas Akbük Turizm Merkezi
3. Bodrum Marina Turizm Merkez
4. Bodrum Karada Turizm Merkezi.
5. Bodrum Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi
6. Bodrum Yalıkavak Limanı Turizm Merkezi
7. Bodrum Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi
8. Milas Çam Limanı Turizm Merkezi
9. Milas Kazıklı Koyu Turizm Merkezi
10. Milas Akbük Kazıklı Koyu Kıyı Bandı Turizm Merkezi
11. Marmaris Ve Çevresi Turizm Merkezi
12. Sarıgerme Turizm Merkezi Tevsi
13. Milas Çökertme Turizm Merkezi
14. Milas Güvercinlik Turizm Merkezi
15. Bodrum Adalıyalı Turizm Merkezi
16. Bodrum Yalıçiftliği Turizm Merkezi
17. Fethiye Seki-Eren Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi
18. Milas Bodrum Tuzla Gölü Güneyi Turizm Merkezi
19. Milas-Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

Denizli İli'nde:

1. Çardak Beylerli – Burdur Akgöl Termal Turizm Merkezi
2. Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

4.1.2.9.b. Günübirlük Tesis ve Kamping Alanları

Planlama Bölgesi'ndeki günübirlük tesisler ve kamping alanları turizm sektörü açısından potansiyel oluşturabilecek kültürel ve doğal güzelliklerin yer aldığı bölgelerde, imar planı kararlarına ile oluşabilecektir.

4.1.2.9.c. Yayla Turizmi Alanları

Planlama Bölgesi Akdeniz fiziksel özelliklerine bağlı olarak önemli bir doğa ve yayla turizmi potansiyeli sunmaktadır. Bu potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nde potansiyel sunan tüm yaylalarda eko-turizm ve kırsal turizm tesis alanları desteklenmelidir.

4.1.2.9.d. Termal Turizm Alanları

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde termal turizm potansiyeli sunan ve bu kapsamda değerlendirilmesi önerilen kaynaklar;

Aydın İli'nde, Kuşadası İlçesi Davutlar Beldesi; Germencik İlçesi, Bozköy, Ömerbeyli Köyü ve Ortaklar Beldesi; Sultanhisar İlçesi Salavatlı Beldesi; Söke İlçesi Atburgazı, Güllübahçe ve Sazlıköy Beldeleri ve Nazilli İlçesi Gedik Kaynağı,

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Yenice Köyü; Fethiye İlçesi Girmeler Köyü; Yatağan İlçesi Bağyaka Köyü ve Bozüyük Beldesi,

Denizli İli'nde, Merkez İlçe'de Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında kalan Pamukkale ve Karahayıt Beldeleri; Çardak İlçesi Beylerli Beldesi; Sarayköy İlçe Merkezi ile Tosunlar Beldesi'nde bulunmaktadır.

Jeotermal kaynaklar açısından zengin olan Aydın ve Denizli İlleri'nde, yukarıda belirtilen kaynakların dışında tespit edilecek kaynakların termal turizm potansiyelini destekleyecek şekilde kullanılması desteklenmektedir.

4.1.2.9.e. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde; **Muğla İli** Fethiye İlçesi'nde, turizm merkezi statüsü taşıyan Seki-Eren Dağı; Köyceğiz İlçesi'nde, doğal sit statüsü taşıyan, Sandras Dağı ve **Denizli İli** Tavas İlçesi Kır Dağları Mevkii, bu amaçla değerlendirilmesi önerilen bölgelerdir.

4.1.2.9.f. Eko-Turizm Alanları

Planlama Bölgesi'nde, **Muğla İli** Kuşadası İlçesi Kirazlı Köyü'nde ve Fethiye İlçesi Eşen Beldesi'nde ekolojik tarım ve eko-turizmin desteklenmesi önerilmektedir.

4.1.2.9.g. Nehir Turizmi Alanları

Planlama Bölgesi'nde; **Muğla İli** Köyceğiz ve Dalaman İlçeleri sınırlarındaki Akköprü ve Narlı Barajları arasındaki bölgenin ve **Denizli İli** Çal İlçesi'nde Büyük Menderes Irmağı'nda bu turizm potansiyelinin desteklenmesi önerilmektedir.

4.1.2.9.h. Trekking Turizmi Alanları

Planlama Bölgesi'nde özellikle yayla ve kayak turizminin desteklendiği yerlerde trekking güzergahları oluşturulması önerilmektedir.

4.1.2.9.i. Golf Turizm Alanları

Planlama Bölgesi'nde Muğla İli'nde Bodrum ve Milas İlçeleri'nde yer alan ÇED olumlu görüşü almış olan golf tesis alanları plana işlenmiş olup bölgenin doğal ve ekolojik yapısı ile su kaynakları göz önüne alınarak yeni golf tesis alanları önerilmemiştir.

4.1.2.9.j. Tercihli Kullanım Alanları

Planlama Bölgesi'ndeki tercihli kullanım alanları Muğla İli'nde, Dalaman ve Bodrum İlçeleri'nde bulunmaktadır.

4.1.3. ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

Planlama Bölgesi'nde yer alan, özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları, tabiat anıtları, yaban hayatı geliştirme sahaları, özelleştirme kapsam ve programındaki alanlar vb. gibi planlama yetkileri farklı kurumlara ait olan alanlar "özel kanunlara tabi alanlar" olarak tanımlanmıştır. Bu plan sınırları içinde kalan özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Bununla birlikte, bu alanlar kapsamında kalan tüm yerleşmeler planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara dahil edilmiştir. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda, "Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi" Bölümü'nde belirtildiği gibi, "... Çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilenmemesi açısından doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki dağılımındaki belirsizlikler yeterince giderilememiştir". Bu durumun planlamada bütünlük açısından bir tehdit oluşturduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, bu alanlarda, yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, bu alanlarla ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu planın ilke ve stratejileri doğrultusunda hazırlanması önerilmektedir.

Bu alanlarda, bu planın onayından önce ve sonra ilgili kanunlar uyarınca yürürlüğe girmiş ve girecek olan her tür ve ölçekteki planlar geçerli kabul edilmektedir. Ancak, yetkili bakanlık ya da kurum ve kuruluşlarca bu planın ilke ve stratejileri doğrultusunda yapılacak veya yaptırılacak olan alt ölçekli planlarda, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar ve ekolojik değeri olan hassas alanların gösterilmesi zorunludur. Bu alanlarda, ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen koruma kararlarına işlem yapılacaktır.

4.1.3.1. Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇK)

Planlama Bölgesi'nde Muğla'da 5 adet ve Denizli'de 1 adet özel çevre koruma bölgesi bulunmaktadır.

Muğla İli'nde bulunan özel çevre koruma bölgeleri şunlardır:

1. **Datça-Bozburun ÖÇK:** Datça İlçesi ile Marmaris'in Bozburun Beldesi ve 17 köyü kapsamaktadır.
2. **Gökova ÖÇK:** Ula İlçesi'ne bağlı Akyaka ve Gökova Beldeleri ile 5 köyü kapsamaktadır.
3. **Fethiye-Göcek ÖÇK:** Fethiye İlçe Merkezi ve ilçeye bağlı Çiftlik, Çamköy, Karaçulha, Göcek ve Ölüdeniz Beldeleri ile 6 köyü kapsamaktadır.

4. **Köyceğiz-Dalyan ÖCK:** Köyceğiz İlçe Merkezi ile ilçeye bağlı Beyobası ve Toparlar Beldeleri ile Ortaca İlçe'sine bağlı Dalyan Beldesi ve 13 köyü kapsamaktadır.
5. **Patara ÖCK:** Fethiye ve Antalya'nın Kaş İlçeleri'yle bunlara bağlı 5 belde ve 4 köyden oluşmaktadır. Planlama Bölgesi'nde bu özel çevre koruma bölgesine Fethiye'nin Karadere ve Kumluova Beldeleri girmektedir.
6. **Denizli İli'nde Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi** bulunmaktadır. Bu bölge Merkez İlçe'ye bağlı Pamukkale ve Karahayıt Beldeleri ile Akköy İlçe Merkezi ve 2 köyü kapsamaktadır. Planda ilin termal turizm potansiyeli bakımından odak noktaları olan bu beldelerde turizmin desteklenmesi önerilmiştir.

4.1.3.2. Ekolojik Öneme Sahip Hassas Alanlar

4.1.3.2.a. Milli Parklar

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde;
Aydın İli'nde Dilek Yarımadası Milli Parkı,
Muğla İli'nde Marmaris ve Saklıkent Milli Parkları,
Denizli İli'nde Honaz Dağı Milli Parkı bulunmaktadır.

4.1.3.2.b. Tabiat Parkı ve Tabiatı Koruma Alanları

Planlama Bölgesi'nde bu statüdeki alanlar; **Muğla İli** Sırtlandığı Halep Çamı Tabiatı Koruma Alanı, Kıdrak Tabiat Parkı ve Bafa Gölü Tabiat Parkı ile **Denizli İli** Kartal Gölü ve Akdağ Tabiatı Koruma Alanları'dır.

4.1.3.2.c. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları

Planlama Bölgesi'nde bulunan yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları şunlardır:

1. **Muğla**-Yılanlı Çakmak Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
2. Muğla-Köyceğiz Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
3. **Denizli**-Çivril Akdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
4. Denizli-Çardak Beylerli Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

4.1.3.2.d. Doğal Yaşam Alanları⁷

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi doğal yaşam alanları bakımından zengin bir bölgedir. Planlama Bölgesi'nde, uluslararası kuruluşların önderliğinde (Conservation International, BirdLife ve Planlife), bilimsel kriterlere göre belirlenmiş, uluslararası öneme sahip "önemli doğa alanları" bulunmaktadır. Bu alanlar, canlı türlerinin sağlıklı topluluklar oluşturmaları ve yaşam döngülerini devam ettirmeleri için gerekli tüm coğrafyaların, doğal özelliklerinin bozulmadan saklanması ilkesi doğrultusunda, doğadaki canlı türlerinin nesillerini sürdürebilmeleri için özel önem taşıyan, korunması gerekli coğrafyalardır. Bu kavram, canlı türleri ve doğal kaynaklarla birlikte yeryüzünün en özel doğal alanlarının korunmasını amaçlamaktadır.

Bu kapsamda belirlenen doğa koruma politikaları aşağıdaki şekilde özetlenmektedir:

⁷ "Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları", Doğa Derneği, 2006

- Planlayıcı ve uygulayıcı kurumların proje ve çalışma alanlarını belirleme sürecinde doğa koruma ile ilgili bir altlık oluşturmak,
- Girişimcilerin yatırımlarını doğaya zarar vermeyecek şekilde planlamalarına destek olmak,
- Gerek resmi kurumların, gerekse danışman firmaların “çevre etki değerlendirme (ÇED)” sürecinde ihtiyacı olan verilere kolay erişimlerini ve bu yolla ÇED sürecinin sağlıklı işlenmesini sağlamak,
- Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde Natura 2000 korunan alanlar ağı gibi gerekli koşulların sağlanmasını için veri kaynağı oluşturmak,
- Doğal kaynak yönetimi politikalarının oluşturulmasına yön vermek ve bu kapsamda, ulusal enerji, tarım ve turizm stratejilerinde doğal değerlerin dikkate alınmasını sağlamak.

Planlama Bölgesi’nde bulunan önemli doğa alanları şunlardır:

1. **Aydın**-Bafa Gölü
2. Aydın Büyük Menderes Deltası
3. Aydın-Kuşadası-Didim Kıyıları
4. Aydın-Batı Menteşe Dağları
5. Aydın-Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası
6. Aydın-Akbük Kıyıları
7. **Muğla**-Marmaris-Kalkan Kıyıları
8. Muğla-Datça-Marmaris Kıyıları
9. Muğla-Bodrum-Datça Kıyıları
10. Muğla-Gökova Kıyıları
11. Muğla-Bodrum Yarımadası
12. Muğla-Bozburun ve Datça Yarımadaaları
13. Muğla-Gölköy
14. Muğla-Güllük Körfezi ve Deltası
15. Muğla-Dalaman Ovası
16. Muğla-Köyceğiz Gölü
17. Muğla-Fethiye Körfezi
18. Muğla-Babadağı
19. **Denizli**-Işıklı Göl
20. Denizli-Acıgöl
21. Denizli-Akdağ
22. Denizli-Honaz Dağı
23. Denizli-Sandras Dağı
24. Denizli-Gölgeli Dağları

4.1.4. SİT ALANLARI

Planlama Bölgesi kapsamında kalan sit alanları, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları’ndan temin edilmiştir. Bu planda gösterilmiş ya da gösterilememiş tüm sit alanlarında ilgili kanun ve yönetmelik hükümlerince uygulama yapılacaktır.

Bu plan kararlarında, plan kapsamındaki arkeolojik, tarihi, kentsel ve kentsel-arkeolojik sit alanlarında (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş), Kültür ve Turizm

Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınmış kararlar ile bu plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planlarının yürürlükte olduğu; plan kapsamındaki doğal sit alanlarında ise (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ve Bakanlığa bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez ve Bölge Komisyonu tarafından alınmış kararlar ile bu plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planlarının yürürlükte olduğu kabul edilmiştir.

Çevre Düzeni Planı'nda yerleşme alanı olarak gösterilmiş olan sit alanlarında yapılacak koruma amaçlı imar planlarının nüfusu, sit alanının bulunduğu ilçe için çevre düzeni planında kabul edilen nüfus dahilinde değerlendirileceği ve Çevre Düzeni Planı kapsamındaki doğal, arkeolojik, tarihi, kentsel ve kentsel-arkeolojik sit alanlarında (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili yönetmelikleri uyarınca hazırlanan bilimsel araştırma raporuna uygun olarak değişiklik olması durumunda, (sit alanlarının adlarının, derecelerinin veya sınırlarının değiştirilmesi), koruma statüsü değişen alanlar; belirlenen yeni statüsü dikkate alınarak, ilgili Koruma Bölge Kurulu veya Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez ve Bölge Komisyonu tarafından alınan kararlar, ilke kararları ve bu planın ilke ve esasları çerçevesinde bu planda değişikliğe gerek olmaksızın koruma amaçlı imar planlarının hazırlanabileceği plan hükmü getirilmiştir. Bilimsel araştırma raporu sonucuna göre, sit statüsünün tamamen kaldırılması durumunda ise uygulamalar, mevcut arazi kullanım kararları doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

4.1.5. ÖZEL PLANLAMA ALANLARI

Planlama Bölgesi'nde özel planlaması yapılması önerilen iki alan belirlenmiştir. Bunlar: "Aydın-Merkez İlçe Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı" ve "Bodrum-Bitez Özel Planlama Alanı"dır.

4.1.5.1. Aydın-Merkez İlçe Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı

Bu alan, Aydın İl Merkezi kuzeyinde, Tabakhane Deresi çevresi ve Paşa Yaylası'nı kapsamaktadır. Bu özel planlama alanında, rekreatif amaçlı tesisler ile yayla turizmi ve ekoturizm gelişiminin desteklenmesi ve Tabakhane Deresi çevresi için peyzaj projesi hazırlanması önerilmektedir.

4.1.5.2. Bodrum-Bitez Özel Planlama Alanı

Bu alan, Muğla ili Bodrum İlçesi Bitez Belde Merkezi'nin doğu ve güneyindeki tarımsal nitelikli arazileri kapsamaktadır.

Özel nitelik taşıyan bu alana ilişkin imar planlarının, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Bodrum Belediyesi tarafından koordineli olarak yapılacak ortak çalışmalar ve alınacak kararlar doğrultusunda ve bu planda Bodrum İlçesi bütünü için tanımlanan "Bodrum İlçesi Özel Planlama Hükümleri" göz önüne alınarak, ilgili mevzuat çerçevesinde hazırlanması plan hükmüne bağlanmıştır.

Çevre Düzeni Planı ile bu alanda tarımsal amaçlı yapı ve çiftçinin barınabileceği yapı yapılabileceği düzenlenmiş olup yapılabilecek yapılara ilişkin yapılanma koşulları plan hükmüne bağlanmıştır.

4.1.6. SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARI

4.1.6.1. Büyük Kentsel Yeşil Alanlar / Bölge Parkları

Planlama Bölgesi'nde büyük kentsel yeşil alanlar baraj ve göletler ile turizm kapasitesi yüksek doğal ya da kültürel miras alanlarında ve zaman zaman doğa kirletici tesislere tampon oluşturacak yerlerde önerilmiştir. Ayrıca, alt ölçekli planlarda yer alan büyük kentsel yeşil alanlar da planda gösterilmiştir. Planlama Bölgesi'ndeki büyük kentsel yeşil alanlar:

Aydın İli'nde İl Merkezi; Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı; Merkez İlçe Çeştepe Beldesi; İncirliova İlçe Merkezi; Söke İlçesi Sazlı, Sarıkemer ve Güllübahçe Beldeleri; Didim İlçesi ve Akbük Beldesi; İncirliova İlçesi; Koçarlı İlçesi Yeniköy Beldesi; Kuşadası İlçe Merkezi, Güzelçamlı Beldesi ve Davutlar Beldesi; Karpuzlu İlçesi; Karacasu İlçesi Ataeymir Beldesi ve Çine İlçesi Topçam Barajı çevresi,

Muğla İli'nde, Muğla Merkez İlçe Akçaova Köyü, Ortaköy Köyü; Ortaca İlçesi; Dalaman İlçesi; Milas İlçe Merkezi, Güllük Beldesi; Merkez Ortaköy Köyü; Ortaca İlçe Merkezi; Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Bitez, Konacık, Ortakent, Turgutreis, Yalıkavak, Göltürkbükü, Gümüşlük ve Mumcular Beldeleri'nde,

Denizli İli'nde, Denizli Planlama Alt Bölgesi; Bozkurt İlçesi; Acıpayam İlçe Merkezi, Yeşildere Beldesi, Yumrutaş Beldesi ve Yeşilyuva Beldesi; Çal İlçesi Belevi Beldesi; Çivril İlçesi Özdemirci Beldesi, Honaz İlçesi Kocabaş Beldesi; Akköy İlçesi Uzunpınar Beldesi; Bekilli-Güney İlçeleri arasında Adıgüzel Barajı çevresi ile Tavas İlçesi, Baharlar Beldesi, Kızılca Beldesi, Solmazlar Beldesi ve Nikfer Beldesi'nde yer almaktadır.

Bunlara ilaveten, imar planları yapımı sırasında kentsel yerleşme alanlarında bu kullanım için yer ayrılacaktır.

4.1.6.2. Mesire Yerleri

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde yer alan mesire yerleri;

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Kızıldağ; Fethiye İlçesi Katrancı, K.Kargı ve Ö.Eşen; Marmaris İlçesi Günnücek, İnbükü, Çubucak, Bucak ve Çetibeli ve Ortaca İlçesi Aşı İskeleyi; Bodrum İlçesi Usuluk ve Güvercinlik; Datça İlçesi Kavalık,

Denizli İli'nde, Babadağ İlçesi; Acıpayam İlçesi Yeşilyuva Beldesi Yayla Çeşmesi ve Çayır Bağları, Darıveren Beldesi, Kelekçi Beldesi Ormancı Çeşmesi ve Yayla Çeşmesi; Serinhisar İlçesi Kefe Yaylası ve Tavas İlçesi Kızılca Beldesi Mesire Yerleri'dir.

4.1.6.3. Üniversite Alanları

Planlama Bölgesi'nde planda gösterimi yapılan mevcut ya da öneri üniversite alanları:

Aydın İli'nde İl Merkezi; Kuşadası İlçe Merkezi ve Davutlar Beldesi; Koçarlı İlçesi Çakmar Köyü; Söke İlçe Merkezi; Nazilli İlçe Merkezi ve İsabeyli Mahallesi ile Çine İlçe Merkezi,

Muğla İli'nde İl Merkezi; Milas İlçesi Beçin Beldesi; Ula İlçe Merkezi ve Yatağan İlçe Merkezi; Bodrum İlçesi Ortakent Beldesi,

Denizli İli'nde, Denizli Planlama Alt Bölgesi; Bekilli İlçe Merkezi; Serinhisar İlçe Merkezi ve Çivril İlçesi Kızılcasöğüt Beldesi'nde bulunmaktadır.

4.1.6.4. Ulaşım

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda belirtildiği gibi, "Türkiye'de artan ulaşım talebine uygun olarak demiryolu ve denizyolu fiziki altyapısının yeterince geliştirilememesi ve kapıdan kapıya taşımacılık için en uygun ulaştırma türünün karayolu taşımacılığı olması, yük ve yolcu taşımalarının ağırlıklı olarak karayolu ağına yüklenmesine yol açmıştır. Bu durum taşıma türleri arasında dengesiz ve verimsiz bir ulaşım sisteminin oluşmasına sebep olmuştur". 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ulaşım kararları, 9.Kalkınma Planı'nda vurgulanan bu eksikliğin mümkün olduğunca giderilmesi hedeflenerek alınmıştır.

4.1.6.4.a. Karayolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'ndeki Aydın, Muğla ve Denizli İlleri arasındaki ulaşım, genel olarak karayolu ile yapılmaktadır. Üç ilde de il merkezleri ile önemli ilçe merkezlerine ulaşan karayolu akslarının standartları iyidir. Dağlık alanlardaki belde ve köy yerleşmelerine ulaşan yollarda ise yol kalitelerinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Planlama Bölgesi'nde karayolu ulaşım ağı fiziksel eşikler doğrultusunda oluşmuş bir makroforma sahiptir. Doğu-batı aksında uzanan İzmir-Aydın-Denizli Otoyolu ve Ankara'ya ulaşan aks dışındaki yollar, genel olarak kuzey-güney istikametindeki vadi yatakları boyunca ve sahillerde kıyı boyunca yer almaktadır. Bölgede fiziksel yapıya bağlı olarak doğu-batı yönünde alternatif yollar oluşturmak güçtür.

Planlama bölgesi iç ve dış ulaşım olanakları açısından değerlendirildiğinde, bölgeye kuzeybatıdan Aydın-İzmir Otopanı, doğudan Afyon-Ankara Karayolu; güneyden Antalya ve kuzeyden Uşak Karayolu ile ulaşıldığı görülmektedir.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kapsamında, Planlama Bölgesi'nde karayolu ulaşımının iyileştirilerek desteklenmesi hedef alınmıştır. Bu kapsamda:

- İzmir-Aydın-Denizli Otoyolu, İzmir-Aydın-Denizli D320 Karayolu, Denizli-Afyon-Ankara D330 Karayolu, Denizli-Uşak D595 Karayolu, Denizli-Antalya E87 Karayolu, Aydın-Muğla-Antalya D550 ve D400 Karayolları, Planlama Bölgesi'ndeki 1.derece yollar olarak belirlenmiştir. Günümüzde bir kısmı bölünmüş yol niteliği taşıyan bu yolların, plan döneminde tamamının bölünmüş yol olarak iyileştirilmesi desteklenmektedir.
- Planlama Bölgesi'ndeki ilçeleri birbirine ve il merkezlerine bağlayan tüm yollar 2.derece yollar olarak belirlenmiştir. Bu yolların da ivedilikle iyileştirilmesi önerilmektedir.
- Planlama Bölgesi'nde fiziki yapıya bağlı olarak zayıf durumda olan doğu-batı yönündeki karayolu ulaşımını desteklemek amacıyla, Muğla'nın Kavaklıdere İlçesi ile Denizli'nin Kale İlçesi arasında 2.derece bir karayolu ulaşımı önerilmiştir. Böylece,

Milas'tan Yatağan, Kavaklıdere, Kale ve Tavas üzerinden Denizli bağlantısı güçlendirilmiştir. Yine bu amaçla, Muğla İl Merkezi'nden, Denizli-Kale İlçesi arasındaki karayolundan ayrılarak Denizli'nin Beyağaç, Çameli ve Muğla'nın Fethiye İlçesi'ne uzanan bir güzergah daha önerilmiştir.

- Planlama Bölgesi'ndeki tüm beldelere ulaşan akslar ve toplayıcı nitelik taşıyan köy yolları 3.derece yollar olarak belirlenmiştir. Tüm köy yollarının ise iyileştirilmesi önerilmektedir. Özellikle ormanlık alanlarda bu ulaşım kategorisinde problem olduğu bilinmektedir.

4.1.6.4.b. Demiryolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'nde İzmir-Aydın-Denizli arasında bir demiryolu güzergahı bulunmaktadır.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kapsamında, Planlama Bölgesi'nde demiryolu ulaşımı ile ilgili olarak DLH Genel Müdürlüğü tarafından güzergah çalışmaları yaptırılan Aydın-Çine-Güllük Demiryolu Projesi desteklenmektedir ve plana işlenmiştir. Buna ilaveten, Aydın İl Merkezi'nde planlı olan hafif raylı sistem güzergahı da planda gösterilmiştir.

4.1.6.4.c. Havayolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'nde Aydın'da Mustafa Çıldır Havaalanı, Muğla'da Milas-Bodrum Havaalanı ve Dalaman Havaalanı, Denizli'de Çardak Havaalanı aracılığıyla havayolu ulaşımı yapılabilmektedir. Bunlardan Aydın ve Denizli İli'ndekiler stol tipi havaalanlarıdır. Muğla-Bodrum-Mumcular'da ise Sivil Savunma'ya ait Imsık Havaalanı bulunmaktadır.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kapsamında, Denizli'deki turizm potansiyelini desteklemek amacı ile İl Özel İdaresi tarafından talep edilen ve DLH Genel Müdürlüğü ile görüşmeleri süren "Denizli-Pamukkale-Sarayköy Stol Tipi Havaalanı"nın oluşumu desteklenmektedir.

4.1.6.4.d. Denizyolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi Kuşadası, Didim, Güllük, Bodrum, Datça, Göcek, Marmaris ve Fethiye Limanları ile güçlü bir denizyolu ulaşımı ve potansiyeline sahiptir. Kuşadası, Didim, Bodrum, Datça, Marmaris ve Fethiye Limanları yolcu taşımacılığında kullanılmaktadır.

Ayrıca, Muğla'da bakanlık işletmeli 4 adet marina; Bodrum, Fethiye, Marmaris, Köyceğiz ve Aydın'da Kuşadası yat limanı mevcuttur. Bunların dışında Turgutreis, Datça-Gerince, Göcek ve Yalıkavak yat limanları plana işlenmiştir.

Bölgedeki tüm yat uğrak noktaları; günübürlük noktaları; mavi tur; yurtiçi ve yurt dışı yolcu güzergahları plana işlenmiştir. Aydın ve Muğla'da deniz ulaşımı özellikle desteklenmektedir.

Kıyı yapılarının, 3621 Sayılı Kıyı Kanunu kapsamında, diğer kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon yapılarak, çok fonksiyonlu geri sahasıyla entegre olarak planlanması benimsenmiş bir temel ilkedir. Bu doğrultuda kıyıların çarpık gelişmesine, aynı fonksiyonlu

birden çok limanın aynı kıyıda yoğunlaşmasına, dolayısı ile seyrüsefer kontrolünün, deniz ve kıyı kirliliğinin vb. denetimlerin yapılmasını zorlaştıran gereğinden fazla liman planlamak yerine, ekolojik dengenin korunması, seyrüseferin düzenlenmesi, kontrolün sağlıklı bir şekilde sağlanması ve kıyı ile bütünleşik çok fonksiyonlu limanların gerçekleştirilebilmesi için, ilgili kurumlar tarafından bölgenin ihtiyaçları ve kapasitesi belirlenmelidir.

4.1.6.4.e. Turizmi Destekleme Amaçlı Tur Güzergahları

Turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve turizmin katma değerinin yükseltilmesi amacıyla bölgedeki önemli doğal, tarihi ve kültürel değerler arasında ve bunları ana akslara bağlayan *turistik tur güzergahları* tavsiye edilmektedir.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi doğal, tarihi ve kültürel değerler bakımından son derece zengin bir yelpazeye sahiptir. Aydın İli'nin büyük kısmı ile Muğla ve Denizli İlleri'nin bir kısmı geçmişte Karia Uygarlığı'na ev sahipliği yapmıştır. Diğer yandan, Muğla İli'nin güneydoğusu ve Fethiye İlçesi Likya Uygarlığı'nın yaşandığı alan içinde kalmaktadır. Bu nedenle bölgede çok sayıda antik kent ve tarihi kalıntı bulunmaktadır. Planlama Bölgesi kültür turizmi potansiyeline ilaveten, deniz, doğa, termal ve yayla turizmi açısından da tartışmasız bir zenginliğe sahiptir.

Planlama Bölgesi'nde altı adet turistik tur güzergahı belirlenmiştir. Bununla birlikte, bölge genelinde turistik potansiyelleri birbirine bağlayan tüm yolların bu şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

- Bu güzergahlardan ilki, Planlama Bölgesi'nin batı sahil kesiminde, Kuşadası İlçesi'nden başlayarak, Güzelçamlı Milli Parkı, Büyük Menderes Deltası ve çevresinden, Bafa Gölü'ne ve bu noktadan sonra Milas İlçe Merkezi ulaşmaktadır. Bu güzergahın bir kolu da Didim-Akbük ile Milas-Güllük arasında bulunmaktadır. Bu güzergah hem deniz hem doğa hem de kültür turizmi odaklıdır.
- İkinci tur güzergahı Muğla İl Merkezi'nden başlayarak, Yerkesik Beldesi üzerinden Milas-Ören Beldesi ve Çökertme Köyü'ne ulaşmaktadır. Bu güzergah kültür ve doğa turizmi ağırlıklıdır.
- Üçüncü tur güzergahı, Denizli Beyağaç İlçesi ile Köyceğiz İlçesi'ni birbirine bağlayan güzergahta önerilmiştir. Bu güzergahın merkezinde kış sporları ve kayak merkezi olarak desteklenen Sandras Dağı-Kartal Gölü bulunmaktadır.
- Dördüncü güzergah, Fethiye İlçesi'nde Girmeler Mağarası ve termal su kaynağının bulunduğu Kadıköy Beldesi, eko-turizmin desteklendiği Eşen Beldesi'nden ilçenin batı sahil kesimindeki Uzunyurt Köyü'ne ulaşmaktadır. Bu güzergahın bir kolu da Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında kalan Karadere ve Kumluova Beldeleri'ne ulaşmaktadır. Bu güzergah, kültür, doğa, deniz ve sağlık turizmi potansiyellerine sahiptir.
- Beşinci tur güzergahı, Aydın İli Karacasu ve Bozdoğan İlçeleri ile Muğla İli Kavaklıdere İlçesi'ni birbirine bağlayan aksta yer alan önemli turistik noktalara ulaşacak şekilde önerilmiştir. Bu güzergah kültür turizmi ağırlıklıdır.

- Altıncı ve son tur güzergahı ise Denizli'deki Kaklık Mağarası'ndan başlayarak, Baklan, Çal, Bekilli ve Güney İlçeleri'ne; Güney İlçesi'nden sonra ise Buldan Tripolis Termal Turizm Merkezi, Akköy Gölemezli Termal Turizm Merkezi ve Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi'ne ulaşmaktadır. Bu güzergah, kültür ve termal turizm yanı sıra nehir turizmi ve bağcılık potansiyeli neden ile şarap tadımına yönelik turizm potansiyeli sunmaktadır.

4.1.6.5. Doğalgaz Boru Hatları

Botaş Genel Müdürlüğü'nden alınan doğal gaz boru hatları plana işlenmiştir.

4.1.6.6. Enerji İletim Hatları

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'den (TEİAŞ) alınan 154 ve 380 KW.lik enerji nakil hatları planda gösterilmiştir.

4.1.6.7. Katı Atık Bertaraf ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi'nde yer alan proje halindeki katı atık bertaraf ve depolama alanları planda gösterilmiştir. Bunlar:

Aydın İli'nde, İl Merkezi, Söke İlçesi, Didim İlçesi ve Karpuzlu İlçesi,
Muğla İli'nde, Milas İlçesi, Marmaris İlçesi ve Bodrum İlçesi Mumcular Beldesi,
Denizli İli'nde, Denizli Planlama Alt Bölgesi, Çine İlçesi, Acıpayam İlçesi Yeşilyuva Beldesi ve Çivril İlçesi Düzenli Katı Atık Depolama Alanları'dır.

4.1.6.8. Arıtma Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde planda gösterilen arıtma tesisleri şunlardır:

Aydın İli'nde, İl Merkezi; İncirliova İlçesi; Bozdoğan İlçe Merkezi; Çine İlçesi; Kuşadası İlçesi ve Davutlar Beldesi; Söke İlçesi; Nazilli İlçe Merkezi ve Sultanhisar İlçe Merkezi; Kuyucak İlçesi Başaran Beldesi,

Muğla İli'nde, Milas İlçe Merkezi; Bodrum İlçesi Mumcular Beldesi, Yalıkavak Beldesi; Yatağan İlçe Merkezi,

Denizli İli'nde, İl Merkezi, Acıpayam İlçesi; Baklan İlçesi Kavaklar Köyü; Bekilli İlçe Merkezi ve Çoğuşlı Köyü; Beyağaç İlçesi; Buldan İlçesi Yenicekent Beldesi; Çal İlçesi Hançalar ve İsabey Beldeleri; Çivril İlçe Merkezi ve Çıtak Beldesi; Honaz İlçesi Kaklık Beldesi; Kale İlçe Merkezi; Sarayköy İlçe Merkezi; Tavas İlçesi Pınarlar Beldesi, Yenidere Barajı, Altınova Köyü, Horasanlı Köyü ve Ovacık Köyü Arıtma Tesisleri.

4.2. YERLEŞİM DIŞI ALANLAR

4.2.1. TARIM ALANLARI

Plan çalışmasında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından üretilen statip verileri verileri baz alınmıştır. Tarım arazileri, 5403 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” ve ilgili yönetmeliğinde tanımlanan “tarım arazileri sınıflarına” ayrılmamış olup tarım arazilerinin sınıflaması, ilgili kurum ya da kuruluşlarca yapılacaktır.

4.2.2. ORMAN ALANLARI

Bu alanlar, devlet ormanları, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar, özel ormanlar, muhafaza ormanları, ağaçlık veya ağaçlandırılacak alanlar olup 6831 Sayılı “Orman Kanunu” hükümlerine tabi alanlardır.

Planlama Bölgesi’ndeki orman alanları, Orman ve Su İşleri Bakanlığı’ndan alınan mescere haritalarına göre plana işlenmiştir. Alt ölçekli plan çalışmaları sırasında, sınırlar konusunda tereddüt oluşması durumunda, orman kadastro sınırları esas alınacak olup ilgili kurum görüşünün alınması şarttır.

4.2.3. DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALANLAR

Planlama Alanı kapsamındaki Bodrum Yarımadası’nın sınırları içerisinde kaldığı Bodrum Yarımadası Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, dayanağı olan Bodrum Yarımadası Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi’nin ilanına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı için açılan davada Akdeniz’de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol gereğince “Önemli Doğa Alanları”nın ekolojik dengeyi koruyucu bir duyarlılıkla ele alınması gerektiği, Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası’ndan başlayarak Bodrum Yarımadası’na kadar uzanan bölgenin “Önemli Doğa Alanı” olduğu, Önemli Doğa Alanı EGE 020 Bodrum Yarımadası’nın bu kapsam içinde yer aldığı, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölge Sınırının, uluslararası protokol gereği önemli doğa alanı bütünlüğü içinde ele alınmadığı, oluşabilecek nüfus ve yapı yoğunluğunun aşırı ısınmaya sebep olacağı, ekolojik aşırılığa kaçılması nedeni ile ekosistemin doğal dengesini kendi kendine yenileme yeteneğinin ve gücünün bozulacağı, yarımada korumuş yerler tanımlamasının yetersiz kaldığı gerekçeleri ve yetersiz koruma anlayışı ile büyük bir coğrafi alanı kapsayan bölgenin Kültür ve Turizm koruma ve Gelişim Bölgesi ilanının yürütmesinin durdurulması ve sonrasında iptal edilmesine ilişkin Danıştay 6. Dairesi’nce verilen karar dikkate alınarak yine aynı Daire tarafından dayanaktan yoksun olması nedeni ile iptal edilmiştir. Bu çerçevede 6. Dairesi tarafından verilen kararlar dikkate alınarak Çevre Düzeni Planı ile "Doğal ve Ekolojik Yapısı Koruncak Alan" plan kararı üretilmiştir.

Bu alanlar, kayalık-taşlık, makilik-fundalık-çalılık, plaj-kumsal, sazlık-bataklık, kanyon ve benzeri doğal, ekolojik, topografik, jeolojik, yerel bitki örtüsü ve silüet gibi özelliklere ya da tarımsal değerlere sahip alanlardır.

Doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar olarak belirlenen alanların bir kısmı sit statüsü taşımaktadır. Bu kapsamdaki sit alanlarının, bu planda gününbirlik kullanım izni verilenler hariç, yapılaşmaya açılmayacağı; ancak, bu alanlarda 19.06.2007 tarih, 728 numaralı ilke kararlarında belirtilen yapılaşmaya yönelik hükümler dışındaki teknik altyapı hizmetlerine ilişkin diğer hükümleri uygulanabilecektir.

Doğal ve ekolojik yapısı korunacak alan olarak belirlenen diğer alanların bugünkü arazi kullanımının devam ettirileceği ve bu alanlarda zorunlu olan teknik altyapı hizmetleri uygulamaları dışında, doğal bitki örtüsü, topografya ve silüet etkisini bozacak ya da çevre tahribatına sebep olacak hiçbir uygulama yapılamayacağı plan hükmüne bağlanmıştır.

4.2.4. SU TOPLAMA HAVZALARI VE KORUMA KUŞAKLARI

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi, Büyük Menderes ve Batı Akdeniz Havzaları içinde kalmaktadır. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı sınırları içinde mevcut ve proje halindeki barajlar ile sulama alanları şunlardır:

Aydın İli'nde, işletme halinde olan Bozdoğan Kemer Barajı; Karpuzlu Yaylakavak Barajı, Hıdırbeyli Göleti, Karacaören Göleti; Çine-Çatak Göleti, Akçaova Göleti; inşaat halinde olan Çine Barajı ve HES, Ortaklar Projesi İkizdere Barajı, Karacasu Barajı, Ataköy Göleti; planlama ve kesin proje çalışmaları devam eden Söke İlçesi sınırları içindeki Beşparmak Barajı ile Sarıçay Barajı, Çavdar Göleti; kesin proje çalışmaları tamamlanan Çine-Gökbel Barajı ve HES, Germecik Oyuk Barajı; ön inceleme çalışması tamamlanan Kuşadası-Davutlar Barajı,

Muğla İli'nde, işletme halinde olan Bodrum Mumcular Barajı, Milas Geyik Barajı, Kazan Göleti; inşaat halinde bulunan Merkez Bayır Barajı; Milas Akgedik Barajı, Ortaca-Dalaman Akköprü Barajı ve HES; planlama çalışmaları devam eden Gacak Barajı, Eşence Barajı, Yeniköy Barajı, Gökçeler Barajı, Köyceğiz Döğüşbelen Barajı; Narlı Barajı, Eşen I Barajı ve HES, Yatağan Barajı; kesin proje çalışmaları tamamlanan Girme Barajı, Seki Barajı, Derince Barajı; ön inceleme çalışmaları tamamlanan Çataloluk Barajı, Marmaris Hisarönü Barajı, Yatağan Hayırlı Barajı; ön inceleme çalışmaları devam eden Namnam Barajı,

Denizli İli'nde, işletme halinde olan Güney-Adıgüzel Barajı, Gökpınar-Recep Yazıcıoğlu Barajı, Buldan Derbent Barajı, Tavas Göleti, Çardak Beylerli Göleti; inşaat halinde olan Güney Cindere Barajı ve HES, Tavas Yenidere Barajı; planlama ve proje çalışmaları devam eden Sami Soydam Barajı, Honaz Akbaş Barajı, İl Merkezi Denizli Barajı; Acıpayam Sami Soydan Barajı; Honaz Akbaş Barajı; Acıpayam Yazır-Dodurgalar Barajı ve Acıpayam Akalan Barajı; Baklan Boğaziçi Göleti, Bozkurt-İnceler Göleti.

Planlama Bölgesi'ndeki mevcut sulama alanları ve sulama projeleri de planda gösterilmiştir.

5. MEVCUT PLAN VE PROJELER

1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde, planlama yaklaşımını etkileyen üst ölçekli kararlar olarak dikkate alınmıştır. Bu üst ölçekli planlarda, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ana kararlarına uyan ya da farklılık gösterenler plan kararları irdelenmiş ve uygun görülenler bu plan kararlarına yansıtılmıştır.

Bunun dışında, varsa, özel kanunlara tabi alanlar ve planlama alt bölgesi olarak tanımlanan alanlardaki üst ölçekli planlar hariç, daha önce yürürlükte bulunan tüm çevre düzeni planları, ölçeğine bakılmaksızın, yürürlükten kaldırılmıştır. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli planlarda, bu planın plan kararları ve hükümlerinin geçerli olduğu plan hükmüne bağlanmıştır.

1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları ise belde bazında irdelenmiş; bu planda kabul edilen nüfusa yeterli gelişme alanı bulunmayan yerlerde yeni kentsel gelişme alanları açılmıştır.

Planlama Bölgesi'nde, planlama yaklaşımını etkileyen ve çevresel etki yaratabilecek başlıca projeler, ulaşım projeleri, barajlar, sulama alanları, organize sanayi bölgeleri ve HES projeleridir. Resmi kurumlar tarafından yürütülen bu projeler plana işlenmiştir. Bu projelerden sulama alanları, daha önce de ifade edildiği gibi, mekansal gelişmede önemli bir eşiktir. Yeni kentsel gelişme alanları açılırken, bu alanlar öncelikle dikkate alınmıştır.

6. PLANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DENETLEMeye YÖNELİK ÖRGÜTSEL KARARLAR

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın doğru bir şekilde uygulanarak, yapılan plandan beklenen faydanın sağlanması için uygulamanın denetlenmesine yönelik örgütsel yapının oluşturulması kaçınılmaz bir önem arz etmektedir. Katılımcı planlama prensibine uygun olarak, Aydın, Muğla ve Denizli'deki tüm sosyal paydaşların kendi illeri bazında kurulacak bu denetleme mekanizmasında yer alması önerilmektedir. Bu doğrultuda, plan uygulamasını denetleme mekanizmasında üç temel birim yer alacaktır; Merkezi Yönetim; Yerel Yönetimler ve Sivil İnisiyatif. Böylece, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda ifade edildiği gibi, "çevresel izleme, denetim ve raporlama sisteminin altyapısının geliştirilerek uygulamaların etkinleştirilmesi, ilgili kuruluşlar arasında bilgi akışının ve paylaşımının bütüncül bir sistemle sağlanması" gereği yerine getirilebilecektir.

6.1. Merkezi Yönetim

Üst ölçekli planlama faaliyetlerinin Merkezi Hükümet denetiminde ve onay yetkisinde olduğu bilinmektedir. Mekansal gelişme deseninin alt ölçeklere aktarılması için, iller bazında, Aydın, Muğla ve Denizli Valilikleri bünyesinde, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü'ndeki teknik elemanlardan oluşan ve **mutlaka şehir plancıları içermesi gereken özel bir ekip kurulmalı ve görevlendirilmelidir.**

6.2. Yerel Yönetimler

Alt ölçekli planların üretimi ve onaylanması yerel yönetimlerin sorumluluğu altındadır. Belediyelerin planla ilgili birimlerinin **teknik eleman eksiklikleri giderilmelidir.** Bu uygulamanın zor olduğu küçük belde belediyelerinde bu eksikliğin giderilmesi için **ilçeler bazında ortak planlama birimleri oluşturulabilir.**

Yerel yönetimler bazında önerilen oluşum ise **yerel yönetim birliklerinin kurulması** ve bunların özellikle planlama ile katı atık depolaması, pis su artıma ve benzeri gibi altyapı ile ilgili konularda ortak çözümler üretmeleridir. Bu tür oluşumlar, İl Valilikleri ve İl Özel İdareleri'nin de katılımı ile planlama **düzeyleri arasındaki bilgi ve karar akışı, ortak hareket ve eşgüdüm açısından son derece gereklidir.** Böyle bir birlik gerekirse havza **ölçeğinde "Yönetim Planları"** hazırlayabilir.

6.3. Sivil İnisiyatif

Katılımcı bir sivil inisiyatifin, bir planlama mutabakatı ile sağlanması yaşamsal bir zorunluluktur. Bu nedenle, meslek odaları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK), Gündem 21 Organizasyonları ile çeşitli dernekler ve yerel halkın **plan uygulaması ve denetlemede anahtar kabul edilmektedir.**

6.4. Planın İzlenmesi, Denetimi, Güncel ve Geçerli Tutulması

Planlamanın başarısı için vazgeçilmez bir ön koşul; izleme, denetleme ve yönlendirme. Türkiye plan pratiğinde pek olmayan bu sürecin **Planlama Bölgesi'ndeki Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nde, iller bazında tesis edilmesi ve yukarıda sıralanan aktörlerin her birisinin aynı zamanda gözlemcilik yapması önemle önerilmektedir.**

7. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın, çevre üzerinde yaratabileceği etkileri “Stratejik Çevresel Değerlendirmesi (SÇD)” felsefesi kapsamında değerlendirilebilir. Bilindiği gibi, “Stratejik Çevresel Değerlendirmesi, belirli bir proje veya gelişmenin, çevre üzerindeki önemli etkilerinin belirlendiği bir süreçtir. Bu süreç, kendi başına bir karar verme süreci değildir; karar verme süreci ile birlikte gelişen ve onu destekleyen bir süreçtir. Yeni proje ve gelişmelerin çevreye olabilecek sürekli veya geçici potansiyel etkilerinin sosyal sonuçlarını ve alternatif çözümlerini de içine alacak şekilde analizi ve değerlendirilmesidir”.

Mekansal ve ekonomik gelişmenin, çevrenin sürdürülebilirliği ile birlikte düşünüldüğü bir planlama yaklaşımı izlemiş olan Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli , çevresel etkinin en az düzeyde tutulması amacıyla, farklı disiplinleri bir araya getiren bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu ekipte şehir plancıları, jeolog, çevre mühendisi, mimar, ziraat mühendisi ve biyolog-ekoloji uzmanı yer almıştır.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, bu raporun “Genel Yaklaşımlar” ve “Yasal, Doğal ve Yapay Eşikler” bölümlerinde belirtildiği gibi, milli parklar, yaban hayatı geliştirme sahaları, özel çevre koruma bölgeleri, önemli kuş ve bitki alanları gibi ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının; su havzaları koruma kuşaklarının ve sit alanlarının ilgili mevzuatlar kapsamında korunmasına yönelik bir ilke ile hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, planın çevreye olası olumsuz etkilerinin minimumda tutulması yönünde etkin bir önlem olacaktır. Mekansal planlama kararlarında, gayri sıhhi müessese niteliği taşıyan kullanımların hassas bölgelerde ve bu bölgeleri direkt olarak etkileyecek alanlarda yer almamasına dikkat edilmiştir.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda tarım arazilerinin korunması esas alınmıştır. Bununla birlikte, kentsel gelişme alanlarının genişletilmesinin zorunlu olduğu yerlerde, tarım arazilerinin gelişmeye açılması – kısıtlı da olsa – söz konusu olmuştur. Ancak, bu tür alanlarda 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu çerçevesinde uygulama yapılacaktır. Bu durum plan hükümlerinde de belirtilmiştir. Bu denetim mekanizması ile çevresel etkilerin en aza indirilmesi sağlanabilecektir.

Bu planın çevresel etkiler konusunda en hassas olduğu nokta, plan kararları ile planın hedef yılı olan 2025 yılında bölgeye gelecek nüfus ve bu nüfusa bağlı olarak oluşabilecek çevresel sorunlardır.